

Golden State Realty **JASSI GILL**
Broker/Owner

Listing and Selling Homes
From San Jose to Sacramento
Ph:510-304-9292
Refinance Now
@ZERO COST
Call Sukhi Gill:510-207-9067
CA DRE Lic.#01180969

CA DRE#00966763

Harmit S Toor **BEB**
Bay East Brokers, Inc. **BAY EAST BROKERS**

Help you Buy, Sell & Loans:
◆ Residential & Commercial Property
◆ Business Opportunity
2021 Platinum Award in recognition of outstanding achievement in Residential and/or Commercial Sales/Listing

Ph: 925-202-7027
HDtoor@gmail.com, WWW.BayEastBrokers.Com

Broker - MLO
BRE Lic.# 01462579
NMLS ID 358820
Broker Corp Lic: 02007516

EQUAL HOUSING OPPORTUNITY

Certified Insurance Agent **Global Green**
INSURANCE AGENCY

ਰੈਲਬ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਫੋਨ:510-487-1000
MANN@GGIABA.COM
Mann Insurance Brokers Inc.
4123 Dyer St., #230, Union City, CA 94587

Twenty-Fourth Year of Publication ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਐਡੀਸ਼ਨ **Price 50¢** **Email:punjabtimes1@gmail.com**
ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ **www.punjabtimesusa.com**

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 24, Issue 10; March 11, 2023 20451 N. Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074 Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੰਗ ਦਾ ਅਖਾੜਾ ਬਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਮਰਥਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ 'ਝੜਪਾਂ'

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਲਾਕਾਊਨ੍ਹੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਟਿੱਲ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ 'ਝੜਪਾਂ' ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੰਦਰ ਮਾਹੌਲ ਭਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਖਹਿਬਤ ਪਏ। ਦੋਵੇਂ ਆਗੂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਹਣੇ-ਮਿਹਣੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਮਾਹੌਲ ਤਿੱਖੀ ਤਕਰਾਰ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਜੰਮ ਕੇ ਹੱਲੇ ਬੋਲੇ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਭਵਨ ਵਿਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਕੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਅਮਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੂਬੇ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰੇਤ ਮਾਫੀਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ।

ਨਹੀਂ। ਜਵਾਬ 'ਚ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਤੁਹਾਡੀ ਕਮੀਜ਼ ਹੀ ਪਾਟ ਜਾਣੀ ਹੈ।' ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਰੇਤਾ ਬਜਰੀ 'ਚੋਂ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਸੁਆਲ ਚੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਅੰਗਿਓ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਮਾਫੀਆ ਫੜੇ ਨੇ, ਚਿੱਠੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਨੇ, ਚੰਨੀ ਦਾ ਵੀ ਨਾਮ ਹੈ।' ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਾਜਵਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਤੁਸੀਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਰਹੇ ਹੋ।' ਮਾਹੌਲ ਉਦੋਂ ਭਖ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਬਾਜਵਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਣ ਲੱਗੇ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਬੈਂਚ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਪੈ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਖਹਿਰਾ ਟਵੀਟੋ-ਟਵੀਟੀ ਖੇਡ ਲਵੋ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ'।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੈਸਾ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਪੈਸੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲੈਣਗੇ। ਉਧਰ, ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਿਆਸੀ ਤਮਾਸ਼ਾ ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੇਖਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਬਾਜਵਾ ਅੱਗੇ 'ਕੁਰੱਪਟ' ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਰੋਡ ਮੈਪ ਹੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵੀ ਲਾਏ। ਮਾਨ ਨੇ ਤਿੱਖੇ ਅੰਦਾਜ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ

ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 40 ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਅੰਗਿਓ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਡਰੋਂ ਚੁੱਪ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਬਚਾ

ਲਓ, ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਵਾਲੇ ਜਾਖਤ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ, ਫਤਹਿਜੰਗ ਬਾਜਵਾ, ਕਾਂਗੜ ਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਕਿੱਥੇ ਨੇ।' ਅੰਗਿਓ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 'ਚੰਦ ਦਿਨ ਹੀ ਲੱਗਣੇ ਨੇ, ਦਿੱਲੀ ਆਲੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਆਂਢ ਬਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਰੱਖੋ।' ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਸਾਡੀ ਕਮੀਜ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਧੱਬੇ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਸਿਫਰ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਿੰਗਾਪੁਰ 'ਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਭੇਜੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ 'ਚ ਤਿੱਖੀ ਝੜਪ ਹੋਈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਭੇਜੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸਬੰਧੀ ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਇਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਘੇਰਨਾ ਚਾਹਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਨੇ ਪਲਟਵਾਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਖਹਿਰਾ ਫਸਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ।
ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਈ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਤੇ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਨਾਲਾ ਥਾਣੇ ਉੱਤੇ ਬੋਲੇ ਧਾਵੇ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਖਿੱਚ ਲਈ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅੱਠ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਹਮਾਇਤੀ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਲਏ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਹਮਾਇਤੀ ਗੁਰਭੋਜ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਬਾਜਾਖਾਨਾ (ਫਰੀਦਕੋਟ) ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ .32 ਬੋਰ ਰਿਵਾਲਵਰ ਤੇ .315 ਬੋਰ ਰਾਈਫਲ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਮਰਥਕ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤਵਾੜ ਤੇ ਜੰਮੂ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

Start your own Insurance

* Thinking of starting your own insurance business.

Ray Singh

* You can start part-time or full time and you can also work from home. We can help you get license and train you.

Call or text: Ray Singh 925-209-6747

Raja SWEETS & CATERING
AUTHORIZED CATERER FOR MAJOR 5-STAR HOTELS
ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੇ ਚਾਕਾਰਾ

ਹਰ ਮੌਕੇ ਜਿਵੇਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਜਨਮ ਦਿਨ, ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪਰਟੀ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਤੱਕ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

Fresh Sweets, Snacks & Food
Catering with Portable Tandoor for up to 10000 guests
Lunch - Dinner - Take Out - Banquets

Items Serving: All kinds of Sweets, Snacks & Food, Chaat & Tikki Stall, Pani Pooi Stall, Bhel Pooi / Pav Bhaji, Falooda Kullfi

Catering Services: Wedding Ceremonies, Receptions, Birthday Parties, Religious Gatherings, Corporate Events, Picnics / Bar-b-que

Additional Services: Warmers, Chaffing Dishes, China & Silverware, Linen Rental, Waiters & Bartenders

1-866-FOR-RAJA (367-7252) www.RajaSweets.com

GLOBAL TRUCK PERMITS

17 years of experience

Services

- We do Same day IRP Plates
- Truck Permits
- New company
- Truck ELD
- Trucking compliance

Rajinder Singh

159 D'Arcy Pkwy, Lathrop, CA 95330
Phone: 209 636 0880

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਭਾਈ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਭਾਈ ਹਰਸਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਬੀਬੀ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਚੀਮਾ

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਵਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਭਾਈ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਪੀਲ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ,

ਗੁਰੂਘਰ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 12 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਬੇ ਏਰੀਆ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸੀਏ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੁੰਜ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਖੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਪ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਨਿਹਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਬੇ ਏਰੀਆ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਮਾਯਾਬ ਕਰੋ ਜੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਬੇ ਏਰੀਆ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮੱਰਥਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਥਿੱਤ ਧਾਂਦਲੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬੜੀ ਖਰਚੀਲੀ ਲੜਾਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਲੜੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਗੁਰੂਘਰ ਉੱਪਰ ਮਸੌਦੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਪੰਚਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅੰਦਰ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਲਿਆ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸੰਗਤ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੀ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ:
ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਬੇ ਏਰੀਆ

Matrimonials

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

US settled, Jatt Sikh, well educated, landlord family seeks professionally qualified match for US Citizen, handsome, turbaned boy, 6", 26, B.E. Computer Science, excellent salary, teetotaler, well versed in both cultures. Please respond with recent photographs and detailed particulars at singhusa2022@gmail.com, or WhatsApp: +1-248-854-0003

5-8

Khatri Hindu family looking for a suitable match for their son US Citizen 38, 5'9" divorced with full custody of child, non-smoker/non-drinker. Caste and religion no bar. Well settled in California. Please contact Whatsapp/Phone: 909-286-5400"

3-6

An educated Jatt Sikh family looking for a suitable match for their 42, 5'10" son - US citizen, a lawyer working at a major US University. Doctorate degree from US. Divorced, shared custody of two kids. Please contact us at: dsr9822@gmail.com

2-5

Looking for a suitable match for our USA green card holder, 5'7" 1987 born Sikh Tonk Kshatriya son. All family members are settled in the USA. Educational level includes business management and currently works in transportation. Serious inquiries please contact @ 314-309-4408 or E-mail at: santokhkainth53@gmail.com.

1-4

Suitable Jatt Sikh match for US born Jatt Sikh Gill boy 30, 5'8.5" and is of healthier build. Only sibling belonging to a well to do family with land and property in India and US. Currently manages the family owned Gas station. Call 269-506-0599 and/or email gill9256@gmail.com

1-4

Sikh Family looking for a suitable match for their USA Citizen handsome son 32, 5'11" , Well educated, Well Settled. Prefer Punjabi Girl in America or Canada. Minimum height 5'4". Serious enquiries only. Please Contact us at: +15103968812

9-12

Sikh Arora family looking for a suitable match for their 5'-8" B.tech. PMIM son, living in Canada (getting P R soon). Father Associate Professor in a college having Urban Agriculture land also. Want sikh beautiful girl with professional qualifications. Please Contact us at: +9198963-19944 (India).

4-7

ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ, 36 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'11" ਡਿਗਰੀ ਹੋਲਡਰ, ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦੀ ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ (ਤਲਾਕਸੂਦਾ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਵਾਲੀ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ) ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਚਾਹਵਾਨ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ: 765-602-6904 (ਵਟਸਐਪ)।

2-5

Khatri Sikh family residing in USA looking for a compatible Sikh match from USA or Canada for their US citizen Turbaned son, 1984 born, 5'10", never married, BS & MS (USA), working as an Engineer with a pharmaceutical company in Pennsylvania. Caste no bar. Serious enquiries only. Please contact us with complete details and picture at WhatsApp +1-331-280-7906 or E-mail at sanjogmatri27@gmail.com

1-4

Looking for suitable, educated match for Jatt Sikh boy, born in 1995, 5'10, well settled in USA, own business, back home from moga, Punjab. Prefer girl in USA or Canada . Please send biodata and most recent pictures to whats app 17345482767 or Email- satnambhullar1966@gmail.com

1-4

Jatt Sikh family looking for a suitable Jatt Sikh girl for their US born 27 years, 5'11", Mechanical Engineer son. Boy is well established and doing a federal job. Girl must be Engineer or Doctor. Serious enquiries only. Please contact us at 678-448-2202.

53-3

ਕਨੈਕਟੀਕਟ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਭੂਚਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ

ਕਨੈਕਟੀਕਟ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਖੁਦ ਨਿਊ ਹੈਮਸਰ ਸਾਉਥਿੰਗਟਨ ਕਨੈਕਟੀਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਨਿਊ ਡੇਅ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਭੂਚਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਗਰਮ

ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਭੂਚਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ, ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ, ਸ. ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘ

ਕੱਪੜੇ, ਕੰਬਲ, ਰਜਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਟੋਲਰ ਅਤੇ 11000 ਡਾਲਰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਆਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਔਖੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਹੋ ਸਕੇ।

‘ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ’ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸਵ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਬਿਊਰੋ): ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਉੱਘੇ ਸਮਾਜ-ਸੇਵੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਸੰਚਾਲਕ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਦੇ ਨਿਊਜ਼ ਐਡੀਟਰ ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਆਪਣੀ 76 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਸਸਕਾਰ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਪੈਸੀਫਿਕ ਕੋਸਟ ਆਫ ਸੈਲਮਾ ਵਿਖੇ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨਮਿਤ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ‘ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ’ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਸਵ. ਅਮਰੀਕ ਵਿਰਕ

ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਰਕ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕਲੇਵਿਸ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਮਿੱਤਰ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਸਥਾਨਕ

ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਨ, ਜੋ ਹਰ ਸਮੇਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ, ਸਮੂਹ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ-ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਅਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਲਮਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ: 847-359-0746

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਤੇ ਜਬਰੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਸੰਸਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਸੱਦ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਕਟ 2014 ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਛੇ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਦੇਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਖੰਡਿਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਆਖੇਗੀ।

ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਰੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਤੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਐਡਵਕੇਟ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ

ਦੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਦੇ ਤਾਲੇ ਤੋੜਨ, ਬਾਵਰੀ ਤੇ ਚੁੱਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਲਿਜਾਣ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰੋਂ ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਥਿਆਉਣਾ ਇਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਡਵਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਦੋ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਕ ਮਤੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ 2014 ਰੱਦ ਕਰ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ 1925 ਅੱਜ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਦਫਤਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਗਈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ 'ਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ 25 ਗੁਰਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਏ.ਐਸ, ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ ਅਤੇ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਦੀਆਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮਗਰੋਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ 25 ਗੁਰਸਿੱਖ

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਬਜਟ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਬਜਟ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਖਰਚ ਤੇ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਵਿਚੋਂ ਮਨਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ 52 ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਠ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਸੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਇਕ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਾਰ 25 ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10 ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਪਹਿਲੀ ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਟਰੱਸਟ, ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਪ੍ਰੈੱਸਾਂ ਅਤੇ

ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੀ ਅਸਿੱਧੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਡਾਗਮਾਰ ਸਿੱਕਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੀਜੀ ਉਦਾਸੀ ਵੇਲੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਕੇਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਕਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਲੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜੋਆਣਾ 2005 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੋਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਮੌਤ ਦਾ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜੋਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵਕੇਟ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਕੇ ਐਮ ਨਟਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 26 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਜੋਆਣਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੈ। ਐਡਵਕੇਟ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲਟਕਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਉਸ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਈ ਹੈ। ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 11 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਿਛਲੇ 26 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 28 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜੋਆਣਾ ਜਨਵਰੀ 1996 ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਾਰਚ 2012 ਤੋਂ ਲਟਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲੰਬੇ ਵਕ੍ਰੇ 2 ਮਈ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਬਦੀਲੀ ਸਬੰਧੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ।

ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ: ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ 15 ਮੈਂਬਰੀ ਉਪ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ, ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ, ਧਰਨਿਆਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਯੋਗ ਨਿਰਣਾ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ, ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ 15 ਮੈਂਬਰੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ 15 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਅਜਨਾਲਾ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਵਪਾਰੀ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾ ਸਮੇਂ 'ਵਾਰਿਸ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਢਾਲ

ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੁਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪੰਥਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਸਮੇਤ ਦਿੱਲੀ

ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨਿਹੰਗ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਮੁਖੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਤਰਨਾ ਦਲ, ਬਾਬਾ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦਸਮੇਸ਼ ਤਰਨਾ ਦਲ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਚੌਤਾ ਕਲਾਂ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਡਾ. ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ, ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ.

ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗੋਆਣੀ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ, ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਧਰਨਿਆਂ, ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਸਬੰਧੀ ਸਾਂਝੀ ਰਾਏ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨੀਤੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਚਰਚੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਅਜਨਾਲਾ ਥਾਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਪਰੀ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਥੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਮਰਾ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਜਨਾਲਾ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨੀ ਸਮੇਤ ਪੰਥਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਡੇਢ-ਦੋ ਘੰਟੇ ਚੱਲੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਮੀਟਿੰਗ ਮਗਰੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ

ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨਿਆਂ ਅਤੇ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਲਿਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ ਕਾਇਮ 15 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਉਹ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਉਂ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ

ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਅਜਨਾਲਾ ਦੀ ਘਟਨਾ ਮੌਕੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਕੇ ਹੋਈ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹਰ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਮੇਰਾ ਹੱਕ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਖੂਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਉਂ ਜਾਵਾਂ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਵੇ।' ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਧਰਨਿਆਂ, ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਅਤੇ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ 15 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਭਗੌੜੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਅਕਾਲ

ਤਖਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਖਦਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਏਜੰਸੀਆਂ ਆਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚਲੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਧਮਕੀਆਂ ਆਉਣਾ ਸਹਿਜ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ ਸੈਲਾਨੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਮੁੜ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਅਪਲਾਈ

ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਿਹਾ: ਰਾਜੇਵਾਲ

ਧੂਰੀ: ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਰਾਜੇਵਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵਧੀਆ ਵਸੀਲੇ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸਾਰਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹੀ ਰੁਝਾਨ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੈਸਾ ਵੀ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ: ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੈਧ ਜੋਬ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੈ, ਉਹ ਹੁਣ ਬਿਨਾਂ ਮੁਲਕ ਛੱਡੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਰਿਫਿਊਜੀਜ਼ ਤੇ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ ਕੈਨੇਡਾ (ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ.) ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੀ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੌਰਾਹੇ ਆਰਜ਼ੀ ਪਬਲਿਕ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਹੀ ਵਾਧਾ। ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਦੋ ਸਾਲ ਲਈ 28 ਫਰਵਰੀ 2025 ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਸੀ ਤਹਿਤ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਜ਼ਿਟਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਿਛਲੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਹੈ, ਵੀ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤੇ (ਐਂਪਲਾਇਰ) ਕੋਲ ਆਰਜ਼ੀ ਵਰਕ ਆਥੋਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਪਾਲਿਸੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਇਸ ਆਰਜ਼ੀ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ

ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਕ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪਾਲਿਸੀ ਨਾਲ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਏਗੀ। ਇਸ ਆਰਜ਼ੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਲਾਗੂ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਠਹਿਰ ਦਾ ਵੈਧ ਸਟੇਟਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜੋਬ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੇਬਰ ਮਾਰਕੀਟ ਇੰਪੈਕਟ ਅਸੈਸਮੈਂਟ (ਐਲ.ਐਮ.ਆਈ.ਏ.) ਜਾਂ ਐਲ.ਐਮ.ਆਈ.ਏ. ਤੋਂ ਛੋਟ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਹੋਵੇ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਭਾਰਤੀਆਂ ਸਣੇ ਪੰਜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬੋਤੀ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਭਾਰਤੀਆਂ ਸਣੇ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਾਰਡਰ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯੂ.ਐਸ. ਕਸਟਮਜ਼ ਐਂਡ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ (ਸੀ.ਬੀ.ਪੀ.) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਗਸ਼ਤੀ ਟੀਮ ਨੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿਚ ਅਲਗੋਨੇਕ ਨੇੜਿਓਂ ਪੰਜ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਗਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਨੇ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਦੋ ਚਾਰ ਸਰਵੇਲੈਂਸ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਸੇਂਟ ਕਲੇਅਰ ਨਦੀ 'ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਗਲਿੰਗ ਰੂਟ ਨੇੜੇ ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੁਰਤ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਪਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੁਰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਕਿਸਤੀ ਰਾਹੀਂ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਨ

ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ। ਮਗਰੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀ.ਬੀ.ਪੀ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਜਣੇ ਭਾਰਤ ਜਦੋਂ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਨਾਇਜੀਰੀਆ, ਮੈਕਸਿਕੋ ਅਤੇ ਡੋਮੀਨਿਕਨ ਰਿਪਬਲਿਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ 6 ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਇਟਲੀ ਦੀ ਨਿਓਸ ਏਅਰਲਾਈਨ 6 ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੱਕ ਮਿਲਾਨ ਦੇ ਮਾਲਪੈਂਸਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਰਾਹੀਂ ਜੋੜਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲਈ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਨਵੀਂ ਉਡਾਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਟੋਰਾਂਟੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਫਲਾਈੰਗ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਦੇ ਗਲੋਬਲ ਕਨਵੀਨਰ ਸਮੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਿਓਸ ਏਅਰ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2022 ਵਿਚ ਮਿਲਾਨ ਮਾਲਪੈਂਸਾ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਡਾਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਏਅਰਲਾਈਨ ਨੇ ਕੋਵਿਡ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਤੰਬਰ 2021 ਵਿਚ ਇਟਲੀ ਅਤੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚਕਾਰ ਚਾਰਟਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਮਿਲਾਨ ਦੇ ਬਰਗਾਮੋ ਤੇ ਰੋਮ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੱਕ ਸਪਾਈਸਜੈੱਟ ਨੇ ਵੀ ਚਾਰਟਰ ਉਡਾਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਡਾਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ

ਕਿ ਨਿਓਸ ਏਅਰਲਾਈਨ 6 ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਲਈ ਹਰ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਉਡਾਣ ਭਰੇਗੀ, ਜੋ ਸਵੇਰੇ 3.15 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਕੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 8.20 'ਤੇ ਮਿਲਾਨ ਪਹੁੰਚੇਗੀ। ਇਥੇ ਯਾਤਰੀ ਲਗਭਗ 4 ਘੰਟੇ 10 ਮਿੰਟ ਰੁਕਣਗੇ, ਫਿਰ ਉਡਾਣ ਦੁਪਹਿਰ 12.30 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਕੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪਹੁੰਚੇਗੀ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪੀਅਰਸਨ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਉਡਾਣ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਹਰ ਵੀਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6.50 ਵਜੇ ਮਿਲਾਨ ਪਹੁੰਚ ਕੇ 3 ਘੰਟੇ 10 ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਰਾਤ 9.15 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚੇਗੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਗਈ ਮੰਗੇਤਰ ਮੁੱਕਰੀ, ਨਿਰਾਸ਼ ਨੌਜਵਾਨ ਟੈਂਕੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਕੈਨੇਡਾ ਗਈ ਮੰਗੇਤਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਅਦਾਲਤੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਟੈਂਕੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਪਰੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਟੈਂਕੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਦੇਖ ਕੇ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ

'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਉਸ ਨਾਲ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੁੱਜਦੇ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਘੰਟੇ

ਬਾਅਦ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਉਕਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਮੰਗਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ 'ਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਕਿ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੈਸੇ ਲਗਾ ਕੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜੇਗਾ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲੜਕੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾ ਲਵੇਗੀ। ਪੀੜਤ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਕੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਲੜਕੀ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਵਿਆਹ

ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਤੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈ ਕੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਯੂ.ਕੇ. ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ

ਲੰਡਨ: ਇਥੇ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਯੂਕੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ 'ਯੰਗ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲਜ਼ ਸਕੀਮ' (ਵਾਈ.ਪੀ.ਐਸ.) ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਾਂ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਯੂਕੇ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸ ਸਕੀਮ ਉਤੇ ਸਹੀ ਪਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਹਿਤ 18-30 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ

ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਉਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਲਈ 720 ਪਾਉਂਡ ਫੀਸ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਈ-1 ਵੀਜ਼ਾ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ.ਐਫ.ਐੱਸ. ਗਲੋਬਲ ਵੀਜ਼ਾ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 30 ਦਿਨਾਂ ਲਈ 2,50,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਦਿਖਾਉਣੇ

ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਅਜੈ ਬੰਗਾ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਅਜੈ ਬੰਗਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ, 'ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਜੈ ਬੰਗਾ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ। ਭਾਰਤ ਬੰਗਾ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਆ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਜੈ ਬੰਗਾ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪੈਣਗੇ। ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਸਫਲ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਠਾਹਰ ਦੇ 'ਇਤਫਾਕਨ ਹਿੱਸੇ' ਵਜੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕਈ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ, ਟੈਲੀਕਾਮ, ਪੁਲਾੜ, ਰਣਨੀਤਕ ਪੁੰਜੈਕਟ, ਨਾਗਰਿਕ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ, ਪਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁੰਜੈਕਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਬੈੱਲਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੈੱਟ ਵਿਚ 2400

ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬੈੱਲਟ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਯੂਕੇ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ।

Punjab Times

Established in 2000
22nd Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Email:punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com

Founder Editor:

Amolak Singh Jammu

Astt. Editors:

Jaspreet Kaur

Amrit Pal Kaur

Our Columnists

Gurbakhsh Singh Bhandal

Baljit Basi

Buta Singh

Tarlochan Singh Dupalpur

Major Kular

California:

Shiara Dhindsa

Photographer

661-703-6664

Sacramento

Gurbarinder Singh Raja

916-533-2678

Distributed in:

California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky, Kansas

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ

ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 115 ਡਾਲਰ

ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 475 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਬਾਦਲਾਂ ਸਣੇ ਸੱਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਫਰੀਦਕੋਟ: ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਲਾਨ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸੁਮੇਧ ਸੈਣੀ, ਆਈ.ਜੀ ਪਰਮਰਾਜ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ, ਸਾਬਕਾ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ,

ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ 24 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ 7

ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚਲਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪਰਮਰਾਜ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ, ਸੁਮੇਧ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸਾਬਕਾ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ

ਵਿਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਚਲਾਨ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ ਸੁਮੇਧ ਸੈਣੀ ਨੂੰ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਯਾਤਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਉੱਪਰ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਇਸੇ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਿਆਂ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਧਰਨੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਘਪਲੇ ਸਬੰਧੀ ਪਰਲ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰਚੰਦ ਗਿੱਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਪਰਲ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਕਰੋੜੀ ਪੌਜ਼ੀ ਘਪਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫਿਜੀ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਫਿਜੀ ਤੋਂ ਦੇਰ ਰਾਤ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਗੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ 'ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤ੍ਰਿਸੂਲ' ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ 19 ਫਰਵਰੀ 2014 ਨੂੰ ਪਰਲਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ 60,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਧਰਨਾ ਚੁੱਕਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਇਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਨਾ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ੁਭਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ 29 ਮਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮੁੱਖ

ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਠੋਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.) ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਚਰਨ ਕੌਰ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਤਖਤੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਵੀ ਸਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਮਰਥਕਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ

(ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਅਜਨਾਲਾ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹਾਲੀਆ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਜਨਾਲਾ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਆਪਣੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਾਣੇ 'ਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਸੀ। ਅਸਲਾ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੁਤਾਬਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੋਲ .32 ਬੋਰ ਦੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ ਜੋ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ 2027 ਤੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਦੇਵਗਨ ਕੋਲ .32 ਬੋਰ ਦਾ ਰਿਵਾਲਵਰ, 30.06 ਸਪਰਿੰਗ ਫੀਲਡ ਰਾਈਫਲ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਦੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਕੋਲ 12 ਬੋਰ ਦੋਨਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਤੇ .32 ਬੋਰ ਰਿਵਾਲਵਰ, ਮੋਗਾ ਦੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਕਣਵਾਲਾ ਕੋਲ .32 ਬੋਰ ਦਾ ਰਿਵਾਲਵਰ, ਛਾਜਲੀ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ 12 ਬੋਰ ਦੋਨਾਲੀ ਬੰਦੂਕ, ਖਿਲਚੀਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲ 12 ਬੋਰ ਦੋਨਾਲੀ ਬੰਦੂਕ ਤੇ ਐਨ.ਪੀ. ਬੋਰ ਪਿਸਟਲ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਦੋਨਾਲੀ ਬੰਦੂਕ, .32 ਬੋਰ ਦਾ ਰਿਵਾਲਵਰ ਤੇ .315 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਵਲੋਂ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ 20 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲਾਇਆ ਧਰਨਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਹੈ।

ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ: ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਫਵਾਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇਥੇ ਦੌਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੂਬੇ ਵਿਚ 15, 17 ਅਤੇ 19, 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਵੱਡਾ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਫਵਾਹਾਂ ਜਰੀਏ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਮਨੀਕਰਨ 'ਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਝੜਪ; 4 ਜ਼ਖਮੀ

ਸ਼ਿਮਲਾ: ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਨੀਕਰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਕੁਝ ਸਰਧਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਝੜਪ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਮਨੀਕਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਹ ਝੜਪ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਕੁਝ ਸਰਧਾਲੂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਨੀਕਰਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇੜੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ

ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੰਗਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਸੁੱਖੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਰਧਾਲੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਝੜਪ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਉਧਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸਥਾਨਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੰਗ ਦਾ ਅਖਾੜਾ ਬਣੀ

(ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਹੋਏ। ਸਿੱਠੀਆਂ ਸੁਰਾਂ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਠੋਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖੀ। ਰਾਜਾ ਵਤਿਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੜ ਮੁਲਵਾਦੀ ਤੱਤ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਕਸਰ ਲਾਹੌਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਚਦੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹਰਗਿਜ਼ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ।

ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਖਹਿਬੜ ਪਏ। ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਘਿਰੇ ਘਿਰੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਖਹਿਰਾ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਦੇ ਸਰੀਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਖਹਿਰਾ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੱਪੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਖਹਿਰਾ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ	ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ	ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ	ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 88 ਹਜ਼ਾਰ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਰੱਦ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਆਟਾ-ਦਾਲ ਸਕੀਮ' ਦਾ ਮੁਫਤ ਰਾਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰਟ ਰਾਸ਼ਨ ਸਕੀਮ (ਆਟਾ-ਦਾਲ ਸਕੀਮ) ਦੇ 88,064 ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਹੁਣ 3,59,926 ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਟਾ-ਦਾਲ ਸਕੀਮ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਅਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਪੋਸਟਲ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿਲੀਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਤੋਂ ਪੜਤਾਲ ਦੀ 3 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਦੀ ਪੁੱਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 40.68 ਲੱਖ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 37.79 ਲੱਖ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜੋ

92.89 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਤਾਲ 'ਚ 3.30 ਲੱਖ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਅਯੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਯੋਗ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 88,064 ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਹਲਚਲ ਮੱਚ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਯੋਗ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਥੇ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਰੋਸ ਵਧਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਰਸੂਖਵਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਕੱਟੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ ਵੀ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਅਯੋਗ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਠੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੜਤਾਲ 'ਚ ਬਹੁਤਾ ਰਗੜਾ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਵੀ

ਦਬਾਅ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਔਸਤਨ ਹਰ ਚੌਥਾ ਰਾਸ਼ਨ

ਕਾਰਡ ਹੀ ਅਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 1.41 ਲੱਖ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 36,982 (26.08 ਫੀਸਦੀ) ਅਯੋਗ ਨਿਕਲੇ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 46 ਹਜ਼ਾਰ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਅਯੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਤੀਜਾ ਨੰਬਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 4 ਲੱਖ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ 'ਚ 31,219 ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਅਯੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ 15.34 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 13.11 ਫੀਸਦੀ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ

ਵਿੱਚ 12.98 ਫੀਸਦੀ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ 13.42 ਫੀਸਦੀ, ਮੁਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 11.14 ਫੀਸਦੀ, ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 9.99 ਫੀਸਦੀ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਲੁਧਿਆਣਾ: ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 29,725 ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 8567 ਕਾਰਡ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 7445 ਕਾਰਡ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 6155, ਬਠਿੰਡਾ 6063 ਅਤੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿੱਚ 4596 ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਬ ਅੱਠ ਲੱਖ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਅਯੋਗ ਪਾਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 3.59 ਲੱਖ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿੱਚ 9.05 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 9.74 ਫੀਸਦੀ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਅਯੋਗ ਪਾਏ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਕਮਰਕੱਸੇ

ਮਾਨਸਾ: ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਉਥੇ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬਾਈ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਕੱਈ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਇੰਚਾਰਜ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਨਕੱਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀਟ ਜਿੱਤ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਣਗੇ।

ਕੇਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨਹੀਂ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਫਰੀਦਕੋਟ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ 28 ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਸਟਿਸ ਅਨਿਰੁਧਾ ਬੋਸ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਸੁਪਾਸ਼ੂ ਪੁਲੀਆ ਨੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੇ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਗਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ

ਨੂੰ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਬੇਅਦਬੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਕਤਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਉੱਪਰ ਹਮਲੇ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਮੋਗੇ ਦੀ ਥਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਕੰਮ ਨਾ ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਕੰਮ ਲੈਣੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ, ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਪੰਜਾਬ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 15584 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ 26.40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਕਾਰੇ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ: 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਰਸਿਡੀਜ਼ ਗੱਡੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਸੀ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਕਸਬਾ ਖੇਮਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਬਾਦਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਾਥ ਮੰਗਿਆ

ਅਮਲੋਹ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੰਥਕ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੇ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਪਿੰਡ ਭੱਟੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਬਾਦਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾ ਕੇ ਗੋਲਕਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਟਰੱਸਟ ਬਣਾ ਕੇ ਖੁਦ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਰਹੀਆਂ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਹੁਣ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਟਾਫ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਬਾਰੇ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ: ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ

ਮਾਨਸਾ: ਮਰਹੂਮ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਕਤਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਥੇ ਗਵਰਨਰੀ ਰਾਜ ਲੱਗੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਬਾਰੇ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ: ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਮੁਸਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਚੋਣ ਲੜਿਆ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ।

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮੰਗਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਅਜਨਾਲਾ ਘਟਨਾ ਮਗਰੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੈ।

ਉਹ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 9 ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਮੂੰਹ-ਤੋੜਵਾਂ ਜੁਆਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰੀਬ 40 ਮਿੰਟ ਚੱਲੀ ਜੋ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ

ਡਰੋਨ ਰਾਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਹੀ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬ

ਇਕਾਈ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਉਣਗੇ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੋਂ ਅਜਨਾਲਾ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਫਤੇ ਗਏ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੇਂਦਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਫੰਡ ਦੇਵੇ।

ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਖੌਫ਼ ਅੱਗੇ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੀ ਬੇਵੱਸ ਹੋਇਆ

ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ: ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਚ ਸਿੰਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਮੌਕੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇਵੱਸੀ ਜੰਗ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਲਾਰੈਂਸ ਗੈਂਗ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਨੂੰ ਅਪਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੂਫਾਨ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੋਹਣੇ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਸਭ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚਲੀ ਪੁਲਿਸ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਬੇਵੱਸ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸਚਿਨ ਭਿਵਾਨੀ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਅੰਕਿਤ ਸੇਰਸਾ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੂਫਾਨ ਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੋਹਣੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਗੂ

ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਨੂੰ ਪਿਉ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਪਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਜੱਗੂ ਗੈਂਗ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਿੰਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇਤੀਊ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹਰਿਆਣਾ

ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸ਼ਾਰਪ ਸੂਟਰ ਅੰਕਿਤ ਸੇਰਸਾ ਉਰਫ਼ ਛੋਟੂ ਮੁੜ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਨੀਪਤ ਦੇ ਸਰਸਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕਿਤ ਨੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਦੂਜਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਦੋਹਰੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ

ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਝੜਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੱਤ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸਣੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਈ.ਜੀ.ਪੀ. ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਜ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਵਧੀਕ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਸਹਾਇਕ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਧੀਕ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੰਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰੱਲੀ ਦੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੋਹਣਾ ਸਮੇਤ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਾਮ ਬੋਲਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ

ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੋਹਣਾ ਅਤੇ ਮਨਦੀਪ ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਸੱਤ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ 'ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਸੇਰਸਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ: ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰ 'ਚ ਜਿੰਦਾ ਸੜ ਗਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਧੀ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ: ਇਥੋਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਕੋਟ ਕਰੋੜ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਧੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰ ਵਿਚ ਝੁਲਸ ਕੇ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਵੇਰਵਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਲੇਰ ਨਿਵਾਸੀ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਫੌਜ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਤਿੰਨ ਬੇਟੀਆਂ ਤੇ ਬੇਟੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਵਕਤ ਧਰਮਕੋਟ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਪੀਬੀ19ਏ-6969 ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਪਿੰਡ

ਕੋਟ ਕਰੋੜ ਕਲਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਜਦੋਂ ਕਾਰ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਪੈ ਗਿਆ। ਗੁਰਜੀਤ ਕਾਰ ਨੂੰ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਇੰਜਣ ਜਾਂਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਗੁਰਜੀਤ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਰੀਆਂ ਲੋਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਾਰ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਉਸ ਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਧੀ ਤਨਵੀਰ ਉਰਫ਼ ਤਨੂੰ ਅੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਲੰਘ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੱਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ ਸੀ (ਕਾਲਾ ਪੀਲੀਆ) ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੀੜਤ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਨ।

ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ 2030 ਤੱਕ ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ ਸੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਕਥਿਤ ਯਤਨ ਸੱਕ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਚ ਆ ਗਏ ਹਨ।

2021-22 'ਚ ਇਥੇ 'ਕਾਲੇ ਪੀਲੀਏ' ਦੇ 14,333 ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ ਜਦੋਂਕਿ 2022-23 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਫਿਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਹੀ 16,136 ਕੇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਇਕ ਵਾਇਰਸ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਲਾਜ ਨਾ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਜਿਗਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਅਣਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬਿਨਾ ਲੋੜ ਤੋਂ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਜਾਂਚਿਆ ਖੂਨ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਕੋ ਸਰਿੰਜ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਇਕੋ ਸਰਿੰਜ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕਾਲੇ ਪੀਲੀਏ

ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ; 2020-21 'ਚ ਸੂਬੇ ਦੇ 30 ਫੀਸਦੀ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਅਪਵਾਹੀ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ 90 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਨੁਕਸਦਾਰ

ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਔਸਤਨ 27 ਫੀਸਦੀ ਬੰਦੀ ਇਸ ਰੋਗ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਪੱਟੀ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ) ਦੀ ਸਭ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ 67 ਫੀਸਦੀ ਬੰਦੀ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਵਧੇਰੇ ਬੰਦੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ

ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2016 'ਚ 'ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ ਸੀ ਰਾਹਤ ਫੰਡ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਰੋਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਮੁਫਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਅਤ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੱਲੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ 'ਚ ਪੱਲੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਾਬਕਾ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਕੋਚ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਈ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਸੂਬੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਇਕ ਹੋਣਹਾਰ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਪੱਲੇਦਾਰੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਰਮਜੀਤ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਸਦਕਾ ਕਈ ਹੋਰ ਖਿਡਾਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕੌਮੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੋਰ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵੀ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਖਿਡਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਲਈ ਪਾਏ ਗਏ ਵਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਉਪਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਪਰਮਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਏ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੈਰੋਲ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਗੜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ

ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ

ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਖਤਰਨਾਕ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਰੀਅਲ ਕਿਲਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 40 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਬੀਤੇ 14 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੈਰੋਲ ਦੌਰਾਨ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਲਾਈਵ ਸਤਿਸੰਗ ਦਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 7 ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹਿਰ 'ਚ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ

ਜਲਾਲਾਬਾਦ: ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੱਤ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਸਣੇ ਗੰਗ ਕੈਨਾਲ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਬਾਣਾ ਖੁਫ਼ੀ ਖੇੜਾ ਵਿਚ 3 ਅਕਤੂਬਰ 2019 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਆਲਮਸ਼ਾਹ

ਚਾਣੀ ਅਮਰਪੁਰਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਹੁਰਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਪੱਕਾ ਚਿਸਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਸਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਹਾਰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ

ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਸਨ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ 26 ਸਤੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਭਰਾ, ਭਰਜਾਈ, ਮਾਂ, ਆਪਣੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਤੇ ਭਰਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਅੱਚਾੜੀ ਕਿਸੇ ਬਾਬੇ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਜੰਡਵਾਲਾ ਮੀਰਾਂ ਸਾਂਗਲਾ ਕੋਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰ ਸਣੇ ਗੰਗ ਕੈਨਾਲ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਹਾਦਸੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦਾ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ।

ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ 56 ਫੀਸਦੀ ਵਧੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਘਰੇਲੂ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ 14.5 ਕਿਲੋ ਵਾਲੇ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਚ ਹਾਲੀਆ 50 ਰੁਪਏ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਕੀਮਤ 1,103 ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਗੈਸ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ 56 ਫੀਸਦ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਘਰੇਲੂ ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ. ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪਰੈਲ 2019 ਨੂੰ 706.50 ਰੁਪਏ ਸੀ ਜਿਹੜੀ 2020 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 744 ਰੁਪਏ, 2021 ਵਿਚ 809 ਅਤੇ 2022 ਵਿਚ 949.50 ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਲੰਬੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਰਚ ਨੂੰ 50 ਰੁਪਏ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਇਹ 1,053 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 1,103 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬਜਟ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ ਉਥੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮਾਰ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਪੱਧਰ

ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਲਾਈ 2022 'ਚ ਘਰੇਲੂ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਘਰੇਲੂ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਚ 4.7 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਚ 19.8 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੈਂਪ 'ਚ ਅੱਗ ਲੱਗੀ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਘਰ

ਕੋਕਸ ਬਾਜ਼ਾਰ (ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼): ਦੱਖਣੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਫਾਇਰ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਘਟਨਾ ਕੋਕਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਾਲੁਖਾਲੀ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਲੱਗੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਰਿਹਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਫਾਰ ਰਿਫਿਊਜਿਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਬੇਘਰ ਹੋਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਬਹੁਤੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਮਿਆਮਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਕਾਬਿਲੋਗੌਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2021 ਵਿਚ ਮਿਆਮਾਰ ਫੌਜ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ

ਹੈਦਰਾਬਾਦ: ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਕਥਿਤ 'ਸ਼ਰੇਆਮ ਦੁਰਵਰਤੋਂ' ਖਿਲਾਫ ਨੌਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਉਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ, ਤੇਜਸਵੀ ਯਾਦਵ (ਆਰ.ਜੇ.ਡੀ.), ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ (ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.), ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ (ਐਨ.ਸੀ.), ਉਧਵ ਠਾਕਰੇ (ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਯੂ.ਬੀ.ਟੀ) ਤੇ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ (ਸਪਾ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੋਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵੱਲ ਵਧ ਗਏ ਹਾਂ...ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਜਿਹੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ 'ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਆਸੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੀ ਬੁ ਆ ਰਹੀ ਹੈ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸਿਸੋਦੀਆ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕ ਖਫਾ ਹਨ। ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਾਂਗੋ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਪੂਰੀ

ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਾਂਗੋ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ: ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: 'ਆਪ' ਦੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਾਂਗੋ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਜਿਸ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੇ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਜਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ-ਈ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚੱਢਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2014 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ 95 ਫੀਸਦ ਕੇਸ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਛਾਪੇ ਕਾਫੀ ਵਧ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸਾਂ ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਵਧੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ, ਸੰਜੇ ਰਾਉਤ, ਆਜਮ ਖਾਨ, ਨਵਾਬ ਮਲਿਕ, ਅਨਿਲ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਤੇ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵੀ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਯਾਤਰੀ 'ਤੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਅਮੈਰੀਕਨ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ 'ਚ ਸਵਾਰ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਉਤੇ ਹੀ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਪੁਰਸ਼ ਸਹਿ-ਯਾਤਰੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਏਅਰਲਾਈਨ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਡੀ.ਜੀ.ਸੀ.ਏ. ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਡੀ.ਜੀ.ਸੀ.ਏ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਅਰਲਾਈਨ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਡਾਣ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਲਾਈਟ ਨੰਬਰ ਏਏ292 ਰਾਤ 9.50 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉਤੇ ਉਤਰੀ ਸੀ। ਏਅਰਲਾਈਨ ਨੇ

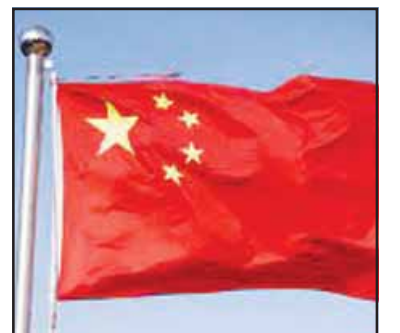

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਡਾਣ ਲੈਂਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਦੇ ਡੀ.ਸੀ.ਪੀ. ਦੇਵੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਹਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮੈਰੀਕਨ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ

ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਉਡਾਣ ਦੌਰਾਨ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰ ਕੇ ਸਹਿ-ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਡਿਫੈਂਸ ਕਲੋਨੀ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖਿਲਾਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖਿਆ ਬਜਟ 'ਚ 7.2 ਫੀਸਦ ਦਾ ਵਾਧਾ

ਪੈਈਚਿੰਗ: ਚੀਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੱਖਿਆ ਬਜਟ ਵਿਚ 7.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਵੱਧ ਹੈ। ਚੀਨ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇਸ ਸਾਲ 1.55 ਖਰਬ ਯੂਆਨ (224 ਅਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ) ਦਾ ਬਜਟ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਚੀਨ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਠਵੇਂ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਬਜਟ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਚੀਨ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਬਜਟ 1.45 ਖਰਬ ਯੂਆਨ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 7.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਸੀ। ਮੁਲਕ ਦੀ 'ਰਬਤ ਸਟੈਪ' ਸੰਸਦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੀਪਲਜ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡ ਰਹੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਲੀ ਕੇਕਿਆਂਗ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਬਜਟ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਪੀ.ਐਲ.ਏ. ਦੇ 2027 ਵਿਚ 100 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੇੜੇ ਟੀਚਿਆਂ ਉਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੀਨ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਬਜਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਜਟ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਬੈਚ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਪੁੱਜਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇਥੇ ਮਗਸੀਪਾ 'ਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਬੈਚ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿਖਾ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਕਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਜਤਾਈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਮਗਰੋਂ ਭਾਰਤ ਆ ਕੇ ਇਹ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ

ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਅਧਿਆਪਕ ਸੂਬਾ ਜਾਂ ਕੌਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਐਵਾਰਡੀ ਹਨ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਮਾਪਦੰਡ ਮੈਰਿਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਮਗਰੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਮਰਜ਼ੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ

ਕੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਨ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਇਥੇ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੱਚੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਠੇਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦਫਤਰੀ ਕਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ।

ਸਰਗਰਮ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਹਿਜਰਤ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਈਟੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੇ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਖਲਾਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਹੁਨਰ, ਅਧਿਆਪਨ-ਸਿਖਲਾਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਹਾਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਡੀਓ-ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਅਸੈਂਸੀਅਲਜ਼ ਆਫ ਸਟ੍ਰੈਟੇਜਿਕ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਟੀਚਰਜ਼ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੈਪੀਟਲ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸਬੰਧੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਮੈਟਰਿੰਗ ਐਂਡ ਲੈਸਨ ਅਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਸਕਿੱਲਜ਼, ਅਧਿਆਪਨ ਤੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਨਵੀਨਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੰਚਾਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਸਹਾਈ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਨਿਕਲੀ ਫੂਕ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸ਼ੋਲਾਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਵੱਲੋਂ 5 ਕੁਇੰਟਲ ਪਿਆਜ਼ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੇ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2022 ਤੱਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਫੂਕ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਕ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ (ਇਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਕੁਇੰਟਲ) ਲਗਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 512 ਕਿੱਲੋ ਪਿਆਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ 512 ਰੁਪਏ ਪਈ। ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਆਵਾਜਾਈ ਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ 509.51 ਰੁਪਏ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁੱਖ ਲਾਭ 2.49 ਰੁਪਏ ਹੋਇਆ।

ਵਿਕਿਆ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਗੁਜਰਾਤ, ਦੁਰਹਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਹਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਸਭ ਵਿਚ ਇਹੋ ਕਹਾਣੀ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਭਾਅ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ

ਖਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਭਾਅ ਇੰਨੇ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗਣਾ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਪਾਰੀ ਇਹ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਫਸਲ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਅ ਡੇਗ ਦਿੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜਿਣਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਅ ਡਿੱਗਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ।

ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਲਤਾੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਤੇਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਯੂਕਰੇਨ ਤੋਂ ਸੂਰਜਮੁਖੀ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਰਜਮੁਖੀ ਬੀਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫਸਲ ਉਗਾਈ ਵੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਭਾਅ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ

ਅਨੁਸਾਰ 1996-97 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ 1.29 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਸੂਰਜਮੁਖੀ ਦੀ ਫਸਲ ਬੀਜੀ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫਸਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਭਾਅ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫਸਲ ਬੀਜਣੀ ਬਹੁਤ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਫਸਲ ਲਗਭਗ 1300 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਬੀਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਰਜਮੁਖੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ 4000 ਹੈਕਟੇਅਰ 'ਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਟੀਚਾ ਪੂਰਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ 1996-97 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਹ ਰਕਬਾ ਸਿਰਫ 0.03 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਤੇਲ-ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਲੇਜ਼ ਅਖਤਰ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਗਾਇਕਾ ਗੁਰਲੇਜ਼ ਅਖਤਰ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਗੁਰਲੇਜ਼ ਪਿੰਡ ਵਾਂਦਰ ਜਟਾਣਾ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ 4 ਮਰਲਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਲੇਜ਼ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲੁਧਿਆਣਾ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗੇਟ ਦਾ ਜਿੰਦਰਾ ਤੋੜ ਕੇ ਘਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਲੇਜ਼ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2023-24 ਲਈ 34.15 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਕਣਕ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਟੀਚਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 2023-24 ਮੰਡੀਕਰਨ ਸਾਲ ਲਈ ਕਣਕ ਖਰੀਦ ਦਾ ਟੀਚਾ 34.15 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਮਿਥਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ 18.79 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਥੇ ਹੋਏ ਸੂਬਾ ਖੁਰਾਕ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਟੀਚਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਖੁਰਾਕ ਸਕੱਤਰ ਸੰਜੀਵ ਚੋਪੜਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖੁਰਾਕ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 2022-23 ਮੰਡੀਕਰਨ ਸਾਲ (ਅਪਰੈਲ-ਮਾਰਚ) ਲਈ ਕੁੱਲ ਕਣਕ ਖਰੀਦ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ 2.5 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਕਣਕ, ਹਰਿਆਣਾ 1.5 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 2 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ

ਕਮੀ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਕਣਕ ਖਰੀਦ ਘਟੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ 2023-24 ਫਸਲ ਸਾਲ

(ਜੁਲਾਈ-ਜੂਨ) 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਣਕ ਉਤਪਾਦਨ 112.18 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਕਣਕ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2022-23 ਮੰਡੀਕਰਨ ਸਾਲ 'ਚ ਰਬੀ

ਕਣਕ ਦੇ ਕੋਟੇ ਦਾ ਮਸਲਾ ਉਠਾਵਾਂਗਾ: ਸਿਮਰਨਜੀਤ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ: ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਣਕ ਦਾ ਕੋਟਾ 25 ਫੀਸਦ ਘਟਾ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਖੋਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੰਸਦ 'ਚ ਉਠਾਉਣਗੇ।

(ਸਰਦੀਆਂ) ਚੌਲ ਖਰੀਦ ਦਾ ਟੀਚਾ 10.6 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਚੌਲ ਮਿਲਿੰਗ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਸੀਜ਼ਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚੌਲ ਦੀ ਰੀਸਾਈਕਲਿੰਗ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ 19 ਤੋਂ 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਫੈਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਝੂਠੀ ਅਫਵਾਹ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ 'ਚ ਜੀ-20 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਿਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿਰਤ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਆਪ' ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਤੈਅ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਰੋਕੇ ਫੰਡ ਮੰਗੇ

ਪਟਿਆਲਾ: ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁੱਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਸੁੱਖ ਮਾਂਡਵੀਆ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਮਸਲੇ ਉਠਾਏ ਤੇ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ। ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਫੰਡ ਵੀ ਜਲਦ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰਾਜ

ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਕੇਅਰ ਯੂਨਿਟ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਜਲਦ ਹੀ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ 'ਚ ਵੱਡੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਕੇਅਰ

ਯੂਨਿਟਾਂ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਅਜੀਤਪਾਲ

ਕੌਰਲੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਮਨਸੁੱਖ ਮਾਂਡਵੀਆ ਨੇ ਰਾਜਪੁਰਾ 'ਚ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ 9000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੈਨਰਿਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ।

ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਅੱਠ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਛੁੱਟੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਪੈਨਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੇਠ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਹਸਨਪੁਰਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬਾਹਰ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਹ ਮੁਹਾਲੀ 'ਚ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ ਲਾਏ ਗਏ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੈ।

ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਅੰਦੋਲਨ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਸਨ। ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਸਾਬੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬਾਪੂ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਹਸਪਤਾਲ ਪੁੱਜੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਥੇ ਕਾਫੀ ਹੰਗਾਮਾ ਵੀ ਹੋਇਆ।

ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2015 'ਚ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਵੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਹਸਪਤਾਲ

ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਗਿਣਾਈਆਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 6 ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰਾਂ, 79 ਨਾਨ-ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ 22 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 83 ਟਰੈਪ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਯੋਗ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ 26,797 ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਵੰਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਆਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ 504 ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਲਈ 13,769

ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 117 ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ 'ਸਕੂਲਜ਼ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ' ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 36 ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਕ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 90 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਬਿੱਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜ਼ੀਰੋ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ 1298 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡੀਐਸਆਰ ਹੇਠ 1,69,008 ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਲਈ ਸਾਉਣੀ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ

ਕੁੱਲ 25.06 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੰਨੇ ਦੇ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਵਿਚ 20 ਰੁਪਏ ਦਾ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ 492 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਰਾਹੀਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇੱਛੁਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1766 ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਕੈਂਪਾਂ/ਨੌਕਰੀ ਮੇਲਿਆਂ/ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੈਂਪਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ 20661

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ 29.97 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਹਨ।

ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 2295 ਨਿਵੇਸ਼ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ 41,043 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਲਾਲ ਸਿੱਝਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ-ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਫਸਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਐਂਟੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ (ਏ.ਜੀ.ਟੀ.ਐਫ) ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੜਿੱਕਿਆਂ ਨੇ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਵਾਏ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ 'ਚ ਪਾਏ ਅੜਿੱਕੇ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਚਾਰ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮੋੜ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਨਾ ਭਰਨ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਹੁਣ ਡਿਫਾਲਟਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬੁਧਾ ਖੜ੍ਹਕਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਤਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬੋਰਡ ਡਿਫਾਲਟਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਤਾਰਨ ਲਈ ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਕਿਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਿਆ। ਦੂਜੇ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵਾਸਤੇ ਵੱਖਰਾ 4080 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਬਕਾਇਦਾ ਤਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡਾਂ ਦੇ 3200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੋਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫਸਲੀ ਖਰੀਦ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਢਾਈ ਫੀਸਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਖਰਚ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਫੀਸਦੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ 577 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਘੱਟ ਮਿਲਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਖਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕੱਟ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੀਬ 3200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕੁੱਲ ਨੁਕਸਾਨ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸੂਬੇ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਕਰੀਬ 12,800 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ

ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕੇ ਗਏ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਚੁੱਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਫੰਡ ਰੁਕਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਕਈ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਡਿਫਾਲਟਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਕਾਇਦਾ ਪਏ ਕਰੀਬ 3200 ਕਰੋੜ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਫੰਡ ਰੋਕ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ: ਡਾ. ਬਲਬੀਰ

ਪਟਿਆਲਾ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੁਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ (ਆਰ.ਡੀ.ਐਫ.) ਰੋਕ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਫੰਡ ਜਲਦ ਜਾਰੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਥੇ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਕਰਾਫਟ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਬਾਪਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵਿਚ ਹੀ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ।

ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ 1992 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 6 ਜੂਨ 2022 ਨੂੰ

ਕੈਬਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ 'ਪੰਜਾਬ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ' ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।

ਪੰਜਾਬ ਬਜਟ: ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਲੀ ਸੰਕਟ ਦੌਰਾਨ ਅਗਲਾ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹਾ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਤਕਰੀਬਨ 17 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਐਤਕੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਮਾਲੀ ਖੱਪਾ ਪਏਗਾ। ਉਪਰੋਂ 300 ਯੂਨਿਟ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਬਸਿਡੀ ਦਾ ਬੋਝ ਵੀ ਵਧੇਗਾ। ਇਸ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਵਾਂ ਬਜਟ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖੇਗਾ।

ਹਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਐਲਾਨੀ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂ ਬਜਟ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਨਅਤਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਜਟ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੀ

ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਨਅਤੀ ਮੈਗਾ ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਾਇਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਨਅਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅੱਗੇ ਕਦਮ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਉਧਾਰ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਰਾਜ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੂਬੇ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭਾਰ ਹੋਰ ਵਧੇਗਾ। ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਖਰਚ ਵਿਚ ਕਰੀਬ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਜਲੀ ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਕਰੀਬ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਖਿਾਫ ਉਤਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਰਣਨੀਤੀ ਘੜੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਉਤਰਾਖੰਡ, ਦਿੱਲੀ ਸਣੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਖਿਲਾਫ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਗਰੁੱਪ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪਰਵੀਰ ਰੰਜਨ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪੀਕੇ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ

'ਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਡਰੋਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਕਮ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋੜਨ ਲਈ ਫੌਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ 'ਤੇ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪਾਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸੱਦਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮੰਬਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਖੌਫ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੀਤੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕਰੇਗੀ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2023-24 ਲਈ ਖਰਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਖੌਫ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆਬਕਾਰੀ ਵਸੂਲੀ ਵਧਾਉਣ ਖਾਤਰ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਕੋਟਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਐੱਲ-1 (ਬੋਕ) ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ 'ਚ ਮਾਮੂਲੀ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀ 'ਚ ਇਕ ਸ਼ਰਾਬ ਸਨਅਤ ਲਈ ਇਕ ਹੀ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ 'ਚ ਹਰ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਲਈ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ ਨੇੜੇ ਪੈਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕਿਆਂ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਉੱਚੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਦੇ ਸਨ।

ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੀਤੀ ਦੀ ਹੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਘੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਤੱਕ ਵਧਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਚੌਕਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ

ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੱਧ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਟੀਚਾ 9600 ਕਰੋੜ ਦਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਰਚ ਦੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰੀ ਭਾਜਪਾ

ਮੁਹਾਲੀ: ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਜੀਵ ਵਸ਼ਿਸਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਡੀ.ਸੀ. ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨੀਤੀ ਵਿਚਲੇ ਕਥਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕੇ। ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਚਹੁੱਤੇ ਵਾਪਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ 9000 ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਪਰੈਲ 2022 ਤੋਂ ਜਨਵਰੀ 2023 ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਵਧ ਕੇ 7205.90 ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ 2021-22 ਵਿਚ ਇਹ 5147 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਨਾਲੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਕਰੀਬ 2800 ਕਰੋੜ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਬਦਲਤ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ

ਮਿਲਿਆ। ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਬੀਅਰ ਦਾ ਕੋਟਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਘੱਟ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਸਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸੂਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਸਸਤੀ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਮਗਰੋਂ ਰੇਟ ਸੋਧੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਤਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਰੁਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪੁੱਜਿਆ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਝੰਡਾ ਬਰਦਾਰ

ਸਨ ਸੰਤਾਲੀ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਕੀਰਾ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਵਰਗੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰੀ, ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਬੀਰ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਮਲ, ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉਪਾਸ਼ਕ ਵਰਗੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੂਚੀ ਹੋਰ ਵੀ ਲੰਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਹਾਂ ਉਹ ਛਿੱਪੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚਾਹ ਤੋਂ ਛਿੱਪੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਪਰਨਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਹਿਬਲਪੁਰ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਲਰਕ ਭਰਤੀ ਹੋ ਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੀਤੇ ਯਤਨਾਂ ਉੱਤੇ ਯੁਗ-ਪਲਟਾਊ ਮੋਹਰ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਉੱਤੇ ਏਨਾ ਮਾਣ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਚਾਹਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੁਫਤ-ਮੁਫਤੀ ਗਿਆਨੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। 1938 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਇਹ ਉਪਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ 1947 ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਟਕਕਾਰ ਨੇ ਕਰੋਲ ਬਾਗ ਵਿਖੇ 'ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ' ਨਾਂ ਦਾ ਕਾਲਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲਿਆ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ 1943 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੰਸਥਾ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨੇਹੀ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਉੱਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਵੀ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਸਭਾ ਕੋਲ 2200 ਗਜ਼ ਵਿਚ ਬਣੀ ਤਿੰਨ ਮੰਜਲੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਭਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹਾਲ, ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਤੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਦੂਜੇ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਬੈਠਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਲਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਕਾਰ, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਰ ਆਦਿ ਦੇ ਗੁਜਰ ਚੁੱਕੇ ਵੱਡੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਪੁਸਤਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਆਰਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ ਤੇ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਮਰੱਥ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਿਵੇਕਲੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਚਰਚਿਤ ਹਨ। ਇਕ ਤਾਂ ਸਭਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ 200 ਦਿਹਾੜੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਾਠਕ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਸਭਾ ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਭ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਨਵਯੁਗ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਧੁੱਪ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਵੇਰੇ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸੌ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਤੇ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਏਥੇ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਛਪੀਆਂ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਰੋਚਕ ਨੀਂਹ ਵਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਗਿਆਨੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡਾਕਟਰੇਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਲ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਤੇ ਭਾਪਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ

ਹੈ। ਇਸ ਭਵਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ ਨੇ 5 ਮਈ 1990 ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਇੱਕ ਮੰਜਲ ਡਾਬਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਕੋਲ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਕਮ ਏਨੀ ਹੈ ਕਿ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਤੇ ਸਮਾਗਮ ਚਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਅੱਡਣੇ ਪੈਂਦੇ।

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ 1943 ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਇਹ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਣ ਅੱਸੀ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਹਿੰਦੀ, ਚੀਨੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਜਾਂ ਮਲਿਆਲਮ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਦਮਗਜੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਕਲਿਆਣ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਜਾਂ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਝਾਕ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਹੜਿਆਂ ਉਹ ਕਾਲਮ ਜਾਂ ਪੁਸਤਕ ਰੀਵਿਊ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ; ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਰਾਵਾਨ, ਇਲਸਟ੍ਰੇਟਡ ਵੀਕਲੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿਚ। ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੂਪਮਾ ਦੱਤ ਤੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਡੀਕੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਨਿਰੂਪਮਾ ਦੇ ਬੋਲ

ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਦਵਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ। ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਲਮ ਨੂੰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਵੱਲੋਂ 'ਰੀਡਿੰਗਜ਼ ਇਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ' ਨਾਂ ਬੋਲੇ ਛਾਪਣਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਮਾਣ ਪੱਤਰ ਤੇ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ 154 ਲੇਖ ਨਵੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਰਚਨਾਕਾਰੀ ਦਾ ਸੀਸ਼ਾ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਤ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਰਦੂ,

ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਉਰਫ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੀਆ

ਨਿੱਕ ਸੁੱਕ
ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
 ਫੋਨ: 91-98157-78469
 Sandhugulzar@yahoo.com

ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਲਹਿੰਦੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਉਡਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਦੀ ਪੁਸਤਕੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੀਆ ਹੈ।

ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿਆਂ ਕਿ ਜਦੋਂ 1961 ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਸਕ ਰਸਾਲੇ ਕੈਰਵਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਕ ਛਾਪਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਪਾਨ ਸ਼ਾਪ' ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਲਥਾਈ ਸੀ। ਬੇਦੀ ਦੀ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1961 ਨੂੰ ਮਟੋਗਾ (ਬੰਬਈ) ਤੋਂ ਲਿਖੀ ਸੁਕਰਾਨੇ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਰਦੂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਲਥਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਵਾ ਸਕਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ।

ਅੰਤਿਕਾ
 ਹਰਦਿਆਲ ਸਾਗਰ॥
 ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਯਾਰ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਮਸਤੀ ਹੈ
 ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ
 ਖੁਦਾ ਪਰ ਯਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਇਹ ਹਿੰਮਤ
 ਆਸ਼ਿਕਾਂ ਦੀ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ !

CALIFORNIA
IMMIGRATION SERVICES INC.
 Registered & Bonded

ROSY (Kanwal) KAUR
 Immigration Consultant

408-422-8585
510-573-3666

Address:
Fremont Office:
 4127 Bay Street, Unit 5, Fremont CA, 94538
Tracy Office:
 1660 W Linne Rd. Unit J24, Tracy CA, 95377

Website: www.caials.com   e-mail: rosy@caials.com

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

To Advertise with Punjab Times Call:
847-359-0746

ਸਾਗ ਰਿੰਨੂਣੇ ਨੂੰ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠੀ

ਸਾਗ ਰਿੰਨੂਣੇ ਨੂੰ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠੀ, ਪ੍ਰੀਤ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਜੋੜ ਕੇ 'ਕੱਠੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸੀ ਖਾਂਦੇ, ਲਿਆ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਮੋੜ ਵੇ।

ਚੀਰ ਲੈਣਾ ਦਾਤ ਨਾਲ ਰੋਸੇ ਦੀਆਂ ਗੰਦਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਸ ਲੈਣਾ ਝੱਟ ਬੋਬੇ ਨਾਲ ਵੇ, ਮੇਲਿਆਂ, ਤਿੱਝਣਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਕੋਈ ਛੋਹ ਲੈਣੀ ਭਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬਿਠਾਨ ਵੇ।

ਲੱਭਦਾ ਨਾ ਵੇਲਾ ਉਹ ਬਾਪੂ ਦੇ ਖੰਗੂਰੇ ਵਾਲਾ, ਕਰਦੀ ਬਬੋਰੇ ਉਹੜ ਪੁਹੜ ਵੇ ਕੱਠੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸੀ ਖਾਂਦੇ। ਤੋੜੀ ਵਿਚ ਰਿੰਨੂਣਾ ਪਾਲਕ ਤੇ ਗੋਭੀ ਸਰ੍ਹੋਂ

ਸਾਂਝ ਵਾਲਾ ਬਾਬੂ ਸਵਾਰ ਕੇ, ਖੁਸ਼ਬੂ ਮੇਥੇ ਵਾਲੀ ਘੋਲ ਦੇਣੀ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਅੱਲਣ ਮਿਲਾਉਣਾ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਅਦਰਕ, ਲਸਨ ਤੇ ਮਿਰਚਾਂ ਦੇ ਤੜਕੇ ਦਾ, ਲੱਭਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੋਈ ਤੋੜ ਵੇ ਕੱਠੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸੀ ਖਾਂਦੇ।

ਕੋਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਠੇ ਮੱਠੇ ਸੇਕ ਉੱਤੇ ਰਿੱਝਦਾ ਰਿੱਝਦੀਆਂ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਸਾਗ ਦੇ, ਮੱਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ ਉੱਤੇ ਮੱਖਣ ਦਾ ਪੇਰੜਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਖਾਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵੇ।

ਖੇਤਿਆਂ ਚਾਵਾਂ ਦੇ ਸਵਾਦਲੇ ਸਬੋਬ ਦੀ, ਆਉਂਦੀ ਨਾ ਸੀ 'ਸੋਨੀ' ਕਦੇ ਬੋੜੂ ਵੇ ਕੱਠੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸੀ ਖਾਂਦੇ, ਲਿਆ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਮੋੜ ਵੇ। ਕੱਠੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸੀ ਖਾਂਦੇ, ਲਿਆ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਮੋੜ ਵੇ।
-ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਠੁਕਰਾਲ ਸੋਨੀ
 ਫੋਨ: 95922-29486

Ray Dhaliwal
 Real Estate Broker

Moving to Indiana?

Contact Ray Dhaliwal @ 317-993-4987

Listing and Selling Homes in Indianapolis Area.

Good relations with all the well reputed leading Builders in the Area.

Specialized in Pre-Sale homes for Investment and Residential purposes.

Helpful in Easy and Accessible Home Loans at best Interest Rates.

CENTURY 21 SCHEETZ
RAYD@C21Scheetz.com

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੀ ਵਧਾਈ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ: ਗਾਖਲ ਗਰੁੱਪ ਯੂ.ਐੱਸ. ਏ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਵਸਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ

ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਲਾਡਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਗੱਤਕੇ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿਚ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗਾਖਲ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਸਣੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਅਬਲਾ ਨਾ ਸਮਝ ਬੈਠੀ!

ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਂ ਬੱਚੀ, ਮੈਨੂੰ ਮੋਮ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਨਾ ਜਾਣ ਬੀਬਾ। ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਅਬਲਾ ਨਾ ਸਮਝ ਬੈਠੀ, ਮੇਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਹੈ ਅਣਜਾਣ ਬੀਬਾ।

ਕਦੇ ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ, ਕਦੇ ਬਣੀ ਭਾਨੀ, ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਦਾ ਬਣੀ ਕਿਰਦਾਰ ਹਾਂ ਮੈਂ। ਕਦੇ ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਬਣ, ਢੋਅ ਲਾਸ਼ਾਂ, ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਕਰਦੀ ਸਸਕਾਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।

ਮੇਰਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਐਪਰ ਮੱਤ ਉੱਚੀ, ਕਿਹੜੀ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀ। ਲੋੜ ਪਏ ਤਾਂ ਮੱਢੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਮੋਢਾ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੰਗ ਮੈਦਾਨੇ ਵੀ ਖੜ੍ਹ ਸਕਦੀ।

ਰਹੀ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਮਮਤਾ ਦੀ ਹਾਂ ਮੂਰਤ, ਜਿਹੜੀ ਘਰ ਸੰਸਾਰ ਵਸਾ ਸਕਦੀ। ਲੋੜ ਪਏ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਵਾਰ ਮਮਤਾ, ਟੋਟੇ ਜਿਹਰ ਦੇ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ।

ਕੀ ਕਰੋਗਾ ਮਹਿਲਾਂ ਚੁਬਾਰਿਆਂ ਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਬਾਝੋਂ ਇਹ ਘਰ ਮਕਾਨ ਰਹਿਣੈ। 'ਕੱਲਾ' ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਦੁਨੀਆ ਵਸਾ ਸਕਦਾ, ਮੇਰੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਨਾਲ ਜਹਾਨ ਰਹਿਣੈ।

ਸਾਂਭ ਰੱਖਿਆ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇਰਾ, ਤੇਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹਾਂ ਮੈਂ। ਮੇਰੇ ਕਾਰਨ ਉਡਾਰੀਆਂ ਲਾਈ ਜਾਵੇਂ, ਤੇਰੇ ਘਰ ਦਾ ਬਣੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਨਮ ਦਾਤੀ ਰਾਜੇ ਰਾਣਿਆਂ ਦੀ, ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਹੀ ਸਮਝ ਛੱਡਿਆ,

ਮੈਨੂੰ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਰੋਲ ਜਨਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਵੇਂ ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਦੀ 'ਦੀਸ' ਮੂਰਤ, ਲੇਕਿਨ ਫੁੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਫੋਲਾਦ ਹਾਂ ਮੈਂ। ਲਿਖਿਆ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਗਿਆ ਇਤਿਹਾਸ ਮੇਰਾ, ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੀ ਨੇਕ ਔਲਾਦ ਹਾਂ ਮੈਂ।

-ਗੁਰਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ
ਫੋਨ: +91 98728 60488

ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੌਂਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨੇ ਦਾ

ਨਾ ਚਿੱਟੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਦਾ। ਸੱਚ 'ਤੇ ਕਲਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਮਲ ਹੈ ਬਸ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ। ਸਦਾ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਬਾਣੀ ਦਿਲ ਵਸਾਈ ਏ, ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਤਰਸਣ ਕੰਨ ਸਾਡੇ ਮਰਦਾਨੇ ਦੀਆਂ ਰਾਬਾਬਾਂ ਦਾ। ਸ਼ਿਵ, ਦਮੋਦਰ, ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵਾਰਿਸ ਦੇ ਅਸੀਂ ਵਾਰਸ ਹਾਂ ਲਹਿੰਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਬੜਾ ਏ ਬੇਹਿਸਾਬਾਂ ਦਾ। ਬੁੱਲ੍ਹਾ, ਹਾਸ਼ਮ, ਪੀਲੂ ਨਾਲੇ ਫਰੀਦ-ਕਬੀਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਿਕਾਂ ਵੰਡਦੀ ਏ ਜਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਇਤਰ ਗੁਲਾਬਾਂ ਦਾ। ਸੱਚ ਬੋਲਣਾ, ਸੱਚ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਨਾ ਭਾਵੇਂ ਕੱਲੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਈਏ, ਜ਼ਮੀਰ ਜਾਗਦੀ ਰੱਖਣੀ ਨਾਲੇ ਚਾਅ ਕਰਨਾ ਪੂਰੇ ਖਾਬਾਂ ਦਾ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਬਸ ਇਹਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਦੀਪ ਝਿੰਗੜਾਂ ਵਾਲਾ ਲੋਚੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਬਣੇ ਪੰਜ ਆਬਾਂ ਦਾ।

-ਕੁਲ "ਦੀਪ" ਗਿੱਲ ਝਿੰਗੜਾਂ ਵਾਲਾ ਕੈਨੇਡਾ

T|B|F
THE BAINS FIRM

Manpreet S. Bains

Personal Injury and Wrongful Death Attorneys

Case Results*

\$10 MILLION

Motorcycle vs. Truck Collision

\$8 MILLION

Wrongful Death

\$5.25 MILLION

Traumatic Brain Injury

\$1.1 MILLION

Burn Injury

\$1.1 MILLION

Pedestrian vs. Motor Vehicle Collision

*Past Performance Not a Guarantee of Future Results

Offices in San Francisco and Union City

WILLIAM E. WEISS
Of Counsel

No Fees Unless Recovery for Your Injuries is Made

CONTACT US AT:

Phone: (510) 474-0028 • E-mail: info@thebainsfirm.com

www.thebainsfirm.com

Homeopathicvibes

Harminder Singh Gill

Homeopathic Consultant and Practitioner

D.H.M.S.; B.C.I.H

(Ex Homeopathic Medical officer Punjab Govt.)

Now we have two locations:

940 E. El Camino Real, Sunnyvale, CA 94087

39039 Paseo Padre Pkwy, Suite# 209 (upstairs), Fremont, CA 94538

We also do Virtual appointments for long distance patients.

Ph: (408) 737-7100

www.homeopathicvibes.com

We sell and ship homeopathic remedies through out North America.

ਗਲੋਬਲ ਮਲਟੀ ਸਰਵਿਸਿਜ਼, ਲੈਬਰੋਪ

ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲੇ ਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਥੱਲੇ

SAME DAY

ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ

DPF Cleaning ਅਤੇ Baking ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

STOCKTON ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ALIGNMENT SHOP

• 3 Axle Alignment \$199
• Trailer Alignment \$150

Grand Opening

Special Price for Truck Wash

ਗਲੋਬਲ ਮਲਟੀ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੀ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ STOCKTON ਵਿਚ HIGHWAY 4 ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕ
1950 E Miner Ave.
Stockton, CA 95205

Ph: 209.982.9996

FAX: 209.982.9997

www.globalmultiservices.com info@globalmultiservices.com

REPAIR SHOP

ਟਰੱਕ ਤੇ ਟਰੇਲਰ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਾਇਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ Oil Change, Brakes, Engine Work, Tune Up, Transmission & Clutch ਆਦਿ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ Truck Alignment ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 500+ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ-ਭੁੱਲ੍ਹੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ, ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ Wash ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

TEL: 209.547.9210

FAX: 209.547.9211

REGISTRATION SERVICES

ਟਰੱਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਮਿਟ ਜਿਵੇਂ IFTA, CA#, MCP, 2290, ICC, BOC III, NM & Kentucky Permit, DOT Fuel Tax, Corporation Filling ਅਤੇ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾਂ Same Day Service ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਪਲੇਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਸੀਂ DOT Compliance, DOT Audit ਵਿਚ ਵੀ ਟਰੱਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

TEL: 209.982.9996

FAX: 209.982.9997

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਸਲਾਘਾਯੋਗ

2 ਮਾਰਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਿਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਬਾਰਤ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਿਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਕਮੋੜ ਹੋ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੋਟੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲੱਗਦੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਲ' ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 'ਅੱਡੇ ਦਿਨ' ਵੀ ਪਰਤਣ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸ਼ਫ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਪੈਨਲ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਉਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਪੈਨਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਕੌਲਿਜੀਅਮ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਇਸ ਜੱਜਮੈਂਟ ਵਿਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਲਈ 4-5 ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਜਿਸ ਗੱਲ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 'ਧੰਨ ਧੰਨ' ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਹੈ ਬੈਂਚ ਵਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ, 'ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਲ-ਗੁਰਦਾ ਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ'।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇਕ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ 'ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਕਬਰ ਪੁੱਟਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੱਕਾ ਰਾਹ ਹੈ ਅਤੇ 'ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ 'ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਤਬਾਹਕੁਨ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਹੋਣਗੇ'।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਰਾ ਦੂਸਰੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਨੁਕਤੇ ਵੀ ਦੇਖੋ-
1. ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿਚ ਰਤੀ ਭਰ ਵੀ ਇਹ ਖਿਆਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਇਕ 'ਜੀ-ਹਜ਼ੂਰੀਆਂ' ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ; 2. ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਆਭਾਰ ਰੱਖਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ 'ਚ 'ਫੇਲ੍ਹ' ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; 3. ਇਕ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਅਕਤੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਭਿਆਂਕਰ ਝੱਖੜਾਂ ਵੇਲੇ ਵੀ ਉਹ ਤੱਕੜੀ ਦੇ ਪੱਲੇ ਸਾਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੜਦਿਆਂ, ਤਾਕਤਵਰਾਂ ਦਾ ਧੂੜਾ ਨਾ ਬਣਦਿਆਂ, ਸਗੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ/ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ, ਜੋ ਉੱਚ ਸਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾ ਕਰੇਗਾ, ਹੀ ਅਸਲੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਏਗਾ; 4. ਇਹ ਗੱਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਰੀਣ ਭਰ ਖਿਆਲੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਫਾਵੇਂ ਹੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਬਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਇਕ ਜੀ ਹਜ਼ੂਰੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਭ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲੇ ਕਰੇਗਾ"।

ਜਸਟਿਸ ਜੋਸ਼ਫ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਬੈਂਚ ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਰਿਸ਼ੀਕੋਸ਼ ਰੌਇ, ਅਤੇ ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ/ਸੰਸਦ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਰੋਲ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੈਨਲ-ਆਧਾਰਤ ਚੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਚਲਦੀ ਰਹੇਗੀ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸੰਸਦ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਸਦ/ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਪੱਕੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀ ਆਜ਼ਾਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਖਰਚੇ/ਬਜਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇ।

ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬਦਲੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਬਣੇ ਕੌਲਿਜੀਅਮ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਬਹੁਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਨ ਰਿਜੀਜੂ ਜਨਤਕ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਵਰਗਾ ਹੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਕੌਲਿਜੀਅਮ ਬਣਾਉਣਿਆਂ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਲੋਕਪਾਲ

ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਲੈਂਡਮਾਰਕ ਜੱਜਮੈਂਟ ਕਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿੱਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਅਰੁਨ ਗੋਇਲ ਦੀ 'ਬਿਜਲਈ ਤੇਜ਼ੀ' ਅਤੇ 'ਤੁਫਾਨੀ ਰਫਤਾਰ' ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਚੈਲੇਂਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਡਰ ਦੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਅਰੁਨ ਗੋਇਲ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 19 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੋਇਲ 31 ਦਸੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ 18 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉਪਰ ਖੇਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। "ਧਨ ਨਾਲ ਭਾਰੀਆਂ ਬੈਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਚੋਣ ਉਪਰ ਅਸਰ ਪੈਣਾ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ", ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਬੈਂਚ ਵਲੋਂ ਕਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚਲੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਉਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁਣ 'ਪਿੰਜਰੇ ਦਾ ਤੋਤਾ' ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ, ਕਮ-ਜ-ਕਮ ਓਨੀ ਦੇਰ ਤੀਕਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਇਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਵਾਂ ਬਣਾਇਆ 3-ਮੈਂਬਰੀ ਉੱਚ-ਪੈਨਲ ਕਰੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਸੰਸਦ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਰਕ-ਸੰਗਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਘੱਟ ਵੱਧ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ)।

ਇਹ ਗੱਲ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਉਪਰ ਵੱਖਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਤਕ ਪੈਨਲ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜੋ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ/ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਵਿਚ ਸਾਫ ਦਰਜ ਹੈ- 'ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੂਰਨ ਇਨਸਾਫ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਹਿਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਫਰਮਾਨ (ਡਿਕਰੀ/ਡਿਗਰੀ) ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ/ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਓ... ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ'।

ਬੈਂਚ ਵਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪੈਨਲ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਓਨੀ ਦੇਰ ਤੀਕ ਚਲੇਗੀ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸੰਸਦ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀ, ਇਸੇ ਹੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਨਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

ਜਸਟਿਸ ਰਸਤੋਗੀ ਨੇ ਵੱਖਰੀ ਪਰ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਜੱਜਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਓਹੀ ਨਿਯਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੇ ਜੋ ਕਿ

ਅਤੇ ਐਸ. ਵਾਈ. ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦਸੰਬਰ 12, 1996 ਤੋਂ ਜੂਨ 13, 2001 ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ 30, 2010 ਤੋਂ ਜੂਨ 10, 2012 ਤਕ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉਪਰ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਪਰ ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਵਲੋਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਘੜੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਆਵੇਗੀ ਜਦੋਂ 14 ਫਰਵਰੀ, 2024 ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਨੂਪ ਚੰਦਰ ਪਾਂਡੇ 65 ਸਾਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣਗੇ। ਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਹਨ।

ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ:
ਐਸ ਵੇਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ ਕਈ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਬੰਧੀ ਲਏ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਇਹ 'ਇਕ ਗੱਲ' ਵੀ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਬੋਧਤ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਜੀ/ਮੀ ਲਾਰਡ, ਜ਼ਰਾ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਤਾਂ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਮਗਰ ਨਾ ਭੱਜਣ। ਇਕ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸਾਹਿਬ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋ ਗਏ, ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਜਸਟਿਸ, ਗਵਰਨਰ ਬਣ ਬੈਠੋ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੋਸਟ ਮੱਲ ਲਈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਛਵੀ ਧੁੰਦਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਬਲ ਤਾਂ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਉਪਰੰਤ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਸਵੀਕਾਰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕੁਝ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜਾਂ ਦਾ 'ਦੋ ਸਾਲ ਸਾਹ ਲੈਣ' (ਕੂਲਿੰਗ ਆਫ ਪੀਰੀਅਡ) ਵਾਲਾ ਸੁਝਾਅ ਤਾਂ ਮੰਨ ਹੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦੇ।

ਬੇਰ, ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਨਿਮਾਣੀ ਟਟੀਹਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅੰਬਰ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਕੇ 'ਛੋਟਾ ਮੂੰਹ ਬੜੀ ਬਾਤ' ਕਰਨ ਦੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਸੀ। ਵਰਨਾ, ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਚਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕੌਲਿਜੀਅਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਕਰ ਲਓ ਘਿਓ ਨੂੰ ਭਾਂਡਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਨਮਾਜ਼ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਗਏ, ਰੋਜ਼ੇ ਸਹੇਤ ਬੈਠੋ!

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਤਿਓਹਾਰ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

AMOLAK SINGH GAKHMAL & GAKHMAL GROUP PRODUCTIONS PRESENTS

RELEASING ON 23 MARCH 2023 5:00 PM

ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ SINGH SOORME

SINGER: PAMMA DUMMEWAL

AVAILABLE ON ALL STREAMING PLATFORMS

Late. S. Nasib Singh Gakhmal

Amolak Singh Gakhmal

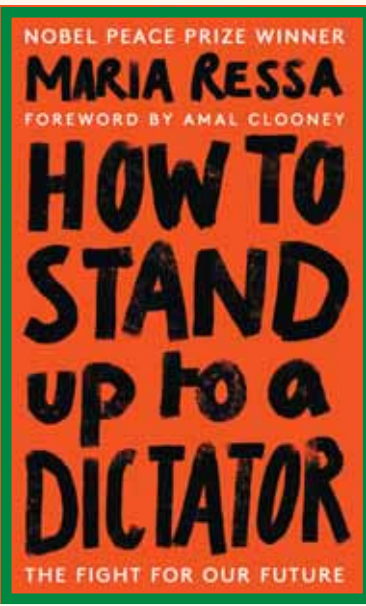
Palwinder Singh Gakhmal

Iqbal Singh Singh Gakhmal

GAKHMAL GROUP PRODUCTION USA

ਤੂਫਾਨ ਤੇ ਦੀਵੇ ਦਾ ਯੁੱਧ

ਮਰੀਆ ਰੈਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2021 ਦੇ ਨੋਬਲ ਅਮਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਨਵਾਜਿਆ ਗਿਆ (ਦੂਜਾ ਰੂਸੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਮਿਤਰੀ ਮੁਰਾਤੋਵ ਸੀ)। ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਜਦਾ ਸੀ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਆਲਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ-ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਲਕ (ਫਿਲਪੀਨਜ਼) ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ; ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੀਲਾ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ। ਸਜ਼ਾ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਉੱਥੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਿਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਛੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਉਹ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ
ਫੋਨ: +91-98555-01488

ਖਿਲਾਫ ਛੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਜੇ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਅਠੱਖ ਇੱਕ ਸਦੀ ਜਿੰਨੀ ਲੰਮੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਪਿਛਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੋਡਰੀਗੋ ਡੂਟਰਟੇ (ਸਪੇਨੀ ਉਚਾਰਨ ਰੋੜੀਗੋ ਦੂਤਰਤੇ) ਦੇ ਛੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਹੋਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਸੱਤਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਫਰਡੀਨੈਂਡ ਮਾਰਕੋਸ ਜੋ ਬੌਗ-ਬੌਗ ਮਾਰਕੋਸ ਵਜੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਮੁਲਕ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਨ ਪਰ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਤਾ ਫਰਡੀਨੈਂਡ ਮਾਰਕੋਸ ਸੀਨੀਅਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕਿੱਸੇ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਦੰਦ-ਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ, ਇਹ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਬੌਗ-ਬੌਗ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਮਰੀਆ ਰੈਸਾ 'ਤੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਰੀਆ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਦੀ ਤਲਬਗਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਜਮਹੂਰੀ ਅਮਲ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਨੇਤਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਸੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਣੀ-ਪਛਾਣਣੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਮਾਸ਼ਤੇ, ਅਦਾਲਤੀ ਲੜਾਈ ਹਾਰਨ ਮਗਰੋਂ ਬੰਦੂਕਚੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਦੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਜੈਕਟ ਪਾ ਕੇ ਹੀ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਸੁੱਚੀ ਤੇ ਇਨਸਾਨਮੁਖੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪਾਵਨ ਫਰਜ਼ ਮੰਨਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਫਰਜ਼ਸ਼ਨਾਸੀ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਜਾਨ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਹੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਉਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ 'ਹਾਊ ਟੂ ਸਟੈਂਡ ਅੱਪ ਟੂ ਏ ਡਿਕਟੇਟਰ' (ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ) ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦੋ ਪੱਖ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਆਤਮ-ਕਥਾ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੰਚਾਂ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਕੁਵਰਤੋਂ ਖਿਲਾਫ ਹੋਕਾ ਵੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਫਿਰ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਰਚਣ-ਮਿਚਣ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਜ਼ਿਹਨੀ ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਦਿਕੱਤਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਮਾਰਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਿੰਸਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਰਗੀ ਵਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਵੰਗਾਰਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਵੀ ਓਨੇ ਹੀ ਮਰਮ ਤੇ ਸ਼ਾਇਸਤਗੀ ਨਾਲ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਖੋਜਮੁਖੀ ਤੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਨੇ ਰੈਸਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਫਿਰ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਨਾਮਵਰ ਖ਼ਬਰਨਵੀਸ ਬਣਾਇਆ। ਸੀ.ਐੱਨ.ਐੱਨ. ਦਾ

ਮਰੀਆ ਰੈਸਾ ਅਤੇ (ਉਪਰ) ਉਸ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹਾਊ ਟੂ ਸਟੈਂਡ ਅੱਪ ਟੂ ਏ ਡਿਕਟੇਟਰ' ਦਾ ਮੁਖੜਾ।

ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਬਿਓਰੋ ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਤਨ (ਫਿਲਪੀਨਜ਼) ਪਰਤਣਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਸਮਝਿਆ। ਇਮਾਨਦਾਰਾਨਾ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਯਕੀਨ ਤੇ ਇੱਖਲਾਕੀ ਕਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਨਾ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ ਆਇਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੀ.ਐੱਨ.ਐੱਨ. ਦੇ ਕਰਤਿਆਂ-ਧਰਤਿਆਂ ਨੂੰ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੰਚਾਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੇ ਪਸਾਰ-ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਧਾਂਤਕਤਾ ਦਾ ਔਜ਼ਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਫੈਸਲੇ ਸਦਕਾ 'ਰੈਪਲਰ' ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੰਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਦਿਕੱਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਕਬੂਲ ਆਨਲਾਈਨ ਨਿਊਜ਼ ਸਾਈਟ ਹੈ।

ਰੈਸਾ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਸਿਰਫ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਤੱਕ ਮਹਿਦੂਦ ਨਹੀਂ। ਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਇੰਤਹਾਪਸੰਦੀ, ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ-ਕੁਚਾਲਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਮਿਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਉਹ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ, ਵੀਅਤਨਾਮ ਤੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਪਸੰਦ ਹੈ। ਮਲੇਸ਼ੀਆ-ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਵੀਅਤਨਾਮ ਤੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਰੋਕਾਂ-ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੋਜਮੁਖੀ ਖ਼ਬਰਨਵੀਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਤਲਾਸ਼ ਅਤੇ ਤਰਾਸ਼ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਹਲਾਂ-ਚਾਲਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਪਰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਨ, ਰੈਸਾ ਤੇ 'ਰੈਪਲਰ' ਦੇ ਦੋਖੀਆਂ-ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੂਟਰਟੇ ਨੇ ਮਰੀਆ ਰੈਸਾ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਪਸਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਸਾਖ਼ਤ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਹਥਕੰਡੇ ਵਰਤੇ। 'ਰੈਪਲਰ' ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਰੈਸਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਏਜੰਟ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਜਲਾਵਤਨੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਉਸ ਉੱਪਰ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਫੰਡ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਬਿਲਡਰਾਂ ਤੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾਇਰ ਕਰਵਾਏ (ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 100 ਤੱਕ ਜਾ ਪੁੱਜੀ ਸੀ) ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲੀ-ਗਲੋਚ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੰਚਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਕੁਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੱਥਕੰਡੇ ਰੈਸਾ ਨੂੰ ਝੁਕਾਅ ਨਾ ਸਕੇ। ਹਾਂ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੰਚਾਂ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸਤ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਵੇਂ ਐਟਮ ਬੰਬ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਲਿਖਦੀ ਹੈ, "ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬੋਧਿਕਤਾ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਹੀ ਸਾਡੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਛਾਪੇ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗ਼ਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਗ਼ਲਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਦਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਾਧਨ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਮਹੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਤਰਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਿੱਤ ਦੇ ਵਰਤੋਂ-ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਗ਼ਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

"ਜਮਹੂਰੀ ਨਿਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਤਰਜੀਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭੇਡ-ਚਾਲ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੰਚਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ। ਫੇਸਬੁੱਕ, ਟਵਿੱਟਰ ਤੇ ਹੋਰ ਮੰਚ, ਮਹਿਜ਼ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਅੱਗੇ ਵਿਛਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਲਗੋਰਿਦਮ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਫਿਲਟਰ ਕਰਕੇ 'ਨਿਪੁੰਸਕ' ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੱਚ ਨਿਸਰਨ ਤੇ ਨਿਖਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਿਖਰਨ ਤੇ ਵਿਸਰਨ ਲੱਗਾ ਹੈ।" ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਰਤਾਰਾ, ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ, ਮਿਸਾਲਾਂ ਸਮੇਤ ਪੇਸ਼ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਨਸ਼ਾ-ਸੌਦਾਗਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਡੂਟਰਟੇ ਦੀ ਅਖੌਤੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਬ੍ਰੈਗਜ਼ਿਟ ਦਾ ਕਿੱਸਾ, ਰੂਸ ਦੇ ਯੂਕਰੇਨ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਫ਼ਸਾਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਹੈਕਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਛੇਤੀਆਂ ਸਾਈਬਰ ਜੰਗਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ।

ਕਿਤਾਬ ਦੇ 12 ਅਧਿਆਇ ਹਨ। ਚੌਥਾ ਅਧਿਆਇ 'ਦਿ ਮਿਸ਼ਨ ਆਫ ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ' ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਸਾਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਇੱਖਲਾਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ, ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖਣ, ਜਮਹੂਰੀ ਨਿਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਫਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਲਿਫਾਫ਼ੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਣੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਧਰਾਤਲ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅੰਦਰ ਸਿਰਜੀ ਗਈ ਤਸਵੀਰ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਫਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਲਿਫਾਫ਼ੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਝਾਂਸਿਆਂ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉੱਭਰੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਵਾਲੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਅੰਦਰਲੇ ਸਬਕਾਂ ਤੇ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਦੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੀ ਭਰਵੀਂ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ।

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਕਾਲਮ 'ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ' ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਲਵਲੇ ਉਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੋ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 18 ਮਾਰਚ 2023 ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-577

ਦੀਨ ਦੁਖੀ ਦੀ ਕਰੋ ਸਹਾਇਤਾ, ਧਰਮ ਹੈ ਕਰਨ ਪੁਕਾਰ, ਧਰ ਦਰਗਾਹ 'ਚ ਲੱਗੇ ਹਾਜ਼ਰੀ, ਜੀਵਨ ਦਾ ਹੋਏ ਉਧਾਰ। ਬੇਕਸਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਲਕ, ਗੁਰੂ-ਪੀਰਾਂ ਦੇ ਫੁਰਮਾਨ, ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਹੱਕ ਹਲਾਲ ਕਰੋ, ਆਖਦੇ ਨੇ ਦੀਨ ਇਮਾਨ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-575

ਕਹਿੰਦੇ ਜੈਸੇ 'ਹੋਣਹਾਰ ਕੇ ਹੋਤ ਚਿਕਨੇ ਚਿਕਨੇ ਪਾਤ', ਸੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਜਦੋਂ ਤਸਵੀਰ ਉੱਤੇ ਪਾਵਾਂ ਝਾਤ। ਸ਼ਾਲਾ! ਨੰਨ੍ਹਾ-ਮੁੰਨਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਣ ਜਾਏ ਕਲਾਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਨਕਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਪਰ ਸੁਫਨਾ ਹੋਵੇ ਸਾਕਾਰ! -ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ 'ਨੂਰਪੁਰੀ'

ਵਿਚ ਰੋਹੀ ਬੀਆਵਾਨ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਾ ਲੱਭਿਆ ਇੱਕ ਖੇਤ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਈਕ ਬਣਾਇਆ, ਟਾਡਾ ਜਿਸ ਦਾ ਮੇਚ ਉਂਗਲ ਚੁੱਕ ਜਦ ਹੋਕ ਲਗਾਈ,

ਗੂੰਜਣ ਲੱਗੇ ਖੇਤ ਲੋਕ ਕਲੀ - ਸੁਪਨਿਆ ਤੂੰ ਸੁਲਤਾਨ ਹੈਂ। ਉੱਤਮ ਤੇਰੀ ਜਾਤ ਸੌ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਛੜੇ, ਆਣ ਮਿਲਾਏ ਰਾਤ। -ਮਾਸਟਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਲੰਮੇ ਫੋਨ: 1-925-325-2486

ਜਵਾਰ ਦਾ ਛਿੱਟਾ ਮਾਈਕ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਰੋ ਤਿਆਰੀ। ਬਚਪਨ ਜਦੋਂ ਜਵਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਲੁਊਗਾ ਸਟੇਜ ਦੇ ਉੱਪਰ ਵਾਰੀ। ਉੱਚਾ ਹੱਥ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਰਦਾ ਪੁਊਗਾ ਬਹੁਤਿਆਂ ਉੱਪਰ ਭਾਰੀ। -ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ ਕਲਾਹੜ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਫੋਨ: 98783-37222

ਬਿਨ ਖਰੀਦਿਆਂ ਵੀ ਬੁੱਤਾ ਸਰ ਜਾਂਦਾ ਨਾ ਹਿੰਗ ਲੱਗੇ ਨਾ ਫਟਕਰੀ ਇਕੱਲਾ ਫਿਰ ਭਰ ਆਈ ਜੋਬਨ ਫਸਲ ਅਕਸਰ ਡਰ ਮਾਰਦਾ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਨਿਓਲਾ ਸੱਪ, ਠੁੰਗਾਂ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਕੱਚ ਦਿੱਤੀ ਕਸਰ ਫੜ ਕਸੀਰ ਉਤੇ ਲੱਗੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਕਰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਬਸ ਮਾਈਕ ਬਣ ਗਿਆ ਲੱਗਾ ਹੋਕ ਲਾਉਣ ਮਿਰਜੇ ਦੀ ਨਾਲੇ ਭੈਅ ਦੁਰ, ਨਾਲੇ ਦਿਲ ਤਕੜਾ ਹੋਰਨਾਂ ਲਈ ਰਾਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋ ਸਾਬਤ ਗਿਆ। -ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਲ ਦੋਸਾਂਝ

To Advertise with Punjab Times Call: 847-359-0746

ਯੂਕਰੇਨ ਅੰਦਰ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਭਿਆਨਕ ਸਿੱਟੇ

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿਚ ਦਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲਤ ਸਿਰਫ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਰਪ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਸਮੇਤ ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਰਗੇ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਮਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਗਰੀਬ ਤੋਂ ਮੱਧਵਰਗੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ੀਬਤਾਂ ਵੱਲ ਘੋਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੀ ਇਸ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਕਾਰਨ ਯੂਕਰੇਨ ਅੰਦਰ ਰੂਸ ਦਰਮਿਆਨ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਲਮੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਰਬ-ਵਿਆਪੀ ਸੰਕਟ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਵੇਲੇ 31 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ 310

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: +91-98156-98451

ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਯੂਕਰੇਨ ਪੱਛਮੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਰੂਸੀ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਫੌਜੀ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੌਮੀ ਜਜ਼ਬਾ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਲਈ ਉਕਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸਰੋਆਮ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਰੂਸ ਦੀ ਯੁੱਧਨੀਤਕ ਹਾਰ ਤਕ ਉਹ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਰੂਸ ਐਲਾਨੀਆ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਨੌਬਤ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਫਨਾਹ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਕੌਮੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੇ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਤੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਕ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਯੂਰਪੀਨ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੇ ਇਕ ਭਾਰੂ ਭਾਸ਼ਾ ਆਧਾਰਤ ਕੌਮੀ ਰਾਜ ਦਾ ਮਨ-ਘੜਤ ਸੰਕਲਪ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਗੁਣਾਂ-ਔਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭੇ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਤ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ ਨੇ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਹਥਿਆ ਲਿਆ। ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਪਧਰ ਉਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਖੂਬ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ ਨੇ

ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਹੋਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਅਰਬਾਂ ਲੋਕ ਸਾਮਰਾਜੀ ਚਾਲਾਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਨੇ ਸਨ। ਨਾ ਹੀ ਅੱਜ ਯੂਕਰੇਨ ਉਤੇ ਰੂਸੀ ਹਮਲਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤਿਨ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੂਸੀ ਲੋਕ ਲੈਨਿਨ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਭੌਤਿਕਵਾਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਸਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਨਰਤ ਕੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਨਵ-ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰਜ ਹੀ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਜ਼ਬਾਨੀ-ਕਲਾਮੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀਵਾਦ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਵਿਗੂਣੇ ਕੌਮਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਵਾਦ ਤੋਂ ਦੂਰ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਚੀਨੀ ਲੋਕ ਵੀ ਅੱਜ ਲੈਨਿਨ ਦੀ ਇਸੇ ਗਲਤੀ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰ ਕੌਮਵਾਦ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤਾਪ ਹੰਢਾਉ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੇ ਪ੍ਰਤਿਨ ਹੁਰੀਂ ਲੈਨਿਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਠੀਕ ਪੜਚੋਲ ਕਰ ਕੇ ਅੱਗੇ ਤੁਰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ

ਜਿਲਦ ਦੇ 829 ਸਫੇ ਉਤੇ ਬੜਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਮੰਤਵ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਗੁਲਾਮਦਾਰੀ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦਿ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਜਾਂ ਆਦਿ ਜਾਗਲੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵੇਲੇ ਕਾਇਮ ਸੀ। ਏਂਗਲਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਏਂਗਲਜ਼ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਆਜ਼ਾਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਪਛਾਣ ਹੈ।' ਖਪਤਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਗੈਰਕੁਦਰਤੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਦਰੀਆਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਇੱਦ੍ਰਿਅਵੀ ਭੋਗਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦੇਵੇ।

ਐਂਟੀ ਡੂਪਰਿੰਗ ਵਿਚ ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ ਏਂਗਲਜ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, "ਬੁਰਜੁਆ (ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦੀ) ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਾ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰੰਜੀਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਾਟਿਆਂ, ਮਹਿੰਗੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਿਵਾਲੀਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਕੰਗਾਲੀ ਤੋਂ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੁਰਜੁਆ ਆਰਥਿਕ ਸਾਇੰਸ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵਸੀਹ ਅਤੇ ਗਹਿਰਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਸਮਾਜੀ ਐਕਟ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਜ ਸਾਰੇ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਹਥਿਆ ਕੇ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾ ਲਵੇ, ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀਆਂ (ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ) ਪਰਾਈਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।"

ਜਿਹੜੇ ਸੁਹਿਰਦ ਲੋਕ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਹ ਗਲਤ-ਫਹਿਮੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਦੋ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓ ਵਿਉਂਤਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਜੰਗ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹੀ ਸਮਾਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਵੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਕੇ ਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਲੁੱਟ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਚੀਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਖਬਾਰ ਗਲੋਬਲ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਜਾਰਜ ਗੈਲੋਵੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, "1960 ਵਿਚ ਮਾਓ ਜੇ ਤੁੰਗ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ੀ ਸ਼ੇਰ ਕਿਹਾ ਸੀ। 50 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਇਹ ਕਾਗਜ਼ੀ ਸ਼ੇਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੁਣ ਇਕ ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਮਰਨ ਕਿਨਾਰੇ ਪਿਆ ਸ਼ੇਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਦੰਦ ਨਿਕਲ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਸ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸ਼ੇਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।" ਰੂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੂਤਿਨ ਤੋਂ ਚੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਨੇ 4 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਬੀਜਿੰਗ ਵਿਖੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰੀ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਠਾਣੇਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਦੂਤ ਤੇ ਹੁਣ ਉਪ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਲੀ ਜੂ ਚੇਂਗ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਯੂਕਰੇਨ ਸੰਕਟ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਹਿਣ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾ ਕੇ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਣਨਾ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਲਝਾਏਗਾ। ਜੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲਣਗੇ।"

ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਏਨੀ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਵਲੋਂ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜੰਗ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਰੂਸ ਉਤੇ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਆਰਥਿਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ 'ਸ਼ਾਂਤਮਈ' ਦੌਰ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਲਮੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਬਦਲ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲਾ ਕੇ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਿਆ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਰੂਸ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਸਲਾ ਯੂਕਰੇਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਠਾਣੇਦਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ।

ਪੈਰਿਸ ਕਮਿਊਨ ਦੇ 'ਆਜ਼ਾਦੀ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹਥਿਆ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੌਮੀ 'ਜਮਹੂਰੀ ਰਾਜ' ਦੇ ਸੁਧਾਰਵਾਦ (ਲਿਬਰਲਵਾਦ) ਨਾਲ ਨਰਤ ਦਿੱਤਾ। ਉਦੋਂ ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਅਤੇ ਰਜਵਾਤਾਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਬੱਝਦਾ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦੀ ਚਿੰਤਕ ਇਹ ਔਦਾਜ਼ਾ ਨਾ ਲਾ ਸਕਿਆ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰ ਕੌਮਵਾਦ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣੀ ਹੈ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦੌਰ ਦੇ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਚਿੰਤਕਾਂ ਮਾਰਕਸ ਅਤੇ ਏਂਗਲਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰ ਕੌਮਵਾਦ ਦੇ ਮਨੁੱਖਯਾਤੀ ਤੱਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦੀ ਕੌਮਵਾਦ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 'ਕਿਰਤੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀਵਾਦ' ਦਾ ਸਰਬ-ਸੰਸਾਰੀ ਸੰਕਲਪ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਆਧਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭੌਤਿਕਵਾਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਿਕਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵਾਂ ਨਾਹਰਾ ਦਿੱਤਾ, "ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਿਰਤੀਓ! ਉਚੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਦਾਚਾਰ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਾਢੇ ਨੇਮ ਘੜਨ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੇ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਵਾਦ ਤੌਰਨ ਦੇ ਉਚੇ ਪ੍ਰੇਮਾਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਯੁੱਧ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰੋ!" (ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਆਫ ਦਿ ਵਰਕਿੰਗ ਮੈਨਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ)

ਅਕਤੂਬਰ 1917 ਦੇ ਰੂਸੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਆਗੂ ਲੈਨਿਨ ਜੇ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਭੌਤਿਕਵਾਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਤੋਂ ਰੌਸ਼ਨੀ ਲੈ ਕੇ 'ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ' ਦੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਨਵ-ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਜ ਆਰੰਭ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਨਾ ਦੂਜੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਲੱਗਣੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਅਮਰੀਕੀ

ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਿਰ ਕੁਲ ਕਰਜ਼ਾ 920 ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਕੁਲ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ 1720 ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਹਨ ਪਰ ਲੈਣਦਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਬਚਤਾਂ ਸਿਰਫ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੱਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਡਾਲਰ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਸਾਰੇ ਯੂਰਪੀਨ ਮੁਲਕ ਇਸੇ ਪੈਟਰਨ ਉਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸੇ ਲਾਇਲਜ ਰੋਗ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ।

ਜਨਵਰੀ 2017 ਦੇ 'ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ' ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਯੂਕਰੇਨ ਅੰਦਰ ਰੂਸ ਲਈ ਵਿਛਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਜਾਲ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਮੂਹਰੇ ਤਿੰਨ ਦੁਸ਼ਮਣ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਭਰ ਰਹੀ ਮਹਾਂਸ਼ਕਤੀ ਚੀਨ, ਖਤਰਨਾਕ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੂਸ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮੀ ਜਹਾਦ। ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਵਜੂਦ ਸਮੇਂਏ ਟਕਰਾਅ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਨਾਫੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੰਜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਬਤ, ਆਪਸੀ ਸਿਰਫੱਢ ਮੁਕਾਬਲਾ, ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਕੌਮੀ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਵੇਗ ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। 2008 ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਹੋਏ ਆਲਮੀ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨੇ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਵੇਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਜਰਬਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤ੍ਰੈਪੰਧੀ ਸੰਸਾਰ ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਘੇਰਨਾ, ਰੂਸ ਨੂੰ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਘੇਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਜਹਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ੀਆ-ਸੁੰਨੀ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਵਿਚ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖਣਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਰੂਸ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਲੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਖਪਤਕਾਰੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਗਰਕੇ ਮੱਧਵਰਗ ਨੂੰ ਉਕਸਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨ, ਚੀਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਜਹਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ।

ਚੀਨ ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਘੇਰਨ ਲਈ ਮੋਦੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਸ਼ਕੋਰਿਆਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੋਦੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਡਿਆ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਮਹਾਂਸ਼ਕਤੀ ਬਣਨ ਦੇ ਭਰਮ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ਚੀਨ ਦੇ ਗਲ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਵਿਚ ਉਲਝਾ ਕੇ ਉਭਰ ਰਹੀ ਮਹਾਂਸ਼ਕਤੀ ਚੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਸਰਗੀਣ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਚੀਆ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰੂਸ ਨੂੰ ਯੂਕਰੇਨ ਨਾਲ ਲੜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਯੂਕਰੇਨ ਮਗਰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਰੂਸ ਨੂੰ ਯੂਰਪ ਦੇ ਗਲ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰੂਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਸੇਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਯੂਰਪ ਵੱਲ ਸੇਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀ ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਬੜੀ ਸਾਫ ਹੈ। ਰੂਸ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਖੁੰਡਿਆਂ ਕਰਨਾ, ਆਪਣੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਭਰਨ ਨਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੰਸਾਰ ਠਾਣੇਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣੀ।"

ਬੀਤੇ 6 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਲਗਪਗ ਇਵੇਂ ਹੀ ਮੌਤ ਕੱਟਿਆ ਹੈ। ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਬੰਦਾ ਜਿਹੜਾ ਡਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਯੂਕਰੇਨ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਰੂਸ ਸੁੱਤੇ ਸਿੱਧ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸਾ ਫਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸ ਲਈ ਇਸ ਜਾਲ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ

ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ -2023

95ਵਾਂ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਡੋਲਬੀ ਥੀਏਟਰ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਿਚ 12 ਮਾਰਚ, 2023 ਐਵਾਰਡ ਨੂੰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ 'ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਤੇ ਨੋਮੀਨੇਸ਼ਨ-2023' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਨਿਉ ਲਿੰਕਨ ਪੈਰੀ ਹਾਲ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ, ਫਿਲਮੀ ਚੈਨਲ ਦੇ ਐਡੀਟਰ, ਫਿਲਮੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਸਿਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਮ ਚਰਚਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ 23 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਫੀ ਸਖ਼ਤ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰ ਆਸਕਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਫਿਲਮਾਂ 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਔਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ' 'ਫੈਬਲਮੈਨਸ', 'ਦਿ ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ', 'ਅਵਤਾਰ-ਦਿ ਵੇਅ ਆਫ ਵਾਟਰ', 'ਐਲਵਿਸ' 'ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ' 'ਟਾਰ', 'ਦਿ ਟੌਪ ਗੰਨ ਮੈਵਰਿਕ', 'ਵਿਮੈਨ ਟਾਕਿੰਗ', 'ਟਰੈਗਲ ਆਫ ਸੈਡਨੈਸ' ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ
ਫੋਨ: 224-829-1437

ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੇ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਵਾਹਵਾ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਕਾਂਟੇ ਦੀ ਟੱਕਰ ਹੈ।

'ਮਿਸ਼ੇਲ ਯੋਹ' ਸਰਵੋਤਮ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਪਹਿਲੀ ਏਸ਼ੀਅਨ ਔਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕ ਹੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚੋਂ 'ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ' ਰਾਹੀਂ 'ਯੋਹ' ਦੀ ਸਰਬੋਤਮ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਅਤੇ 'ਕੇ ਹੁਏ ਕਵਾਨ' ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਸਹਾਇਕ ਅਦਾਕਾਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਬਣ ਗਈ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕਈ ਅਦਾਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਔਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ' ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਫਿਲਮ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਰਵੋਤਮ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਹੈ। 90 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ, ਜੌਨ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਆਸਕਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ (ਫਿਲਮ 'ਫੈਬਲਮੈਨਸ' ਲਈ) ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਿਲਮ ਵਰਗ ਵਿਚ ਭੇਜੀ ਗਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪੀ. ਨਾਲੀਨ ਦੀ 'ਦਿ ਲਾਸਟ ਸ਼ੋਅ (ਛੋਲੇ ਸ਼ੋਅ)' ਸ਼ਾਰਟ ਲਿਸਟ ਤਾਂ ਹੋਈ ਪਰ ਫਾਈਨਲ 5 ਦੀ ਲਿਸਟ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ 'ਤੇ ਬਣੀ ਫਿਲਮ 'ਦਿ ਐਲੀਫੈਂਟ ਵਿਸ਼ਪਰਰਜ' 'ਸ਼ਾਰਟ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ' ਵਿਚ ਅੰਤਿਮ 5 ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਗੁਨੀਤ ਮੋਂਗਾ ਤੇ ਅਚਿਨ ਜੈਨ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪਾਰਕ ਵਿਚੋਂ ਅਨਾਥ ਹਾਥੀ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾ 'ਕਾਰਤਿਕੀ ਗੋਨਸਾਲਵਿਸ' ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਨੀਲਗੀਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਆਰ.ਆਰ.ਆਰ ਦਾ ਗੀਤ 'ਨਾਟੂ ਨਾਟੂ' ਵੀ ਮੌਲਿਕ ਗੀਤ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ੋਨਕ ਸੈਨ, ਅੰਮਨ ਮਾਨ ਤੇ ਟੈਡੀ ਟੀਮ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਆਲ ਦੈਟ ਬ੍ਰੈੱਥ' ਵੀ 'ਬਿਹਤਰੀਨ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫੀਚਰ' ਫਿਲਮ ਵਰਗ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਹੈ।

ਸ਼ਾਰਟ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ: ਇਸ ਕੈਟਗਰੀ ਵਿਚ 'ਦਿ ਐਲੀਫੈਂਟ ਵਿਸ਼ਪਰਰਜ', 'ਹਾਲ ਆਉਟ', 'ਹੁਏ ਡੂ ਯੂ ਮਈਅਰ ਏ ਯੀਅਰ?', 'ਦਿ ਮਾਰਸ਼ ਮਿਸ਼ੇਲ ਇਫੈਕਟ', 'ਦਿ ਸਟ੍ਰੇਂਜਰ ਐਟ ਦਿ ਗੇਟ' ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਬਿਹਤਰੀਨ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ: ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ 'ਆਲ ਦੈਟ ਬ੍ਰੈੱਥ', 'ਆਲ ਦਿ ਬਿਉਟੀ ਐਂਡ ਬਲੈਂਡਸ਼ੈੱਡ', 'ਫਾਇਰ ਆਫ ਲਵ', 'ਏ ਹਾਊਸ ਮੇਡ ਆਫ ਸਪਲਿਟਰਸ' ਤੇ 'ਨਾਵਾਲਨੀ' ਹਨ। ਬਿਹਤਰੀਨ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਵਰਗ ਵਿਚ 'ਫਾਇਰ ਆਫ ਲਵ' ਤੇ 'ਆਲ ਦਿ ਬਿਉਟੀ ਐਂਡ ਬਲੈਂਡਸ਼ੈੱਡ' ਦੀ ਟੱਕਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਨਾਮ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ

ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਫਾਇਰ ਆਫ ਲਵ' ਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ 'ਨਾਵਾਲਨੀ' ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫਿਲਮ ਐਂਡ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਐਵਾਰਡ-23 (ਬਾਫਟਾ ਸੰਸਥਾ) ਦਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਅਡਾਪਟਿਡ ਸਕਰੀਨਪਲੇਅ: ਅਡਾਪਟਿਡ ਸਕਰੀਨਪਲੇਅ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਏ ਹਨ ਫਿਲਮ 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਔਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ' ਦੇ ਲੇਖਕ ਐਡਵਰਡ ਬਰਜਰ, ਲੈਸਲੀ

ਕੁਲ 10 ਫਿਲਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 'ਐਲਵਿਸ' ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫਿਲਮ ਐਂਡ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਐਵਾਰਡ (ਬਾਫਟਾ) ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀਨ ਫਿਲਮ ਦਾ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਅਵਤਾਰ-ਦਿ ਵੇਅ ਆਫ ਵਾਟਰ' ਅਤੇ 'ਫੈਬਲਮੈਨਸ' ਵੀ ਫਿਲਮ ਸਮੀਖਿਅਕਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। 'ਫੈਬਲਮੈਨਸ' ਨੇ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ-23 ਵਿਚ

ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟ ਬਲੈਚੇਟ (ਟਾਰ), ਐਨਾ ਡੋ ਆਰਮਾਸ (ਬਲਾਨਡੀ), ਐਂਡਰੀਆ ਰਾਈਜ਼ਬਰੋ (ਟੂ ਲੈਸਲੀ) ਮਿਸ਼ੇਲ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ (ਫੈਬਲਮੈਨਸ) ਮਿਸ਼ੇਲ ਯੋਹ (ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ) ਹਨ। ਕੇਟ ਬਲੈਚੇਟ ਨੇ ਟਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉਮਦਾ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਕੇਟ ਬਲੈਚੇਟ (ਟਾਰ) ਦੀ ਖੂਬ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਸਾਲ ਗੋਲਡਨ

ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ), ਡੈਨੀਅਲ ਕਵਾਨ ਅਤੇ ਡੈਨੀਅਲ ਸ਼ੀਨਰਟ (ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ), ਸਟੀਵਨ ਸਪੀਲਬਰਗ ਤੇ ਟੋਨੀ (ਫੈਬਲਮੈਨਸ), ਟੌਡ ਫੀਲਡ (ਟਾਰ), ਰੁਬੇਨ ਓਸਟਲੰਡ (ਟਰੈਗਲ ਆਫ ਸੈਡਨੈਸ) ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਮਾਰਟਿਨ ਮੈਕਡੋਨਾਗ (ਦਿ ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ) ਨੂੰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਰਟਿਨ ਮੈਕਡੋਨਾਗ ਦਾ ਸਕਰੀਨ ਪਲੇਅ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਾਫਟਾ-23 ਤੇ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ-23 ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਰੁਬੇਨ ਓਸਟਲੰਡ (ਟਰੈਗਲ ਆਫ ਸੈਡਨੈਸ), ਟੌਡ ਫੀਲਡ (ਟਾਰ) ਫਿਲਮ ਦੇ ਸਕਰੀਨ ਪਲੇਅ ਇਸ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਿਹਤਰੀਨ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ: ਬਿਹਤਰੀਨ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਵਰਗ ਵਿਚ (ਗੁਲੇਰਮੇ ਡੋਲ ਟੋਰੋ ਪਿਨੋਚਿਓ), (ਗੁਇਲੇਰਮੋ ਡੋਲ ਟੋਰੋ, ਮਾਰਕ ਗੁਸਤਾਫਸਨ, ਗੈਰੀ ਉਨਗਰ ਅਤੇ ਐਲੇਕਸ ਬਲਕਲ) 'ਮਾਰਸੇਲ ਦੀ ਸ਼ੈਲ ਵਿਚ ਸੂ ਆਨ' (ਡੀਨ ਫਲੀਸ਼ਰ ਕੈਪ, ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਹੋਲਮ, ਐਂਡਰਿਊ ਗੋਲਡਮੈਨ, ਕੈਰੋਲੀਨ ਕਪਲਾਨ ਅਤੇ ਪਾਲ ਮੇਜੀ) 'ਪੱਸ ਇਨ ਬੂਟ: ਲਾਸਟ ਵਿਸ਼' (ਜੇਏਲ ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ ਅਤੇ ਮਾਰਕ ਸਵਿਫਟ) 'ਦਿ ਸੀ ਬੀਸਟ' (ਕ੍ਰਿਸ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਅਤੇ ਜੇਡ ਸ਼ੈਲਿੰਗ) 'ਦਿ ਟਰਨਿੰਗ ਰੈਡ' ਡੋਮੀ ਸ਼ੀ ਅਤੇ ਲਿੰਡਸੇ ਕੋਲਿਨਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ 'ਪੱਸ ਇਨ ਬੂਟ: ਲਾਸਟ ਵਿਸ਼' ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਅੱਗੇ ਹੈ।

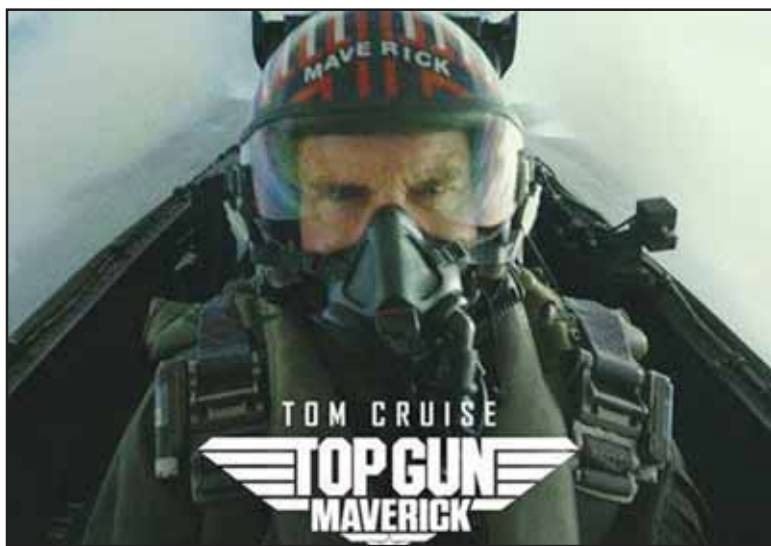
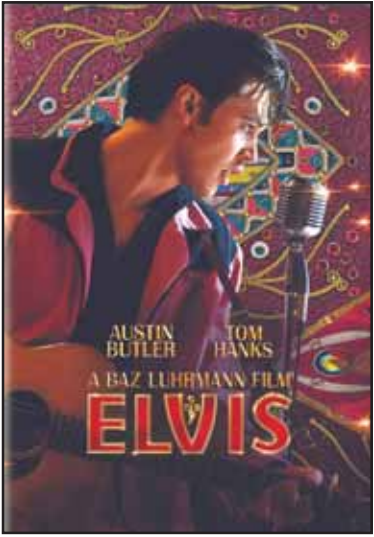
ਬੈਸਟ ਐਨੀਮੇਟਡ ਸ਼ਾਰਟ ਫਿਲਮ: ਇਸ ਕੈਟਗਰੀ ਵਿਚ 'ਦਿ ਬੁਆਏ, ਦਿ ਮੇਲ, ਦਿ ਫੌਕਸ ਐਂਡ ਦਿ ਹੋਰਸ' (ਚਾਰਲੀ ਮੈਕਸੀ ਅਤੇ ਮੈਥਿਊ ਫਰਾਉਡ) 'ਦਿ ਫਲਾਇੰਗ ਸੇਲਰ' (ਅਮਾਂਡਾ ਫੋਰਬਿਸ ਅਤੇ ਵੈਂਡੀ ਟਿਲਬੀ) 'ਆਈਸ ਮਰਚੈਂਟ' (ਜੋਆਓ ਗੋਂਜ਼ਾਲੇਜ਼ ਅਤੇ ਬਰੂਨੋ ਕੈਟਾਨੋ) 'ਮਾਈ ਯੀਅਰ ਆਫ ਡੀਕਸ' (ਸਾਰਾ ਗੁਨਾਰਸਡੋਟੀਰ ਅਤੇ ਪਾਮੇਲਾ ਰਿਬਨ) 'ਵਨ ਉਸਟਰੀਚ ਟੋਲਡ ਮੀ ਦੈਟ ਵਰਲਡ ਇਜ਼ ਫੇਕ ਐਂਡ ਆਈ ਬਿਕ ਆਈ ਬੀਲੀਵ ਇਟ' (ਐਲ ਪੈਨਡਰਾਗਾਉਨ) ਨਾਮਜ਼ਦ ਹਨ।

ਬੈਸਟ ਲਾਈਵ ਐਕਸ਼ਨ ਸ਼ਾਰਟ ਮੂਵੀ: ਬੈਸਟ ਲਾਈਵ ਐਕਸ਼ਨ ਸ਼ਾਰਟ ਮੂਵੀ ਵਿਚ 'ਐਨ ਆਇਰਿਸ਼ ਗੁਡਬਾਏ' (ਟੌਮ ਬਰਕਲੇ ਅਤੇ ਰੋਸ ਟ੍ਰਾਈਟ) 'ਇਵਾਲੂ (ਐਂਡਰਸ ਵਾਲਟਰ ਅਤੇ ਰੇਬੇਕਾ ਪਰੁਜਨ) 'ਲੇ ਪੁਪਿਲ' (ਐਲਿਸ ਰੋਹਰਵਾਚਰ ਅਤੇ ਅਲਫਾਂਸੋ ਕੁਆਰੋਨ) 'ਨਾਈਟ ਰਾਈਡ' (ਏਰਿਕ ਟਵੀਟਨ ਅਤੇ ਗੇਟ ਲਿਡ ਲਾਰਸੇਨ) 'ਰੈਡ ਸੂਟਕੇਸ' ਸਾਇਰਸ ਨੇਸ਼ਵਾਦ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹਨ। 'ਲੇ ਪੁਪਿਲ' (ਐਲਿਸ ਰੋਹਰਵਾਚਰ ਅਤੇ ਅਲਫਾਂਸੋ ਕੁਆਰੋਨ) ਦੇ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਬੈਸਟ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਇਫੈਕਟਸ: ਬੈਸਟ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਇਫੈਕਟਸ ਮੂਵੀ ਵਿਚ 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਔਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ' (ਫਰੈਂਕ ਪੇਟਜ਼ਲ, ਵਿਕਟਰ ਮੂਲਰ, ਮਾਰਕਸ ਫਰੈਂਕ ਅਤੇ ਕਾਮਿਲ ਜਾਫਰ) 'ਅਵਤਾਰ- ਦਿ ਵੇਅ ਆਫ ਵਾਟਰ' (ਜੋ ਲੈਟੇਰੀ, ਰਿਚਰਡ ਬੈਨਹੈਮ, ਐਰਿਕ ਸੈਨਡਨ ਅਤੇ ਡੈਨੀਅਲ ਬੈਰੇਟ) 'ਦਿ ਬੈਟਮੈਨ' (ਡੈਨ ਲੈਮਨ, ਰਸਲ ਅਰਲ, ਐਂਡਰਸ ਲੈਂਗਲੈਂਡਜ਼ ਅਤੇ ਡੋਮਿਨਿਕ ਟੂਰੀ) 'ਬਲੈਕ ਪੈਂਥਰ: ਵਕੰਡਾ ਫਾਰਏਵਰ' (ਜਿਓਫਰੀ ਬੋਮੈਨ, ਕ੍ਰੇਗ ਹੈਮੈਕ, ਆਰ. ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਵ੍ਹਾਈਟ ਅਤੇ ਡੈਨ ਸੁਡਿਕ) 'ਟੋਪ ਗਨ: ਮੈਵਰਿਕ' (ਰਿਅਨ ਤੁਪੋਪ, ਸੇਠ ਹਿੱਲ, ਬ੍ਰਾਇਨ ਲਿਟਸਨ ਅਤੇ ਸਕਾਟ ਆਰ. ਫਿਸ਼) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫੀ: ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਵਿਚ 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਔਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ' (ਜੇਮਜ਼ ਵੈਂਡ) 'ਬਾਰਡੋ, ਫਾਲਸ ਕਰੋਨਾਏਲੀਜ਼ ਆਫ ਏ ਹੈਂਡਫੂਲ ਆਫ ਟਰੂਥ' (ਦਾਰੂਜੀ ਖਾਂਦਜੀ), 'ਐਲਵਿਸ' (ਮੈਡੀ ਵਾਕਰ), 'ਐਪਾਇਰ ਆਫ ਲਾਈਟ (ਰੇਜਰ ਡੀਕਿੰਸ), 'ਟਾਰ' (ਫਲੋਰੀਅਨ ਹੋਫਮੀਸਟਰ) ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਐਪਾਇਰ ਆਫ ਲਾਈਟ (ਰੇਜਰ ਡੀਕਿੰਸ) ਦੇ ਮੋਰਚਾ ਮਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਹੈ, (ਰੇਜਰ ਡੀਕਿੰਸ) ਨੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਸੂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਨਵੇਂ ਐਂਗਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਕੇ ਚੰਗੀ ਵਾਹਵਾ ਖੱਟੀ ਹੈ। 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਔਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ' ਤੇ 'ਐਲਵਿਸ' ਦੀ ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਲਾਜਵਾਬ ਹੈ।

ਬਿਹਤਰੀਨ ਫਿਲਮ ਐਡੀਟਿੰਗ: ਬਿਹਤਰੀਨ ਫਿਲਮ ਐਡੀਟਿੰਗ ਵਿਚ 'ਦਿ ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ' (ਮਿਕੇਲ ਈ.ਜੀ. ਨੀਲਸਨ)

ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ।

ਸਰਵੋਤਮ ਅਭਿਨੇਤਾ: ਸਰਵੋਤਮ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਆਸਟਿਨ ਬਟਲਰ (ਐਲਵਿਸ) ਕੋਲਿਨ ਫਰੇਲ (ਦਿ ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ) ਬ੍ਰੈਂਡਨ ਫਰੇਜ਼ਰ (ਵੇਲ) ਪਾਲ ਮੇਸਕਲ (ਫਾਫਟਰ ਸਨ) ਬਿੱਲ ਨਿਘੀ (ਲੀਵਿੰਗ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪਰ ਆਸਟਿਨ ਬਟਲਰ (ਐਲਵਿਸ) ਨੂੰ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਗਾਇਕ ਐਲਵਿਸ ਦਾ ਰੋਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸੇ ਸਾਲ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ ਵਿਚ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਅਦਾਕਾਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਾਫਟਾ-23 ਵਿਚ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਅਦਾਕਾਰ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ। ਕੋਲਿਨ ਫਰੇਲ ਨੇ (ਦਿ ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ) ਵਿਚ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਐਕਟਰ ਬਿੱਲ ਨਿਘੀ (ਲੀਵਿੰਗ) ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਹੈ।

ਸਰਵੋਤਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ: ਸਰਵੋਤਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਰਗ ਵਿਚ ਮਾਰਟਿਨ ਮੈਕਡੋਨਾਗ (ਦਿ ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ), ਡੈਨੀਅਲ ਕਵਾਨ ਅਤੇ ਡੈਨੀਅਲ ਸ਼ੀਨਰਟ (ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ), ਸਟੀਵਨ ਸਪੀਲਬਰਗ (ਫੈਬਲਮੈਨਸ), ਟੌਡ ਫੀਲਡ (ਟਾਰ), ਰੁਬੇਨ ਓਸਟਲੰਡ (ਟਰੈਗਲ ਆਫ ਸੈਡਨੈਸ) ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਸਟੀਵਨ ਸਪੀਲਬਰਗ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ 2023 ਦੇ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ ਵਿਚ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਰੁਬੇਨ ਓਸਟਲੰਡ ਵੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਹੈ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਟੌਡ ਫੀਲਡ (ਟਾਰ) ਵੀ ਫਿਲਮੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਕਈ ਲਾਜਵਾਬ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸਰਵੋਤਮ ਅਦਾਕਾਰਾ: ਸਰਵੋਤਮ

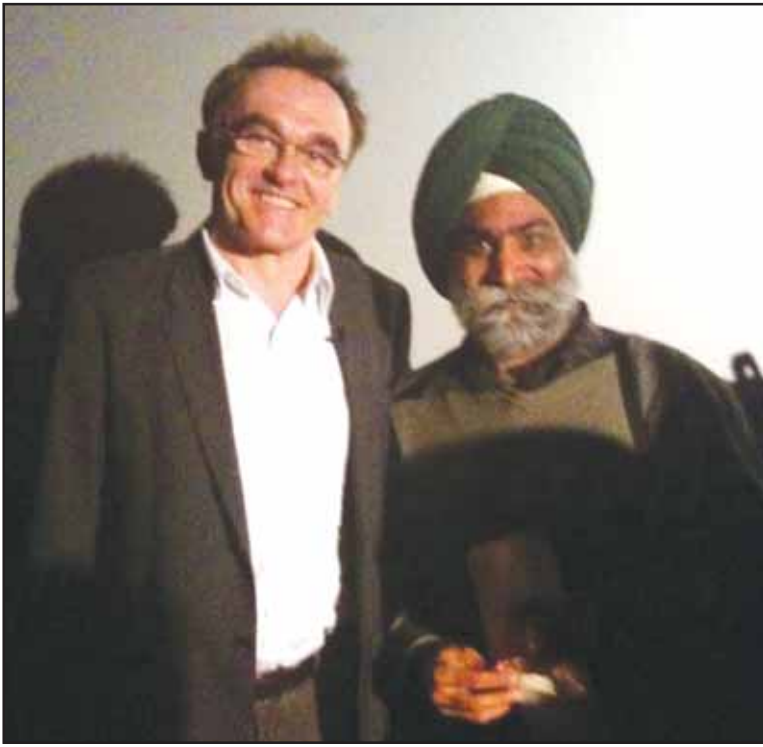
ਗਲੋਬ ਵਿਚ ਸਰਵੋਤਮ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਾਫਟਾ-2023 ਵਿਚ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਹਾਇਕ ਅਭਿਨੇਤਾ: ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਹਾਇਕ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਬ੍ਰੈਂਡਨ ਗਲੀਸਨ (ਦਿ ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ), ਬ੍ਰਾਇਨ ਟਾਇਰੀ ਹੈਨਰੀ (ਕਾਜ਼ਵੇਅ) ਜੁਡ ਹਰਸ (ਫੈਬਲਮੈਨਸ) ਬੈਰੀ ਕੇ ਓਘਾਨ (ਦਿ ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ), ਕੇ ਹੁਏ ਕਵਾਨ (ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੁਡ ਹਰਸ (ਫੈਬਲਮੈਨਸ) ਨੂੰ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਸਮਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੇ ਹੁਏ ਕਉਨ ਇਸ ਸਾਲ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ ਵਿਚ ਸਰਵੋਤਮ ਸਹਾਇਕ ਅਦਾਕਾਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬੈਰੀ ਕੇ ਓਘਾਨ ਬਾਫਟਾ 'ਚ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਹਾਇਕ ਐਕਟਰ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਇਨ ਟਾਇਰੀ ਹੈਨਰੀ ਅਤੇ ਕੇ ਹੁਏ ਕਉਨ ਵੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਮਝੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਵੋਤਮ ਸਹਾਇਕ ਅਭਿਨੇਤਰੀ: ਸਰਵੋਤਮ ਸਹਾਇਕ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਵਰਗ ਵਿਚ ਐਂਜੇਲਾ ਬਾਸੇਟ (ਬਲੈਕ ਪੈਂਥਰ: ਵਾਕੰਡਾ) ਹਾਂਗ ਚਾਉ (ਵੇਲ) ਕੈਰੀ ਕੌਡਨ (ਦਿ ਬੈਨਿਸ਼ ਆਫ ਇੰਨਸ਼ਿਰਨ), ਜੈਮੀ ਲੀ ਕਰਟਿਸ (ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ) ਸਟੈਫਨੀ (ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ) ਹਨ। ਪਰ ਐਂਜੇਲਾ ਬਾਸੇਟ ਦੇ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ ਵਿਚ ਸਰਵੋਤਮ ਸਹਾਇਕ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਟੈਫਨੀ ਵੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਸਮਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਰੀ ਕੌਡਨ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਬਾਫਟਾ-2023 ਵਿਚ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਹਾਇਕ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬਿਹਤਰੀਨ ਮੌਲਿਕ ਪਟਕਥਾ: ਇਸ ਵਰਗ ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਮਾਰਟਿਨ ਮੈਕਡੋਨਾਗ (ਦਿ

ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ 'ਨਾਟੂ ਨਾਟੂ', ਫਿਲਮ 'ਦਿ ਐਲੀਫੈਂਟ ਵਿਸਪਰਰਜ਼' ਤੇ 'ਆਲ ਦੈਟ ਬ੍ਰੈੱਥਸ' 95ਵੇਂ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ!

ਡੈਨੀ ਬੋਇਲੇ ਤੇ ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਦੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ।

ਪਹਿਲਾ ਅਕੈਡਮੀ ਐਵਾਰਡ (ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ) 16 ਮਈ 1629 ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ 95ਵਾਂ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਸਮਾਗਮ ਡੋਲਬੀ ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ 12 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਿਲਮ ਵਰਗ ਵਿਚ ਭੇਜੀ ਗਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪੀ. ਨਾਲੀਨ ਦੀ 'ਦਿ ਲਾਸਟ ਸ਼ੋਅ (ਫੈਲੋ ਸ਼ੋਅ)' ਸਾਰਟ ਲਿਸਟ ਤਾਂ ਹੋਈ ਪਰ ਫਾਈਨਲ 5 ਦੀ ਲਿਸਟ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ। ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ (ਆਰ.ਆਰ.ਆਰ) ਦਾ 'ਨਾਟੂ ਨਾਟੂ' ਗੀਤ ਆਸਕਰ ਦੇ 'ਬਿਹਤਰੀਨ ਮੌਲਿਕ ਗੀਤ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਨੀਤ ਮੋਂਗਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਕੀਤੀ ਲਘੂ ਫਿਲਮ 'ਦਿ ਐਲੀਫੈਂਟ ਵਿਸਪਰਰਜ਼' ਸਾਰਟ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੰਮਨ ਮਾਨ, ਸੋਨਕ ਸੇਨ ਤੇ ਟੈਡੀ ਟੀਮ ਦੀ 'ਆਲ ਦੈਟ ਬ੍ਰੈੱਥ' ਫਿਲਮ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਪੰਜ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋ ਕੇ ਆਸਕਰ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਆਰ ਆਰ ਫਿਲਮ ਦਾ 'ਨਾਟੂ ਨਾਟੂ' ਗੀਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ -2023' ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ 'ਲੋਕ ਗੀਤ' ਹੈ।

'ਨਾਟੂ-ਨਾਟੂ' (ਨਾਚੋ-ਨਾਚੋ) ਗਾਣੇ ਵਿਚ

ਜੁਨੀਅਰ ਐਨ.ਟੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਰਾਮ ਚਰਨ ਤੇਜਾ ਨੇ ਡਾਂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਭਾਰਤ 'ਚ 1920 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੱਥੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਗੀਤ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਤੇਲੁਗੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਐੱਸਐੱਸ ਰਾਜਾਮੌਲੀ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੀਰਵਾਣੀ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਚੰਦਰਬੋਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸਾ ਗੀਤ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਜੋਸ਼ ਭਰ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੇਜ ਗਤੀ 'ਚ ਕੰਪੋਜ਼ ਕਰੋ। ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਫੇਰ ਦੇਣ ਵਿਚ 19 ਮਹੀਨੇ ਲੱਗੇ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਦੀ ਬੈਕਗਰਾਊਂਡ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ 1200 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਕਾਰ ਰਾਮ ਚਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਜੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ

ਕਾਰਨੀਏ) 'ਐਲਵਿਸ' (ਉਤਪਾਦਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਕੈਥਰੀਨ ਮਾਰਟਿਨ ਅਤੇ ਕੈਰਨ ਮਰਫੀ; ਸਜਾਵਟ ਸੈੱਟ : ਬੇਵ ਡਨ) 'ਫੈਬਲਮੇਨਸ' (ਉਤਪਾਦਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਰਿਕ ਕਾਰਟਰ; ਸੈੱਟ ਸਜਾਵਟ: ਕੈਰਨ ਓ'ਹਾਰਾ) ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। 'ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ' ਲਈ ਬਹੁਤ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਸੈੱਟ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 'ਐਲਵਿਸ' ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈੱਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 'ਅਵਤਾਰ- ਦਿ ਵੇਅ ਆਫ ਵਾਟਰ' ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟੈਕਨੀਕਲ ਟੀਮ ਨੇ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। 'ਬੇਬੀਲੋਨ' (ਉਤਪਾਦਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਫਲੋਰੈਂਸੀਆ ਮਾਰਟਿਨ; ਸੈੱਟ ਸਜਾਵਟ: ਐਂਥੋਨੀ ਕਾਰਲੀਨੋ) ਬਾਫਟਾ ਦਾ ਇਨਾਮ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਕਾਸਟਿੰਗ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਕਾਸਟਿੰਗ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿਚ 'ਬੇਬੀਲੋਨ' (ਮੈਰੀ ਜ਼ੇਫਰਸ) 'ਬਲੈਕ ਪੈਂਥਰ: ਵਕੰਡਾ' (ਰੂਥ ਕਾਰਟਰ) 'ਐਲਵਿਸ' (ਕੈਥਰੀਨ ਮਾਰਟਿਨ) 'ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ' (ਸ਼ਰਲੀ ਕੁਰਤਾ) 'ਮਿਸਿਜ਼ ਹੈਰਿਸ ਗੇਜ ਪੈਰਿਸ' (ਜੈਨੀ ਬੀਵਨ) ਹਨ। 'ਐਲਵਿਸ' ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਕੋਲੋ

ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਨੀਤ ਮੋਂਗਾ ਨੇ 'ਦਿ ਐਲੀਫੈਂਟ ਵਿਸਪਰਰਜ਼' ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਅਚਿਨ ਜੈਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕਾਰਤਿਕੀ ਗੋਨਸਾਲਵਿਸ ਹਨ। ਗੁਨੀਤ ਦਾ ਤਾਅਲੁਕ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਇੰਦਰਪ੍ਰਸਥ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ 2001 ਤੋਂ 2004 ਦਰਮਿਆਨ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ। ਗੁਨੀਤ ਮੋਂਗਾ ਅਤੇ ਅਚਿਨ ਜੈਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਸਿੱਖਿਆ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਅਧੀਨ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਬੈਨਰ ਹੇਠਾਂ ਬਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ 'ਪਗਲੈਟ', 'ਦਿ ਲੰਚ ਬਾਕਸ', 'ਮਸਾਨ', 'ਪੀਰੀਅਡ..ਐਂਡ ਆਫ ਸੈਂਟੋਸ', 'ਹਰਾਮਖੋਰ', 'ਮੋਨਸੂਨ ਸ਼ੂਟ ਆਊਟ', 'ਵੁਟ ਵਿਲ ਪੀਪਲ ਸੇਅ', 'ਗੈਗਸ ਆਫ ਵਾਸੇਪੁਰ' ਤੇ 'ਜੁਬਾਨ' ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਆਲ ਦੈਟ ਬ੍ਰੈੱਥ' ਵੀ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਜੇ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਨੂੰ 95 ਸਾਲ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਵੀ 100 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਫਿਲਮਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਿਹਤਰੀਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਫਿਲਮ ਵਰਗ ਵਿਚ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕੀ। ਭਾਰਤੀ ਕਲਾਕਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਮਦਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ

ਕੇ ਵੀ ਨਾਂ ਕਮਾਇਆ ਹੈ। ਕਬੀਰ ਬੇਦੀ, ਓਮ ਪੁਰੀ, ਅਮਰੀਸ਼ ਪੁਰੀ ਆਦਿ ਨੇ ਲਾਜਵਾਬ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਐਕਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ

ਉਸੇ ਸਟਾਈਲ ਦੇ ਕੰਪੋਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 'ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ' ਵਿਚ ਵੀ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਡਰੈੱਸਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬੈਸਟ ਮੇਕਅੱਪ ਤੇ ਹੋਅਰ ਸਟਾਈਲ: ਬੈਸਟ ਮੇਕਅੱਪ ਤੇ ਹੋਅਰ ਸਟਾਈਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਫਿਲਮ 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਐਂਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ (ਹਾਇਕੀ ਤੇ ਲਿੰਡਾ) 'ਦਿ ਬੈਟਮੈਨ' ਨਾਓਮੀ ਡੋਨੋ, ਮਾਈਕ ਮਾਰੀਨੋ ਅਤੇ ਮਾਈਕ ਫੋਂਟੋਨੇ 'ਬਲੈਕ ਪੈਂਥਰ: ਵਕੰਡਾ' (ਕੈਮਿਲ ਫਰੈਂਡ ਅਤੇ ਜੋਏਲ ਹਾਰਲੋ) 'ਐਲਵਿਸ' (ਮਾਰਕ ਕੁਲੀਅਰ, ਜੇਸਨ ਬੋਅਰਡ ਅਤੇ ਐਲਡੋ ਸਿਗਨਰੋਟੀ) 'ਵੁਲ' (ਐਡਰਿਅਨ ਮੋਰੇਟ, ਜੂਡੀ ਚਿਨ ਅਤੇ ਐਨੇਮੇਰੀ ਬ੍ਰੈਡਲੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 'ਐਲਵਿਸ' ਵਿਚ ਅਦਾਕਾਰ ਆਸਟਿਨ ਦੇ ਮੇਕਅੱਪ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਊਂਡ: ਸਾਊਂਡ ਵਿਚ ਫਿਲਮ 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਐਂਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ' (ਵਿਕਟਰ ਪ੍ਰੈਸਿਲ, ਫ੍ਰੈਂਕ ਕਰੂਸ, ਮਾਰਕਸ ਸਟੈਮਲਰ, ਲਾਰਸ ਗਿੰਜਲ ਅਤੇ ਸਟੀਫਨ ਕੋਰਟੋ) 'ਅਵਤਾਰ- ਦਿ ਵੇਅ ਆਫ ਵਾਟਰ' (ਜੂਲੀਅਨ

ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕੇ। ਕਈ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਅਕੈਡਮੀ

ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 13 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੱਠ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਆਸਕਰ ਜਿੱਤੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਰੀਬ 56 ਫਿਲਮਾਂ ਆਸਕਰ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ। 30ਵੇਂ ਅਕੈਡਮੀ ਐਵਾਰਡਾਂ ਮੌਕੇ, 1957 ਵਿਚ ਮਹਿਬੂਬ ਖਾਨ ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਮਦਰ ਇੰਡੀਆ', ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਅਕੈਡਮੀ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਸੀ। 1982 ਵਿਚ 'ਦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਿਲਮ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ' ਨੇ ਰਿਚਰਡ ਐਟਨਬਰੋ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਫਿਲਮ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਹਿ-ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। 55ਵੇਂ ਅਕੈਡਮੀ ਐਵਾਰਡਜ਼ ਵਿਚ, ਭਾਨੂ ਅਬਈਆ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕੈਡਮੀ ਐਵਾਰਡ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਫਿਲਮ ਲਈ ਸਰਵੋਤਮ ਮੂਲ ਸਕੋਰ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ। 2022 ਤੱਕ, ਮਦਰ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਆਸਕਰ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ- 'ਸਲਾਮ ਬੰਬੇ!' (1988) ਅਤੇ 'ਲਗਾਨ' (2001)। ਫਿਲਮ

ਨਿਰਮਾਤਾ ਸੱਤਿਆਜੀਤ ਰੇਅ ਨੇ ਪਾਬਰ ਪੰਚਾਲੀ (1955) ਬਣਾਈ ਸੀ। 1992 ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਨਰੇਰੀ ਅਕੈਡਮੀ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਭਾਰਤੀ ਹੈ।

ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਦੌੜ ਵਿਚ 1966 ਵਿਚ ਇਸਮਾਈਲ ਮਰਚੈਂਟ ਦੀ 'ਦਿ ਕ੍ਰਿਏਸ਼ਨ ਆਫ ਵਿਮੇਨ', ਫਲੀ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਦੀ 'ਦਿ ਹਾਊਸ ਦੈਟ ਅਨੰਦਾ ਬਿਲਟ', ਇਸ਼ੂ ਪਟੇਲ ਦੀ 'ਬੀਡ ਗੇਮ', ਕੇ ਕੇ ਪਿਲ ਦੀ 'ਐਨ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਵਿਚ ਦਿ ਫੋਸਜ਼' ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਡੈਨੀ ਬੋਇਲੇ ਦੀ ਫਿਲਮ '127 ਆਵਰਜ਼' ਵਿਚ ਏ ਆਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਪਿੱਠ ਭੁਮੀ 'ਤੇ ਬਣੀ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਡੈਨੀ ਬੋਇਲੇ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸਲੋਮਡੋਗ ਮਿਲੀਅਨੇਅਰ' ਨੇ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 22 ਫਰਵਰੀ 2009 ਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਦਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਠ ਅਕਾਦਮੀ ਐਵਾਰਡ ਜਿੱਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਵੋਤਮ ਪਿਕਚਰ ਅਤੇ ਸਰਵੋਤਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਵਧੀਆ ਤਸਵੀਰ (ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਕੋਲਸਨ) ਸਰਵੋਤਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ (ਡੈਨੀ ਬੋਇਲੇ), ਸਰਵੋਤਮ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਸਕ੍ਰੀਨਪਲੇਅ (ਸਾਈਮਨ ਬਿਊਫੋਏ), ਵਧੀਆ ਸਿਨੇਮੈਟੋਗ੍ਰਾਫੀ (ਐਂਥੋਨੀ ਡੋਡ ਮੈਂਟਲ), ਵਧੀਆ ਫਿਲਮ ਸੰਪਾਦਨ (ਕ੍ਰਿਸ ਡਿਕਨਜ਼), ਸਰਵੋਤਮ ਮੂਲ ਸਕੋਰ, (ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ), ਸਰਵੋਤਮ ਮੂਲ ਗੀਤ - "ਜੈ ਹੋ", ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਦਾ ਸੰਗੀਤ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦਾ ਗੀਤ (ਗੀਤਕਾਰ), ਸਰਵੋਤਮ ਸਾਊਂਡ ਮਿਕਸਿੰਗ, ਰੇਸੂਲ ਪੁਕੂਟੀ, ਰਿਚਰਡ ਪ੍ਰਾਈਕ, ਅਤੇ ਇਆਨ ਟੈਪ ਨੇ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਜਿੱਤੇ ਸਨ।

ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਗੀਤ 'ਨਾਟੂ ਨਾਟੂ', ਫਿਲਮ 'ਦਿ ਐਲੀਫੈਂਟ ਵਿਸਪਰਰਜ਼' ਤੇ 'ਆਲ ਦੈਟ ਬ੍ਰੈੱਥ' ਤਿੰਨੋਂ ਹੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਕੈਟੋਗਰੀ ਵਿਚ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।

-ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ

'ਐਲਵਿਸ' (ਮੈਟ ਵਿਲਾ ਅਤੇ ਜੋਨਾਥਨ ਰੈਡਮੰਡ) 'ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ' (ਪਾਲ ਰੋਜ਼ਰਸ) 'ਟਾਰ' (ਮੋਨਿਕਾ ਵਿਲੀ) 'ਟੌਪ ਗਨ: ਮੈਵੇਰਿਕ' (ਐਡੀ ਹੈਮਿਲਟਨ) ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਰਗ ਵਿਚ ਹਰ ਮੂਵੀ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਐਡੀਟਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਤੇ ਹੌਲੀਵੁੱਡ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ 'ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਏਵਰੇਅਰ ਆਲ ਐਟ ਵੰਨਸ' (ਪਾਲ ਰੋਜ਼ਰਸ) ਬਾਫਟਾ 2023 ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਸਕਰ ਵਿਚ ਫਿਲਮ 'ਟੌਪ ਗਨ: ਮੈਵੇਰਿਕ' (ਐਡੀ ਹੈਮਿਲਟਨ) ਦੇ ਇਨਾਮ ਲੈਣ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਚਰਚਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿਚ ਫਿਲਮ 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਐਂਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ' (ਉਤਪਾਦਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਐਮ. ਗੋਲਡਬੈਕ; ਸੈੱਟ ਸਜਾਵਟ: ਅਰਨਸਟਾਈਨ ਹਿੱਪਰ) 'ਅਵਤਾਰ- ਦਿ ਵੇਅ ਆਫ ਵਾਟਰ' (ਉਤਪਾਦਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਡਾਇਲਨ ਕੋਲ ਅਤੇ ਬੈਨ ਪ੍ਰੋਕਟਰ; ਸਜਾਵਟ ਸੈੱਟ: ਵੈਨੇਸਾ ਕੋਲ) 'ਬੇਬੀਲੋਨ' (ਉਤਪਾਦਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ: ਫਲੋਰੈਂਸੀਆ ਮਾਰਟਿਨ; ਸੈੱਟ ਸਜਾਵਟ: ਐਂਥੋਨੀ

ਬਾਫਟਾ ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਪਰ 'ਅਰਜਨਟੀਨਾ, 1985' ਨੇ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਫੀ ਸਖਤ ਹੈ। (ਆਇਰਲੈਂਡ) ਦੀ 'ਦਿ ਕੁਆਇਟ ਗਰਲ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਦਾ 200 ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਟੀ. ਟੀ. ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਨਾਮੀ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰ ਤੇ ਸਟਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਤਰਸਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਤਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। 95ਵੇਂ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਐਤਵਾਰ, 12 ਮਾਰਚ-2023 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5 (ਪੈਸੇਫਿਕ ਟਾਈਮ) ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ (ਸੈਂਟਰਲ ਟਾਈਮ) ਏ. ਬੀ. ਸੀ. ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਅਤੇ ਲੇਟ-ਨਾਈਟ ਟਾਕ ਸ਼ੋਅ ਹੋਸਟ ਜਿੱਮੀ ਕਿਮਲ 2017 ਅਤੇ 2018 ਵਿਚ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ 89ਵੇਂ ਅਤੇ 90ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਨਗੇ।

ਬਿਹਤਰੀਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਫਿਲਮ: ਬਿਹਤਰੀਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਫਿਲਮ ਵਰਗ ਵਿਚ 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਐਂਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ (ਜਰਮਨੀ) 'ਅਰਜਨਟੀਨਾ, 1985' (ਅਰਜਨਟੀਨਾ) ਕਲੋਜ਼ (ਬੈਲਜੀਅਮ) 'ਈ.ਓ' (ਪੋਲੈਂਡ) ਦਿ ਕੁਆਇਟ ਗਰਲ (ਆਇਰਲੈਂਡ) ਫਿਲਮਾਂ ਦੌੜ ਵਿਚ ਹਨ, ਪਰ 'ਆਲ ਕੁਆਇਟ ਐਂਨ ਦਿ ਵੈਸਟਰਨ ਫਰੰਟ (ਜਰਮਨੀ) ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ

ਇਤਿਹਾਸ, ਲੋਕਧਾਰਾ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਬਸਤਾਨੀ ਮਿਸਲਾਂ ਵਿਚ ਵਗਦਾ ਸਤਲੁਜ

ਤਿੰਨ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਕਈ ਸੂਬੇ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਦਰਿਆ ਦਾ ਕਿਸੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਵਹਿਣਾ ਖਿੱਤੇ ਦਾ ਧੰਨਭਾਗ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਧੰਨਭਾਗ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਦੇ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਦਰਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਵਗਣਾ ਹੈ। ਵਹਿਣ ਵਿਚ ਬਰਕਤ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਹਨ। ਸਤਲੁਜ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨੇ ਰੇਤਲੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰੇ-ਕਚੂਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਤੇ ਖੋਜੀ ਜਤਿੰਦਰ ਮੌਹਰ ਨੇ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਤਲੁਜ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਦਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ ਚੌਦਾਂ ਸੌ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਹੈ। ਜਿਹਦੇ ਵਿਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਪਿਤੀ ਅਤੇ ਬਾਘਸਾ ਇਹਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਹਾਇਕ ਨਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋਏ ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਸੂਆਂ, ਸਰਸਾ, ਬੁੱਦਕੀ, ਸੁਘ ਰਾਉ ਅਤੇ ਸੀਸਵਾਂ ਨਾਮੀ ਨਦੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਕਈ ਵਹਿਣ ਡਿੱਗਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਮੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਖੱਡਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋਨਾਲਾ, ਦੌਲੇਵਾਲ, ਦੁਨਾਈ, ਬਰਹਮਪੁਰ, ਭਟਲੋਰ, ਝੰਡਾ ਜੀ ਕੀ ਖੱਡ, ਰਾਇਪੁਰ, ਕਾਹਨਪੁਰ ਖੂਹੀ,

ਜਤਿੰਦਰ ਮੌਹਰ
ਫੋਨ: +91-97799-34747

ਡਬਵਾਲੀ, ਚਰਨ ਗੰਗਾ, ਲੋਹੰਡ ਅਤੇ ਕੁੰਡਲ ਕੀ ਖੱਡ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਖੱਡਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਮੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਹਿਣਾਂ ਨੂੰ ਚੋਆ, ਚੋਈ, ਨਾਲਾ, ਰੋਂ ਅਤੇ ਸਿਰਸਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਆਬੇ ਦੀ ਚਿੱਟੀ ਬੋਝੀ ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਸਮਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਰੀਕੋ ਕੋਲ ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਮੇਲ ਬਿਆਸ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਕਈ ਸੂਬੇ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਦਰਿਆ ਦਾ ਕਿਸੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਵਹਿਣਾ ਖਿੱਤੇ ਦਾ ਧੰਨਭਾਗ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਧੰਨਭਾਗ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਦੇ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਦਰਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਵਗਣਾ ਹੈ। ਵਹਿਣ ਵਿਚ ਬਰਕਤ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਹਨ। ਸਤਲੁਜ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨੇ ਰੇਤਲੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰੇ-ਕਚੂਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ। ਪਾਣੀ ਖੁੱਟੇ ਤਰਸਦੇ ਮਾਲਵੇ, ਭਟਿਆਣੇ, ਬਾਗੜ ਅਤੇ ਬਾਂਗਰ ਦੇ ਰੇਤਲੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬਹਾਰ ਆਈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਨ-ਬਾਜਰਾ ਉਬਾਲ ਕੇ ਖਾਣਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਸੀ। ਸਤਲੁਜ ਦੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਹਿੱਕ ਠਾਰ ਦਿੱਤੀ।

ਜੇ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸੋਲਵੀਂ, ਸਤਾਰਵੀਂ ਅਤੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਨਿਗਾਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੇਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੌਰਾਂ ਦੂਰ ਖੂਹ ਮਿਲਦੇ ਸਨ। ਜਿਹਦਾ ਖੂਹ ਉਹਦਾ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਾ ਪਿੰਡ। ਖੂਹਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਪਿੰਡ ਬੱਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਗੌਤ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਖੂਹ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਭਟਿਆਣੇ ਵਲੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕ ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਗੁਰਪਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ, ਮਲਵਈਆਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਾਬਤ ਤਫਸੀਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘੂਆਂ ਨੂੰ ਖੂਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਭੁੱਲਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਭੁੱਲਰਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਕਿਹਾ ਮੰਤ੍ਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਝੇ ਭੁੱਲਰ ਸੱਦਦਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਲਵਈਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਵਰ ਮੰਗਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਮਲਵਈਆਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਪਾਣੀ' ਸੀ। ਗੁਰੂ ਭੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਪਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤਿਹਾਇਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਝਦਾ

ਸੀ। ਆਖਿਰ ਗੁਰੂ ਵਰ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਣਕ ਅਤੇ ਕਮਾਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਲਵਈਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਵਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਣਕ-ਕਮਾਦ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਲਗਾਨ ਲੈਣ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਜਿਹਨੇ ਮਲਵਈਆਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦੀ-ਖੂੰਹਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖੋਹ ਲੈਣੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਇਕੱਠੇ

ਜਲ-ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਕੋਸਨ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀ ਤਫਸੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, "ਪਾਕਪਟਨ (ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਕਸਬਾ) ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦਿਆ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਕੋਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਸ ਤੋਂ ਵੀਹ ਗਜ਼ ਚੌੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮਈ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਲੇ

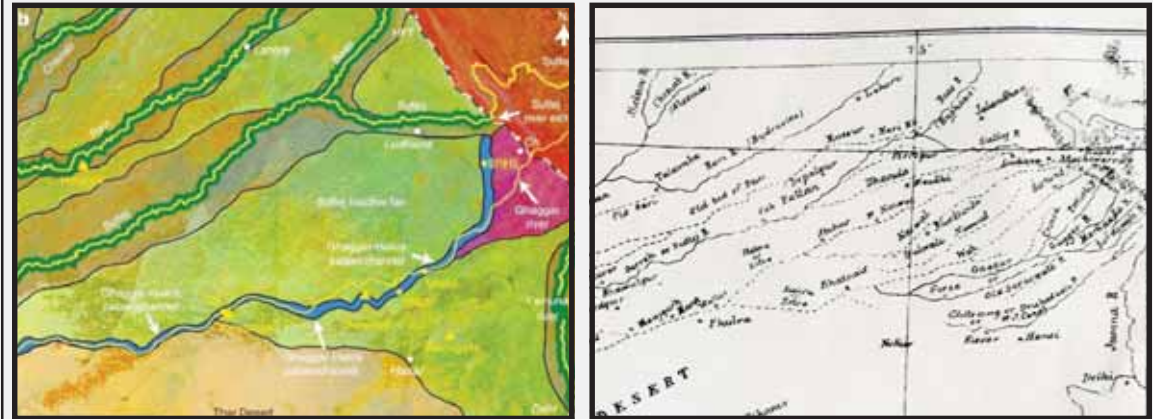
ਛੋਟੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜਰਖੇਜ਼ ਧਰਤੀ ਛੱਡਦਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਹਰ ਪਿੰਡ-ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਬੰਦਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਲੁਜ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ-ਸ਼ਹਿਰ ਕੋਲੋਂ ਵਗਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਖੋਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰੀ ਜਗਿਆਸਾ ਦਾ ਸਬੱਬ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਤਲੁਜ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਾਲਵੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਗਦਾ

ਨੇ 1892 ਵਿਚ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, "ਸਤਲੁਜ ਜਾਂ ਹਾਕੜਾ ਦੇ ਵਹਿਣ ਜੋ ਨਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਤਲੁਜ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਇਹਦੇ ਵਹਿਣਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋੜੇ ਵਗਣਗੀਆਂ ਜੋ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ।"

ਹੋਰ ਮੱਤ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰਾਲਾ-ਬਠਿੰਡਾ ਢਾਹਾ (ਚਿੱਜ) ਦੇ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣ ਨਾਲ ਕਈ ਵਹਿਣ ਖਤਮ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ, ਰੇਲ-ਪੱਟਣੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਹੋਣਾ, ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹਿਰਾਂ, ਸੇਮ ਨਾਲੇ ਅਤੇ ਸੂਏ-ਕੱਸੀਆਂ ਬਣਨ ਕਰਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਔਖੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਵਹਿਣ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਘੱਗਰ ਤੋਂ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਕਈ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜੀ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਹਿਣਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣਾ ਦਰਿਆ ਜਾਂ ਘੱਗਰ ਨਦੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੀ ਰੋਂ ਜਾਂ ਪਟਿਆਲਵੀ ਨਦੀ, ਚੋਆ ਨਦੀ ਉਰਫ਼ ਝੰਬੋਵਾਲੀ ਚੋਆ, ਸਰਹਿੰਦ ਚੋਆ ਜਾਂ ਸੁਨਾਮ ਵਾਲਾ ਚੋਆ, ਬੁੱਢਾ ਦਰਿਆ, ਲਸਾੜਾ ਚੋਆ, ਸਰਹਿੰਦ ਨਹਿਰ, ਮੋਗਾ ਨਾਲਾ ਅਤੇ ਸੁੱਕਰ ਜਾਂ ਸੁੱਖਰ ਨਾਲਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚੋਆ ਨਦੀ ਝੰਬੋਵਾਲੀ ਚੋਆ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਡਰੇਨਾਂ ਜਾਂ ਸੇਮ ਨਾਲੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਰਿਮੋਟ ਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਖੋਜੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀਆਂ 'ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ' ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਚੋਆ ਨਦੀ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਦਰਿਆ, ਪਟਿਆਲਵੀ ਨਦੀ ਅਤੇ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣ ਰੋਪੜ-ਚਮਕੌਰ-ਲੁਠੇੜੀ-ਸਰਹਿੰਦ-ਪਟਿਆਲਾ-ਸ਼ਤਰਾਣਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਝੰਬੋਵਾਲੀ ਚੋਆ ਨੂੰ 'ਪੁਰਾਣਾ ਦਰਿਆ' ਨਾਮ ਦੇ ਵਹਿਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਰੋਪੜ-ਸਰਹਿੰਦ-ਚਨਾਰਬਲ ਵਲੋਂ ਆਉਂਦਾ ਮੁਨਕ ਨੇੜੇ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਵਿਚ ਸੀ। ਸਰਹਿੰਦ ਚੋਆ ਨੂੰ ਰੋਪੜ-ਸਰਹਿੰਦ-ਨਾਭਾ-ਛੀਂਟਾਵਾਲਾ-ਘਾਬਦਾ-ਸੁਨਾਮ-ਭੀਖੀ ਵਹਿਣ ਦੀ ਬਚੀ ਖੁਚੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ ਤੁਗਲਕ ਅਤੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਮਿਰਜ਼ਾ ਕੰਦੀ ਨੇ ਨਹਿਰ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਲਸਾੜਾ ਚੋਆ ਨੂੰ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ-ਖੰਨਾ-ਬਰਨਾਲਾ-ਬਠਿੰਡਾ-ਝੰਬੋਵਾਲੀ ਵਹਿਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਹੰਡ ਖੂਹੀ-ਕਲਸੀਆਂ-ਜਲਾਲਦੀਵਾਲ-ਭਾਗੀਕੋ-ਕਿਸ਼ਨਗੜ੍ਹ ਪੱਖਵੱਡ ਕੋਲੋਂ ਜਾਂਦੇ ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਰਾਇਕੋਟ-ਕਿਸ਼ਨਗੜ੍ਹ-ਅਬੋਹਰ ਵਹਿਣ ਅਤੇ ਰੋਪੜ-ਦੋਰਾਹਾ-ਛਪਾਰ-ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ-ਲੋਹੰਡ ਖੂਹੀ-ਕਲਸੀਆਂ-ਜਲਾਲਦੀਵਾਲ-ਬਠਿੰਡਾ-ਅਬੋਹਰ ਵਹਿਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ-ਬੋਲੋ ਕੋਲੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਬੁੱਢਾ ਦਰਿਆ (ਜੋ ਭੁੰਦੜੀ-ਵਲੀਪੁਰ ਕੋਲ ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣ ਰੋਪੜ-ਚਮਕੌਰ-ਮਾਛੀਵਾੜਾ-ਬਹਿਲੋਲਪੁਰ-ਲੁਧਿਆਣਾ-ਧਰਮਕੋਟ-ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਡਗਰੂ-ਮੁੱਦਕੀ ਤੋਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਵੱਟੂ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਨਾਲਾ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਧਰਮਕੋਟ-ਮੁੱਦਕੀ-ਫਰੀਦਕੋਟ-ਭਾਂਗੋਵਾਲਾ ਵਹਿਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਰੱਤੇਵਾਲੋ ਕੋਲ ਵਹਿੰਦਾ ਨਾਲਾ ਜੀਰਾ-ਗੋਲੇਵਾਲਾ-ਰੱਤੇਵਾਲਾ (ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਚਨਾਬ ਦਾ ਵਹਿਣ ਦਰਸਾ ਰਿਹਾ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ (ਸੱਜੇ) 1874 ਵਿਚ ਸੀ. ਐਫ. ਉਲਡਮ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਨਕਸ਼ਾ।

ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭੱਟੀ, ਬਰਾੜ, ਸਿੰਧੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਨਬੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਧਾੜਾਂ ਮਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ। ਭੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਬਰਾੜਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਿੰਧੂਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆਂ ਵਰਗੇ ਮਿਸਲਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬੁੜੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦਾ ਸਤਲੁਜ ਨਾਲ ਸੁਫਨੇ ਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ ਨੂੰ ਵਗਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸਿਆ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਚ ਇਹਦੇ ਬਾਬਤ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਹਵਾਲੇ ਹਨ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਹਿਲੋਲਪੁਰ, ਮਾਛੀਵਾੜਾ, ਕੂਮ ਕਲਾਂ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸੰਘੋਲ, ਲੁਠੇੜੀ, ਸਰਹਿੰਦ, ਨਾਭਾ, ਖੰਨਾ, ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ, ਪਾਇਲ, ਹਠੂਰ, ਬਰਨਾਲਾ, ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ, ਮੰਡੀ ਕਲਾਂ, ਲੋਹੰਡ ਖੂਹੀ, ਲਿੱਛਾਬੰਦੀ, ਸੁਨਾਮ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸ਼ਤਰਾਣਾ, ਮੁਨਕ, ਸਿਰਸਾ, ਭਟਨੋਰ (ਹਨੂੰਮਾਨਗੜ੍ਹ), ਗੰਗਾਨਗਰ, ਪਦਮਪੁਰ, ਝੰਬੋਵਾਲੀ, ਬਠਿੰਡਾ, ਮਲੋਟ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਮੁਕਤਸਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਅਬੋਹਰ, ਧਰਮਕੋਟ, ਜੀਰਾ, ਮੁੱਦਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਗਿਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਿੱਤਾ ਸਤਲੁਜ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਵਹਿਣਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ-ਰਵਾਇਤਾਂ ਮਾਲਵੇ ਨੂੰ ਸੌ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਤਲੁਜ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਮ 'ਸ਼ਤਦਰੂ ਜਾਂ ਸ਼ਤਦਰੀ' ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਤਦਰੂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, 'ਸੌ ਵਹਿਣਾਂ ਜਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਗਣ ਵਾਲਾ'।

ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸਿੰਜਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਤੋਂ ਤੀਹ ਮੀਲ ਦੂਰ ਤੱਕ ਸਿੰਜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਵਹਿਣਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਮੁਲਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਈ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਸੈਰ ਔਖੀ ਸੀ।"

'ਸੈਰਿ-ਪੰਜਾਬ' ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਕਰਤਾ ਸਤਲੁਜ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਵਹਿਣਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਘਾਰਾ ਜਾਂ ਹਾਲਾ ਵਾਹ, ਖਾਨ ਵਾਹ (ਅਕਬਰ ਦੇ ਸਮੇਂ), ਸੁਹਾਗ ਨਵਾਂ, ਸੁਹਾਗ ਪੁਰਾਣਾ, ਬੋਧ ਨਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਹਿਣਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰਗੋਚਰਾ ਰਕਬਾ ਸਿੰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਵਾਇਆ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਸਿੰਧ ਵਿਚ 'ਉੱਚ' (ਜਿੱਥੇ ਸਤਲੁਜ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਵਹਿਣ ਸਤਲੁਜ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਸਨ।

ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਹਿਣ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਦਰਿਆ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਵਹਿਣ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਵੀਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਵੱਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਕਾਨਪੁਰ, ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਕਾਲਜ ਲੰਡਨ, ਟੈਕਨੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਡੈਨਮਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਆਲਮੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਖੋਜ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਤਲੁਜ ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਹਿਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਤਲੁਜ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਵਗਦਾ ਸੀ। ਇਹਦਾ ਵਹਿਣ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ-ਲੁਠੇੜੀ-ਸੰਘੋਲ-ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਪਟਿਆਲੇ ਵੱਲ ਸੀ। ਘੱਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਨਦੀਆਂ ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਘੱਗਰ-ਹਾਕੜਾ ਵਹਿਣ ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਹਿਣ ਸੀ। ਸਤਲੁਜ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਵਹਿਣ ਬਦਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਟਿੱਬਿਆਂ ਦਾ ਸਾਗਰ, ਜਮੀਨਦੇਜ਼ ਪਾਣੀ,

ਰਿਹਾ ਹੈ? ਲੋਕ-ਰਵਾਇਤਾਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ? ਕੀ ਇਹਦੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਹਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਸਤਲੁਜ ਵੱਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰੂਪ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਖਿੱਤੇ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਰਵਾਇਤਾਂ, ਸਾਹਿਤ, ਇਤਿਹਾਸ, ਉਨੀਵੀ-ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਖੋਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ, ਥੋਹਖੋਜ (ਆਰਕੀਓਲੋਜੀ), ਰਿਮੋਟ ਸੈਸਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਸੈਟੇਲਾਇਟ ਰਾਹੀਂ ਖਿੱਚੇ ਕਦੀਮੀ ਵਹਿਣਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉੱਚ (ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਤੋਂ ਔਬਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਕਦੀਮੀ ਵਹਿਣ (ਪੈਲੀਉਚੈਨਲਜ਼) ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਤਲੁਜ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀ 'ਚਾਲ-ਬਦਲੀ' ਬਾਬਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪੈਲੀਉਚੈਨਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਰਪਟ (2016) ਵਿਚ ਕਦੀਮੀ ਵਹਿਣਾਂ (ਪੈਲੀਉਚੈਨਲਜ਼) ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਇਉਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, "ਇਹ ਦਰਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਹਿਣ ਦੇ ਸੁੱਕ ਚੁੱਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣ ਦੀ ਬਚੀ ਖੁਚੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਗਾਇਬ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਗਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪੈਲੀਉਚੈਨਲ ਅਣਮੋਲ ਦਰਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਵਹਿਣਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਹਿਣ ਬਦਲਣ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਵਹਿਣ ਬਣਾ ਲੈਣ ਕਰਕੇ ਢਾਹੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਦਰਿਆਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ। ਸਰਗਰਮ ਦਰਿਆਈ ਵਹਿਣ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਮਾਰ ਹੋਣ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਤੌਤ ਇਹਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਦਰਿਆ ਦੇ ਟੱਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।"

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਕਦੀਮੀ ਵਹਿਣ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਬਚੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹਿਰੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਐਚਜੀ ਰੈਵਰਟੀ

ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੁਧਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਹਿਲਾਇਆ

ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੁਧਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿੱਕਲੇ ਕਿਰਤੀ।

19 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਮੈਕਰੋਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ 62 ਤੋਂ 64 ਸਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਖਿਲਾਫ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਦੇ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ 20 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਦੇ ਆਦੀ ਹਨ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਿਕੋਲਸ ਸਾਰਕੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਮੁੱਖ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ 60 ਤੋਂ 62 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਅੱਠ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਹੜਤਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਝੜਪਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਬਰਨ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਮੜ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 2019 ਦੇ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸਦਰ ਮੈਕਰੋਨ ਨੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ 62 ਤੋਂ 64 ਸਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਹ ਕਾਰਨ ਇਹ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਟਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਮੈਕਰੋਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਰੈਲ 2022 ਵਿਚ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਸਦਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਬਿੱਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਖੌਤੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੁਧਾਰ ਸਤੰਬਰ 2023 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਸਦਰ ਮੈਕਰੋਨ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਇਹ ਅਤਿ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਹੋਰਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਵਧਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੈਕਰੋਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਿਉਂ?

ਅਖੌਤੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੁਧਾਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਰਦੇ ਦਮ ਤੱਕ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਕਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਹਨ ਪਰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਕਾਮੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ

ਵਧੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਤੋੜ ਸੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ 'ਸੁਧਾਰ' ਨੇ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਦੁਹਰੀ ਮਾਰ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਤਰ ਕੇ ਨਵੇਂ ਲਿਆਂਦੇ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਬਿੱਲਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਜਿਊਣ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ, ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣ।"

ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਕਾਰਨ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਿਊਣ ਹਾਲਤਾਂ ਲਈ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਊਰਜਾ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੱਧੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬਜਟ ਹਿਲਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਇਹ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਜਾਬਰ ਫਰਮਾਨ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਇੱਕ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਲਗਭਗ 70 ਫੀਸਦੀ ਕਾਮੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ 'ਸੁਧਾਰ' ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਫਰਾਂਸ ਦੀਆਂ ਅੱਠ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੜਤਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਵਾਤਾਵਰਨਵਾਦੀ, ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਅਨਬੋਵੂਡ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਫਰਾਂਸ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਦਿਸਿਆ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਅਸਰ?

ਲਗਭਗ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਅਸਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਖਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 20 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਆ

ਕੇ ਹੜਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਪੈਰਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੀ ਲਗਭਗ 4 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮਾਰਸੇਲੀ, ਟੂਲੂਜ਼, ਨੈਂਟਸ ਅਤੇ ਨਈਸ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਹੋਏ। ਆਈਫਲ ਟਾਵਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹੌਲੀ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਦਾਗੇ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੋਸ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕੇ।

ਇਹਨਾਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਬਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ 40 ਫੀਸਦੀ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ 30 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਆਪਕ ਹੜਤਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਕਈ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਰੇਲ ਅਥਾਰਿਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੇਲ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਲਗਭਗ ਠੱਪ ਰਹੀ ਤੇ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੇਲਾਂ ਰੱਦ ਹੋਈਆਂ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਰਹੀ। ਹਵਾਈ ਉਡਾਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਤੇਲ ਸੋਧਕ ਕਾਰਖਾਨੇ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹੜਤਾਲ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਤੇਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਿਘਨ ਪਿਆ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਮਾਰਗ ਡੋਵਰ ਅਤੇ ਕੈਲੇਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹੜਤਾਲ ਹੋਈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿਚਕਾਰ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਵਿਘਨ ਪਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੈਂਕ, ਡਾਕ ਮਹਿਕਮੇ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮੀਆਂ, ਸਵਾਈ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਭਾਵ, ਲਗਭਗ ਹਰ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੜਤਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਮੈਕਰੋਨ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਸੁਧਾਰ' ਲਈ ਪੱਬਾ ਭਾਰ ਕਿਉਂ?

ਅਸਲ ਵਿਚ ਅੱਜ ਯੂਰਪ ਸਣੇ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰ-ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਡੂੰਘੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦੇ ਮੁਹਾਣੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ। ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਵੀ 2023 ਵਿਚ 2% ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹਿਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਅਟੱਲ ਹਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਡਿਗਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਲਗਭਗ 14 ਫੀਸਦੀ ਖਰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਖੈਰਾਤ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਹੀ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੀ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਦਰਿਆ ਦਿਲੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੜਕ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਿੱਲ ਹੇਠਲੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ 'ਸੁਧਾਰ' ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਲੋਟੂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਧੱਕੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਗੇ?

ਇਤਿਹਾਸ, ਲੋਕਧਾਰਾ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਬਸਤਾਨੀ ਮਿਸਲਾਂ 'ਚ ਵਗਦਾ ਸਤਲੁਜ

(ਪਿਛਲੇ ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਵਹਿਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ। ਮੁਕਤਸਰ ਤੋਂ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਨਾਲੇ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ 'ਦਰਿਆਇ-ਦੰਦਾ' ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦਰਿਆਇ-ਦੰਦਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤੇਰਵੀਂ-ਚੌਦਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਗਰਗ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਦੀ 1991-92 ਦੀ ਰਪਟ, ਪੰਜਾਬ ਰਿਮੋਟ ਸੈਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਲੈਂਡਸੈਟ ਇਮੇਜਰੀ ਡਾਟਾ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਰਵੇ ਦੀ ਰਪਟ ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹਿਣਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਸਾਇਆਂਵਾਲੀ, ਭੰਗਰ, ਸੱਪਾਂਵਾਲੀ, ਡੱਗਾ, ਰਮਾਣਾ, ਵੱਟੂ, ਗੋਲੇਵਾਲਾ, ਪੱਕਾ, ਟੀਨਾ, ਬੂਰੇ ਗੁੱਜਰ ਅਤੇ ਤਰੀਉਂਵਾਲੀ

ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਈ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਪਰਲੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਸਾਇਆਂਵਾਲੀ, ਭੰਗਰ, ਸੱਪਾਂਵਾਲੀ, ਡੱਗਾ ਰਮਾਣਾ, ਵੱਟੂ, ਤਰੀਉਂਵਾਲੀ ਨੇੜੇ ਵਗਦਾ ਰਿਹਾ ਵਹਿਣ ਅਟਾਰੀ, ਸਲੀਨਾ, ਮੁੱਦਕੀ, ਮਾਂਗੇਵਾਲ, ਡਗਰੂ ਅਤੇ ਧਰਮਕੋਟ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਵਹਿਣ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਵਿਚ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਹਿਣ ਰਾਜਸਥਾਨ ਫੀਡਰ/ਸਰਹਿੰਦ ਫੀਡਰ ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਵੱਟੂ ਕੋਲ ਇਹ ਨਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਦਾ ਹੈ।

ਸੈਟੇਲਾਇਟ ਇਮੇਜਰੀ ਡੈਟਾ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਇਰਫ਼ਾਨ ਹਬੀਬ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਂਡਸੈਟ ਡੈਟਾ ਅਤੇ ਰਿਮੋਟ ਸੈਸਿੰਗ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨੀਵਾਣਾਂ (ਡਿਪਰੈਸ਼ਨਜ਼) ਜਾਂ ਵਹਿਣ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਸੱਚਮੁੱਚ 'ਪੁਰਾਣੇ ਜਾਂ

ਸਾਬਕਾ ਵਹਿਣ' ਹੋਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਖੋਜੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਕਾਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸਤਲੁਜ ਦੇ 'ਵਹਿਣਾਂ' ਦਾ ਬਿਊਰਾ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਮੁਤਾਬਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕ-ਰਵਾਇਤਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲਿਆਂ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਵਹਿਣਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਬਾਹ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਮੁਲਕ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਆਏ ਬਸਤਾਨਾਂ ਨੇ 'ਭਾਰਤੀ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਗਏ ਦਰਿਆ' ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਜਿਹੜੀ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸੀ.ਐਫ. ਉਲਡਮ ਨੇ 1874 ਦੀ ਲਿਖਤ 'ਨੋਟਸ ਔਨ ਦਿ ਲੋਸਟ ਰਿਵਰ ਔਫ ਇੰਡੀਅਨ ਡੈਜ਼ਰਟ' ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ ਨੂੰ 'ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਗਏ ਦਰਿਆ' ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਨਰੂਚਸ ਨਾਮ ਦੇ ਬੋਨਾਮ ਖੋਜੀ ਨੇ 1875 ਵਿਚ ਉਲਡਮ ਦੇ ਲੇਖ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀਨੁਮਾ ਵੱਡਾ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ।

1886 ਵਿਚ ਆਰਡੀ ਉਲਡਮ ਨੇ 'ਔਨ ਪਰੋਬੇਬਲ ਚੇਂਜਜ਼ ਔਫ ਪੰਜਾਬ ਰਿਵਰਜ਼' ਨਾਮ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ। ਮੇਜਰ ਐਚਜੀ ਰੈਵਰਟੀ ਨੇ 1892 ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਉਲਡਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ 'ਦਿ ਮਹਿਰਾਨ ਔਫ ਸਿੰਧ ਐਂਡ ਇਟਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਟਰੀਜ਼' ਨਾਮ ਦਾ ਲੰਬਾ ਲੇਖ ਰਾਇਲ ਏਸ਼ੀਆਟਿਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਤਲੁਜ ਦੀ ਵਹਿਣ-ਬਦਲੀ ਬਾਬਤ ਲੰਬੀ ਤਫਸੀਲ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਲੇਖਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਨਲ ਮਿਨਚਿਨ, ਜੇਐਨ ਬਾਰਨਜ਼, ਆਰਬੀ ਵਾਈਟਹੈਡ, ਸਟੀਨ, ਪਿਠਬਾਲਾ, ਵਿਲਹੈਲਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕ-ਰਵਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿਮਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ ਵਹਿਣਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਨੈਆਂ ਜਾਂ ਨੈਵਾਲਾਂ, ਬੁੱਢਾ ਦਰਿਆ, ਦਰਿਆਇ-ਦੰਦਾ, ਸਰਹਿੰਦ ਨਦੀ, ਪੁਰਾਣਾ ਦਰਿਆ (ਝੰਬੇਵਾਲੀ ਚੋਅ), ਘੱਗਰ, ਸੁੱਕਰ ਨਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਵਹਿਣਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਛਾਨਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਸੀਐਫ ਉਲਡਮ ਦੀ 1874 ਦੀ ਲਿਖਤ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਘੱਗਰ-ਹਾਕੜਾ-ਨਾਰਾ ਵਹਿਣ ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਹਿਣ ਸੀ ਅਤੇ

ਇਹਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ 1874 ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸਤਲੁਜ ਆਜ਼ਾਦ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਤੱਕ ਵਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਤਲੁਜ ਨੇ ਹਾਕੜਾ-ਨਾਰਾ ਧਾਰਾ ਦਾ ਵਹਿਣ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਬਿਆਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਲਡਮ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, "ਹਿਮਾਲਿਆ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਕ ਵਗਣ ਵਾਲੇ ਅਲੋਪ ਹੋਏ ਦਰਿਆ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਹ ਅਲੋਪ ਹੋਇਆ ਦਰਿਆ ਕੋਈ ਘੱਗਰ ਜਾਂ 'ਪਵਿੱਤਰ ਸਰਸਵਤੀ' ਜਾਂ ਕੋਈ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਹਾਨ ਸਤਲੁਜ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।"

ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ 19 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਸੀਐਫ ਉਲਡਮ ਨੇ 'ਗੁਆਚੇ ਦਰਿਆ' ਨੂੰ ਸਰਸਵਤੀ ਸਿੰਧ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ। ਉਹਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸਤਲੁਜ ਅਤੇ ਜਮਨਾ ਦਰਿਆ ਸਰਸਵਤੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਦਰਿਆ ਸਨ ਅਤੇ ਸਰਸਵਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਘੱਗਰ-ਹਾਕੜਾ-ਨਾਰਾ ਵਹਿਣ ਰਾਹੀਂ ਕੱਢ ਦੀ ਰਣ (ਅਰਬ ਸਾਗਰ) ਵਿਚ ਡਿੱਗਦੀ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਮੁਤਾਬਕ ਘੱਗਰ-ਹਾਕੜਾ-ਨਾਰਾ ਵਹਿਣ ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਵਹਿਣ ਹੈ।

ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ

ਔਰਤਾਂ ਅੱਜ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਾਂ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰੋਕਾਂ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਨ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਬੱਝੇ ਪਹਾੜ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਉਡਣਾ ਲੋਚਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਗਲ ਇਸ ਉਡਾਣ ਨੂੰ ਡੱਕ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਨੀਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਾਂਹਖਿੱਚੂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਫੋਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਦੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਸਾਡੇ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਖਿਕਾ 'ਕਲਾਦੀਆ ਕੂਨਜ਼' ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਮਦਰਜ਼ ਇਨ ਫਾਦਰਲੈਂਡ' ਵਿਚ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਜ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਿਟਲਰ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਵਿਆਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਟਲਰ ਨੇ ਜਰਮਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਰਮਨੀ ਹੀ ਹਿਟਲਰ ਦੀ ਵਹੂਟੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕੋਈ ਆਮ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਿਹਿਤ ਅਰਥ ਡੂੰਘੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਮ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਜਿਸ ਜਗੀਰੂ-ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਾਂਗ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਜੁੱਤੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਹਾਕਮ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਸਲੂਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅਧੀਨਤਾ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਵਡਿਆਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਾਜਬੀਅਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਓਨਾ ਹੀ ਸੌਖਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸੇ ਲਈ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ/ਫਿਰਕੂ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਪਦਵੀ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੁਣ ਗਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿਟਲਰ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ

ਮਨੀਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ
ਅਨੁਵਾਦ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ

ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਕੰਡਾ ਬਣ ਚੁਭਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਐਸੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਘਾਤ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਲੇਖਿਕਾ ਕਲਾਦੀਆ ਕੂਨਜ਼ ਨੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ- 'ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਆਰੀਅਨ ਯਹੂਦੀਆਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰਦ ਆਜ਼ਾਦ ਔਰਤਾਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ।' ਇਹ ਗੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਵੀ ਹੁਬਹੂ ਸੱਚ ਹੈ। 'ਲਵ ਜੇਹਾਦ ਕਾਨੂੰਨ' ਔਰਤਾਂ ਉੱਪਰ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਜੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਫਿਰਕੂ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਮਰਦਾਂ ਵਿਚ ਕੰਡੇਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅੰਕਿਤਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 2008 ਤੋਂ 2016 ਦਰਮਿਆਨ ਕੰਡੇਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ 52 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਉੱਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਦਾ ਬੋਝ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਦੇ 'ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਪੁਨਰਜਨਣੀ' ਕਹਿ ਕੇ ਵਡਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਕੂਲ ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ/ਫਿਰਕੂ ਤਾਕਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਸੁਚੇਤ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ

ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਇਕ ਪੁਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਅਤੇ ਪਿਛਾਂਹਖਿੱਚੂ ਵਿਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ 'ਆਮ ਸੂਝ' ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਲਈ ਪਿਤਰਸੱਤਾ-ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ-ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਇਕ ਡੂੰਘਾ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੂਵਾਦ 'ਚ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਮਿਸ਼ਰਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਖਿਰਕਾਰ, ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵੱਲ ਭੜਕਾ ਕੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਤਮਾਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਖੁੰਢਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦਰ ਅਸਲ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ/ਫਿਰਕੂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਾਰੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ/ਇਨਕਲਾਬੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

'ਨਿਸ਼ਾ ਪਾਹੂਜਾ' ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ 'ਦੀ ਵਰਲਡ ਬਿਫੋਰ ਹਰ' ਵਿਚ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਦੀ ਫਰੰਟ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਦੁਰਗਾ ਵਾਹਿਨੀ' ਦੀ ਇਕ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਲਗਾ ਚੁੱਕੀ ਮਹਿਜ਼ 11 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਕੈਮਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੜੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ- 'ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।' ਤੁਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ

ਇਹੀ ਬੱਚੀ ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਬੱਚਾ ਕੀ ਕੀ ਸਿੱਖੇਗਾ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਕੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਹੀ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਟੀਵੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਹ ਉਹੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅਸਲੀਲ ਅਤੇ ਭੜਕਾਊ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਬੜਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹੀ ਜ਼ਹਿਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਸ 'ਦੁਰਗਾ' ਕਾਰਨ ਹੀ ਪਿਛਾਂਹਖਿੱਚੂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਫਿਰਕੂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਚਾਰ ਡੂੰਘੀ ਜੜ੍ਹ ਫੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਦਾ ਖਦਸਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ 13 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਪਲਵਲ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ 'ਲਿੰਚਿੰਗ' ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਦੋਸਤ ਹੈਂ, ਪਰ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁੱਲਾ। ਲਵ-ਜੇਹਾਦ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਇਸੇ ਅਕਸ 'ਚ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਥੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਯਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਭੂਮਿਕਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਖਾਓਤੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਤਾਲੇ ਦੀ ਚਾਬੀ ਹੁਣ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਰਦ ਮੁਖੀ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ, ਕੁਝ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਕ ਐਸੀ ਕਮਰ ਬੈਲਟ ਪਹਿਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਚਾਬੀ ਸੱਚੀਮੁੱਚੀ ਘਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਾਂ ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਦਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਰ ਦੀਆਂ

ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੁਆਣੀਆਂ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਖਾਓਤੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਬਣੀ ਰਹੇ।

ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅੰਦਰ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕੁਝ ਐਸੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ/ਫਿਰਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਮੰਚਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੂਜਾ ਸਕੂਨ ਪਾਂਡੇ ਉਰਫ਼ ਸਾਧਵੀ ਅੰਨਪੂਰਨਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹਰਿਦੁਆਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਧਰਮ ਸਭਾ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਇਕ ਔਰਤ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਗੋਡਸੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰ ਅਸਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ/ਫਿਰਕੂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਤੇ 'ਨੈਤਿਕ' ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਅੰਨਪੂਰਨਾ ਜਾਂ ਸਾਧਵੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਠਾਕੁਰ ਵਰਗੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ/ਫਿਰਕੂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਪੁਰਜਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰਦ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪੁਰਜਾ ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਘਸ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 'ਰੀਪਲੇਸ' ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬੰਬਈਆ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਦੇ ਜੋਬਨ ਦਾ 'ਤੇਜ਼' ਫਿਕਾ ਪੈਂਦੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਜੋ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਾਲੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਔਰਤਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜੋਕੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ/ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਅਕਸ 'ਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਸਥਿਤੀ ਕਿੰਨੀ ਪੈਚੀਦਾ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦਰਅਸਲ ਅਜੋਕਾ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਅਰਥਾਤ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਪੁਨਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਪਿਛੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਿਛਾਂਹਖਿੱਚੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਦਾ ਪੋਸਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦਾ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੈ।

ਪਰ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਹੈ। ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਖਾਓਤੀ ਆਰੀਅਨ ਔਰਤਾਂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਵਾਹਵਾ ਗਿਣਤੀ 'ਵਿਰੋਧ ਲਹਿਰ' ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕਬਰ ਖੁੱਟ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਸਨ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਯਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਪੁਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਕੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਾਹਿਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦਲੇਰ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਨਾਜ਼ੀ ਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁਪ ਕੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪਨਾਹ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਫੜੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਧੜਵੈਲ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਪੁਰਜਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤਾਸ਼ਾ ਨਰਵਾਲ, ਦੇਵਾਂਗਨਾ ਕਾਲੀਤਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾ ਭਾਰਦਵਾਜ ਵਰਗੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਬਹਾਦਰ ਔਰਤਾਂ ਹਨ।

ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਉੱਪਰ ਏਨੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਦ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਸਟਾਲਿਨ ਦਾ ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨੁਕਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਮਸ਼ਹੂਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਦਾ ਚਿੱਤਰ।

ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਹੈ। ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਖਾਓਤੀ ਆਰੀਅਨ ਔਰਤਾਂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਵਾਹਵਾ ਗਿਣਤੀ 'ਵਿਰੋਧ ਲਹਿਰ' ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕਬਰ ਖੁੱਟ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਸਨ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਯਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਪੁਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਕੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਾਹਿਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦਲੇਰ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸਨ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲੜਕਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਉੱਪਰ ਲੜਕਾ ਜੰਮਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਤੋਂ ਇਸ ਦਬਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ। 'ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਆਬਾਦੀ ਫੰਡ' ਅਨੁਸਾਰ 2013-17 ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 4.6 ਕਰੋੜ ਲੜਕੀਆਂ 'ਲਾਪਤ' ਹੋਈਆਂ। ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਉਹ ਤਮਾਮ ਅਣਗਹਿਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰ ਗਈਆਂ।

ਇਸੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਦੰਗੇ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸੇ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਕੌਮ ਦੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੱਚੇ ਜੰਮਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਫਿਰਕੂ/

ਵਰਧਾ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਫਰੀਦ !

18 ਫਰਵਰੀ, 2023, ਦੀ ਸਵੇਰ ਮੈਂ ਤੋ ਪ੍ਰੋ. ਅਨਵਰ ਅਹਿਮਦ ਸਦੀਕੀ ਬਾਬੇ ਫਰੀਦ ਦੇ ਚਿੱਲੇ ਨੂੰ ਚੱਲੇ। ਜਦ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਆਇਆ ਸਾਂ ਜੁਆਇਨ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਡਾ. ਨਵਾਬ ਕਾਦਰ ਖਾਂ ਕੋਲ ਮਿਲੇ

ਤੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਰੁੱਖ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦਿਸਦੇ। 'ਗਿਰਤ' ਨੇੜੇ ਆ ਗਿਆ। ਪਹਾੜੀ ਉੱਤੇ ਚਿੱਲਾ ਦਿਸਣ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਮੇਰੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਹੋਰ

ਉੱਡੀਕ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਾਨੂੰ ਸਈਅਦ ਅਯੂਬ ਕਮਰੂਦੀਨ ਸੇਵਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਾਧੀ ਮੂਹਰੇ ਬੈਠੇ ਮਿਲੇ। ਦੱਸਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਸ ਚਿੱਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 19 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਫਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਥਾਂ (ਕੁੰਬੜੀ) ਇਮਲੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਹੇਠ ਵੀ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ 12 ਸਾਲ ਉਥੇ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਸਦਰਬੇਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ 12 ਸਾਲ ਹੀ ਰਹੇ ਸੀ, ਕੁੱਲ 36 ਸਾਲ ਇੱਥੇ ਤਪੱਸਿਆ ਕੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ। ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਸਈਅਦ ਅਯੂਬ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ, ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ 80 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਦੱਸਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਏਥੇ ਕਦੀ ਪੰਜਾਬੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਸਾਲਾਨਾ ਮੇਲੇ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਇਕੱਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲੰਗਰ ਪਾਣੀ ਵੀ ਉਦੋਂ ਈ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅਯੂਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਟਿਫਨ ਲਵਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਹੇਠੋਂ ਪਹਾੜ ਉਤੇ ਆਣ ਕੇ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਚਾਹ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੀਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਉਦ ਦੀਨ ਕਾਜ਼ੀ ਹਨ। ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੁੜਾਉਂਦੇ ਉਹ ਵੀ ਪਹਾੜੀ ਆਣ ਚੜ੍ਹੇ। ਪੰਜਾਹ ਪੰਜਾਹ ਗਰਾਮ ਚਾਹ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਗਲਾਸਾਂ 'ਚ ਨੇੜਲੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਆਈ। (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਦੋ ਘੁੱਟਾਂ ਚਾਹ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਗਲਾਸ ਹੀ ਨੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਲਾਸਾਂ ਜਿਹੇ ਗਲਾਸ ਏਥੇ ਕਿੱਥੇ?)

ਵਧਣ ਲੱਗੀ ਫਰੀਦ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ। ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਚਾਦਰ ਮੈਂ ਫਰੀਦਕੋਟੋਂ ਤੁਰਦਿਆਂ ਟਿੱਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੈਗ ਵਿਚ ਪਾ ਲਈ ਸੀ, ਹੁਣ ਚਾਦਰ ਵਾਲਾ ਲਿਫਾਫਾ ਪੱਟਾਂ ਉਤੇ ਧਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਪਹਾੜੀ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਫਰੀਦ ਜੀ ਨੇ 'ਸ਼ੋਕਰ ਬਾਉਲੀ' ਖੂਹ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਜਾ ਦਰਸਨ ਕੀਤੇ। ਖੂਹ ਵਾਲੀ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਬੁੜੀ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਦੀਂਹਦਾ। ਦੁਕਾਨਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ, ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਅੱਜ ਸ਼ਿਵਰਾਤਰੀ ਕਾਰਨ ਸੰਗਤ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਉਥੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਰੋਣਕ ਸੀ। ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਾਲੇ ਯੂਫਾ ਯੂਫਾ ਰਹੇ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਮੂਹਰੇ ਪਾਣੀ ਛਿੜਕਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ

ਮੈਂ ਫਰੀਦਕੋਟੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਚਾਦਰ ਚੜ੍ਹਾਈ। ਇਕ ਟੋਪੀ ਤੇ ਮੁੰਦਰੀ ਖਰੀਦੀ। ਕਾਜ਼ੀ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲਿਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਮੌਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਮਖਾਣਿਆਂ ਦਾ ਪਰਸ਼ਾਦਿ ਵੀ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਟਿੱਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਕਾਜ਼ੀ ਜੀ ਦੀ ਫੋਨ ਉਤੇ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਦਾ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ, ਸੁਣ ਤੇ ਜਾਣ ਕੇ ਉਹ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਬਤ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਰਧਾ ਵਿਚ ਵੀ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਇਕ ਯਾਦਗਾਰ ਹੈ, ਉਥੇ ਵੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ, "ਵਰਧਾ 'ਚ ਮਿਲਿਆ ਫਰੀਦ" ਨਾਂ ਹੇਠ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਦੇਵਾਂ!

ਕਾਵਿ -ਕਿਆਰੀ

ਹੌਲੀ

ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਹੌਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ। ਜਾ ਕੇ ਵੇਖੋ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਭ ਨੇ ਸਜੇ ਬਾਜ਼ਾਰ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਰੰਗ ਘੋਲ ਕੇ ਭਰ ਕੇ ਵਿਚ ਪਿਚਕਾਰੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਬੱਚਿਓ ਲੁੱਟੋ ਮੌਜ-ਬਹਾਰ।

ਰਾਹੀਆਂ ਉੱਤੇ ਰੰਗ ਡੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਜੇ ਕਰ ਬੈਠੇ ਗਲਤੀ, ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਉਹ ਆਣ ਚਪੇੜਾਂ ਗੱਲ 'ਤੇ ਧਰਜੂ ਚਾਰ। ਕਈ ਰੰਗ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈ ਕੇ ਦਾਗ ਸਦੀਵੀ ਛੱਡਣ, ਮਹਿੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਘਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਓ ਨਾ ਬਾਹਰ।

ਮੌਜ-ਮਸਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਾ ਨਾ ਬਹਿਣਾ, ਘਾਤਕ ਕੈਮੀਕਲਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਭਰਮਾਰ। ਆਪਸ ਦੇ ਵਿਚ ਰਲ-ਮਿਲ ਹੱਸਣ ਖੇਡਣ ਲੋਕੀ ਸਾਰੇ, ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ ਸਾਂਝਾ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ।

'ਨਾਗਰ' ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਬੀਜਦੇ ਬੀਜ ਨਫਰਤਾਂ ਵਾਲੇ, ਪਉ ਨਿੱਠਣਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣ ਕੇ ਸਮਝਦਾਰ।

-ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ 'ਮਹਿੰਦਪੁਰੀ'
ਫੋਨ: +13604481989

ਹੌਲੀ ਆਈ-ਹੌਲੀ ਆਈ

ਹੌਲੀ ਆਈ-ਹੌਲੀ ਆਈ ਸਭ ਪਾਸੇ ਰੋਣਕ ਹੈ ਆਈ। ਮੌਸਮ ਲੱਗੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਆਸਮਾਨ ਵੀ ਹੈ ਮਨਮੋਹਣਾ।

ਪੰਛੀ-ਪਹਿੰਦੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਵਣ ਰਲ-ਮਿਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਵਣ, ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਉਚ-ਨੀਚ ਦੀ ਸਭ ਪਾਸੇ ਮਿਟ ਜਾਵੇ ਖਾਈ ਹੌਲੀ ਆਈ - ਹੌਲੀ ਆਈ, ਸਭ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਆਈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੀਏ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਵੀ ਸਭ ਹਾਮੀ ਭਰੀਏ, ਔਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਲਖ ਜਗਾਈਏ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਈਏ।

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘਟਾ ਕੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰਲਾ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰ-ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬੁਲਾਈਏ। ਭੁਲਾ ਕੇ ਸਭ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਵਧਾਈਏ।

ਕਰ ਕੇ ਚੰਗੇ-ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਕੰਮ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਬਣ ਜਾਈਏ।

ਹਰ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਖੁਦ ਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਰਾਹ-ਦਸੇਰੇ ਬਣ ਜਾਈਏ,

ਆਓ! ਹੌਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਈਏ ਸਮਾਜ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਝ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਈਏ।
-ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ
ਫੋਨ: 94785-61356

ਖੁਦ ਦੇ ਦੁਖੜੇ

ਖੁਦ ਦੇ ਦੁਖੜੇ ਖੁਦ ਦੇ ਕੋਲੇ ਫੋਲਿਆ ਕਰ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੋਲ ਦਿਲ ਨਾ ਖੋਲਿਆ ਕਰ। ਹਰ ਮੁਸੀਬਤ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਦੇ ਹੱਸ ਕੇ ਤੂੰ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਾ ਡੋਲਿਆ ਕਰ।

ਸਭ ਦਾ ਏਥੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰਾ ਰੋਟ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਭਾਅ ਹੀ ਨਾ ਤੂੰ ਤੋਲਿਆ ਕਰ। ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਭੇਸ ਅੰਦਰ ਗ਼ੈਰ ਫਿਰਦੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤੂੰ ਬੁਰਾ ਖੋਲਿਆ ਕਰ।

ਤੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਖੰਭ ਵਰਗਾ ਮਿੱਠਾ-ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਿਆ ਕਰ। ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈਰ ਕੋਈ ਧਰ ਦੇਵੇਗਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਰੋਲਿਆ ਕਰ।

ਜਦ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਰੰਗ ਖਿੜ-ਖਿੜ ਕੇ ਪਵੇ ਤਦ ਤੂੰ ਗਮਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਵਿਚ ਨਾ ਘੋਲਿਆ ਕਰ।
-ਹਰਦੀਪ ਬਿਰਦੀ
ਫੋਨ: 90416-00900

ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਜੱਗੀ ਕੁੱਸਾ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹਿੰਦੀ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ' ਮਚਾਏਗੀ ਤਹਿਲਕਾ

ਲੰਡਨ/ਗਲਾਸਗੋ: 'ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟਿ ਮਰੈ', 'ਤਵੀ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਤੱਕ' ਅਤੇ 'ਸੱਜਰੀ ਪੈੜ ਦਾ ਰੋੜਾ' ਵਰਗੇ ਨਾਵਲ ਲਿਖ ਕੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਾਵਲਕਾਰ ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਜੱਗੀ ਕੁੱਸਾ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਲਿਖੀ ਹਿੰਦੀ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ' ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿਚ ਵੀ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾਉਣ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਾਵਲਾਂ ਵਾਂਗ ਦਮਦਾਰ ਲੇਖਣੀ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਇਸ ਵੈੱਬ

ਖ਼ੁਸ਼ਦੀਪ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਰੋਬਿਨ ਸੰਧੂ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਤ ਬਾਠ, ਐੱਜਲੀਨਾ

ਗੁੱਜਰ, ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀ ਵਾਲਾ, ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਜੱਗੀ ਕੁੱਸਾ ਅਤੇ ਹਰਪਾਲ ਯੂੜਕੋਟ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਇਕਾ ਵਜੋਂ

ਰਾਜਪੂਤ, ਮਹਾਂਬੀਰ ਭੁੱਲਰ, ਰਵਿੰਦਰ ਮੰਡ, ਦਿਲਾਵਰ ਸਿੰਧੂ, ਵਿਰਾਟ ਮਾਹਲ, ਭਾਨਾ ਭਗੋੜਾ (ਮਿੱਟੂ ਜੱਟ), ਲਖਵੀਰ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਨਗਿੰਦਰ ਗੱਖੜ, ਜਸਵੰਤ ਰਾਠੌਰ, ਵਿਕਟਰ ਜੌਹਨ, ਸੂਫੀ

ਸਾਜਦੀਪ ਨੇ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਵਲੀ ਸ਼ਰਮਾ ਇਸ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ

ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਜਗਤ ਦੇ ਦਿੱਗਜ਼ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ। ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਕਲਾਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਅਧੂਰੀ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿਚ ਨਾਵਲਕਾਰ ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਜੱਗੀ ਕੁੱਸਾ ਖੁਦ ਵੀ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ।

ਹਿੰਦੀ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ' ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਐਪੀਸੋਡਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਲਈ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਐਪੀਸੋਡ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਜੈਤੋਂ, ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੈਨਵੇਸਟ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਬਣ ਰਹੀ ਇਸ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਜਗਮਨਦੀਪ ਸਮਰਾ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਲਵਲੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਸੋਸੀਏਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੱਤਾ ਸੈਣੀ), ਸੇਡਮ ਕੁਲਵੰਤ ਖੁਰਮੀ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈੱਡ ਕਾਬਲ ਗਿੱਲ, ਕੋ-ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ

ਅਜੋਕਾ ਪੰਜਾਬ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦ

(ਸਫ਼ਾ 23 ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ (ਉਗਰਾਹਾਂ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ) ਨਾਸਤਿਕ ਅਤੇ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਦੀਪ ਸਿੰਧੂ ਵਰਗੇ ਨਿਰਫਲ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰ ਕੇ ਉਸ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ! ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ, 24 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵਿਉ ਚੈਨਲ 'ਤੇ 'ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਲੈਣ ਦੀ ਤਾਘ ਤੇ ਦੀਪ ਸਿੰਧੂ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠਲੇ ਤਾਜ਼ਾ ਪ੍ਰਵਚਨ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਹੋਣਹਾਰ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁੰਜ ਵਾਂਗ ਕੁਰਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਵਿਚ ਦੀਪ ਸਿੰਧੂ ਦੀ ਬੇਵਕਤ ਮੌਤ ਨਾਲ ਪਏ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪਏ ਘਾਟੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤਕ ਵੀ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੀਪ ਸਿੰਧੂ ਦੇ 'ਵਾਰਸ' ਭਾਈ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਅਜਨਾਲਾ ਬਾਣੇ ਅੰਦਰ ਰਚਾਈ 'ਤਾਂਡਵ ਲੀਲਾ' ਦੀ ਡਟਵੀਂ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਵਿਚ 'ਅਜਨਾਲੇ ਦਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਰਾਜਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਹੀ-ਤਹੀ ਫੇਰਨ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਵੀ ਖੁੰਝਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਲੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸਭ ਯੱਕੜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ? ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸੋ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦੀਪ ਸਿੰਧੂ ਦੀ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਨਿਰਫਲ ਸਾਬਣ, ਰੀਨਾ ਰਾਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਮੌਤ ਜਾਂ 'ਸੁਹਾਦਤ' ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਸੱਚਾਈ ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਸ 'ਸਿੱਧਲ ਸਿਰਜਣਾ' ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਕਿੰਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ!

ਮੇਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਿਹਣਾ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਭੌਤਿਕਵਾਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਧੁਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਨਾ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੋਵਾਂ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਥਾਹ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਹੋ- ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਵੀਹ-ਤੀਹ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ 'ਉਸ ਦਿਨ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹਾਈ' ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਗੱਲ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੈਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਨਾ ਦੇਣਾ ਪਰ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ।

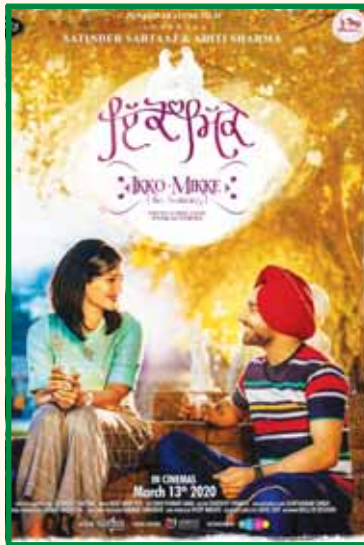
ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਸਰਤਾਜ

ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਸੂਫੀਆਨਾ ਗਾਇਕੀ ਸਦਕਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਸਰੋਤਾ ਵਰਗ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਿਨੇਮਾ ਜਗਤ ਵੱਲ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਸ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਫਿਲਮ 'ਕਲੀ ਜੋਟਾ' ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਗਾਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਪਿਆਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮ ਕਲਾ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਸਲ
ਫੋਨ: +91-98146-07737

ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਵਾਂਗ ਫਿਲਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਸੋਚ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਿਆ ਹੈ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਉਸ ਦਾ ਅਹਿਮ ਮਕਸਦ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਪਾਰਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਉਣੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਅੱਜ ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਅਹਿਮ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਤਿੰਦਰ ਬੜੀ ਸਹਿਜਤਾ ਵਾਲਾ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਜੁੱਤੀਆਂ ਲਾਹ ਕੇ ਨਹੀਂ ਭੱਜਦਾ ਬਲਕਿ ਬੜੀ ਗੰਭੀਰ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹੌਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਦਿ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾਇਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੇਟੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ। ਉਘੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸਰਤਾਜ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ, ਫਿਲਮ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਪਾਰਖੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। 2017 ਵਿਚ ਆਈ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਡੱਬ ਹੋਈ। 2020 ਵਿਚ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਆਪਣੀ ਦੂਸਰੀ ਫਿਲਮ 'ਇੱਕੋ ਮਿੱਕੇ' ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ

ਅਦਾਕਾਰ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਅਤੇ (ਹੇਠਾਂ) ਉਸ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਦਿ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ', 'ਇੱਕੋ ਮਿੱਕੇ' ਤੇ 'ਕਲੀ ਜੋਟਾ' ਦੇ ਪੋਸਟਰ।

ਆ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਸਰਤਾਜ ਦੀ ਤੀਜੀ ਫਿਲਮ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਵਕਫੇ ਮਗਰੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿੱਟ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਹੁਣ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰੀ ਪੱਖੋਂ ਵੀ 'ਕਲੀ ਜੋਟਾ' ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਫਿਲਮ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਲੋਖਣੀ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਯੋਗ ਹਨ। 'ਕਲੀ ਜੋਟਾ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਔਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਸਦਕਾ ਹੋਏ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸੱਚੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੈ। ਇਸ

ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਰਾਬੀਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਬੜੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹਟਕੇ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰਿਆ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ। ਚੁਲਬੁਲੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੀ 'ਰਾਬੀਆ' ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦੀ ਇਛੁੱਕ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੱਡੇ

ਹਨ, ਉਸ ਕੋਲ ਹੌਸਲਾ ਹੈ, ਲਗਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਜਨੂੰਨ ਹੈ। ਦੀਦਾਰ (ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ) ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਆਖਰੀ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਲੇਖਿਕਾ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਔਰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਪਰ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਰੱਜਵਾਂ ਪਿਆਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਗੀਤ 'ਕਿਤੇ ਨੀਂ ਤੇਰਾ ਰੁਤਬਾ ਘਟਦਾ...' ਅੱਜ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਚਿਰਾਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਫਿਲਮ ਆਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਹਿੱਸੇ ਐਨੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਆਈ ਹੋਵੇ। ਸਤਿੰਦਰ ਦੇ ਗਾਇਕੀ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ 'ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲਾ ਜ਼ਹਿਰੀ ਹੋ ਗਿਆ' ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ 'ਅੱਧੀ ਕਿੱਕ 'ਤੇ ਸਟਾਰਟ ਮੇਰਾ ਯਾਮਗ...' ਵਰਗੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ 'ਚ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਗੀਤ 'ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ...' ਵਿਚੋਂ ਅੱਜ ਵੀ ਗਰੀਬ ਬਾਲੜੀ ਦੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਤਾਜ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਗੱਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਐਲਬਮ 'ਇਬਾਦਤ', 'ਚੀਰੇ ਵਾਲਾ ਸਰਤਾਜ', 'ਅਫਸਾਨੇ ਸਰਤਾਜ ਦੇ', 'ਰੰਗਰੇਜ਼', 'ਹਮਜ਼ਾ' ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ ਗੀਤ 'ਸਰਦਾਰ' ਆਦਿ ਸਦਕਾ ਨਿਰੰਤਰ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਪਾਂਧੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰਤਾਜ ਦੀ ਸੂਫੀਆਨਾ ਮਹਿਫਲ ਜਿੱਥੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ 'ਰਾਇਲ ਐਲਬਰਟ ਹਾਲ' ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ 'ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬਰੌਡਕਾਸਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ' (ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ.) 'ਤੇ ਵੀ ਵੱਜਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਉੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕਈ ਖ਼ਿਤਾਬ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਵਾਂਗ ਬੇਹੱਦ ਮਿਲਾਪਤੋਂ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ।

ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਦੀ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜੀ 'ਪਠਾਨ'

ਅਦਾਕਾਰ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਪਠਾਨ' ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ 1028 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਸਿਧਾਰਥ ਆਨੰਦ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 641.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਕਮਾਈ 529.96 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ 511.70 ਕਰੋੜ ਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ 18.26 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਜ਼ਰੀਏ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਅਦਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਐਡਵਾਂਸ ਬੁਕਿੰਗ ਦੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਲਏ ਹਨ। ਸਿਧਾਰਥ ਆਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਫਿਲਮ 'ਪਠਾਨ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਗੋਬਾਗ ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਲਈ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਜੋ ਪਿਆਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਉਹ

ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜੋ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।" ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇਸ ਫਿਲਮ ਖਿਲਾਫ ਡਟ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਜ਼ੀਨਤ ਅਮਾਨ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ

ਆਪਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਿਤ ਅਦਾਕਾਰਾ ਜ਼ੀਨਤ ਅਮਾਨ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਇਹ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਕਰੇਗੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਜ਼ੀਨਤ ਨੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਆਪਣੇ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਫਿਲਮੀ ਸਫਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਉਸ ਨੇ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਕੈਪਸ਼ਨ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ, "ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਤਾਂ ਆਈ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕਈਆਂ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਹੇਠ ਜੀਭ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।" 71 ਸਾਲਾ ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜ਼ੀਨਤ ਅਮਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 19 ਨਵੰਬਰ 1951 ਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਫੈਸ਼ਨ ਮਾਡਲ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। 1970 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਫੈਮਿਨਾ ਮਿਸ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਮਿਸ

ਏਸ਼ੀਆ ਪੈਸਿਫਿਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਿੱਤਿਆ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। 1970 ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਦਿ ਈਵਲ ਵਿਦਿਨ' ਅਤੇ 1971 ਵਿਚ 'ਹਲਚਲ' ਆਈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਹਰਤ 1971 ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਫਿਲਮ 'ਹਰੇ ਰਾਮਾ ਹਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ' ਨਾਲ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦਾ ਇਨਾਮ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ 1973 ਵਿਚ

ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਯਾਦੋਂ ਕੀ ਬਰਾਤ' ਆਈ ਤਾਂ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਉਹ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਹੋ ਗਈ। ਜ਼ੀਨਤ ਅਮਾਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਮਾਨ-ਉੱਲਾ ਖਾਨ ਕਹਿੰਦੇ-ਕਹਾਉਂਦੇ ਪਟਕਥਾ ਲੇਖਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਮੁਗਲ-ਏ-ਆਜ਼ਮ' ਅਤੇ 'ਪਾਕੀਜ਼ਾ' ਵਰਗੀਆਂ ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਲਾਮਿਸਾਲ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟਕਥਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ।

Golden State Realty

Real Estate and Loans Under One Roof

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਤੇ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ

Selling Homes from Gilroy to Sacramento, CA

Call us before visiting new model homes to save big time.

Time to buy new home in Tracy, Manteca, Lothrop and Stockton

Pinnacle Award Winner 2014, 2015, 2016 & 2017
Grand Master Award Winner: 2018-2021

Call for Listing Special 2023

Ph: 510-304-9292 or 408-666-8279

Anmol Singh Gill
REALTOR
Bre. # 02062952

Armaan Singh Gill
REALTOR
Bre. # 02161166
Ph: 510-709-7987

Jaswinder (Jassi) Gill
M.Sc (PAU)
CA BRE# 00966763
Broker/Owner/Notary

Harjot Singh Gill
REALTOR
Bre. # 02036421
Ph: 408.413.8350

Rakesh Pabla
REALTOR
Lic no: 01507068
Ph: 408.531.5464

Fremont Office: 86 Pilgrim Loop, Fremont CA 94539
Tel: 510-440-9292

Visit us @ www.jassigill.com
for hot listings

Recent Sales

1. 225 Lock Court
Stockto, CA, 95210

2. 5079 Brett Court
CA, 94538

3. 1379 Michael Dr
Tracy, CA, 95337

4. 3055 Bernard Ave
San Ramon, CA, 94583

5. 380 cardona Cir
Pleasanton CA 94583

6. 5788 Arlene way
Livermore CA 94550

7. 2569 Bennett ct
Tracy CA 95377

8. 3055 Bernard Ave
San Ramon, CA, 94583

9. 1693 Corpsman St
Manteca, CA, 95337

10. 5177 Roycroft Way
Fremont, CA, 94538

11. 2925 Mabury Rd
San Jose, CA, 95133

12. 105 Machado Ct
Tracy, CA, 95376

13. 3315 Mount Everest dr
San Jose ca 95127

14. 16765 oak view Cir
Morgan hill ca 95037

15. 1663 Dedini Ln
Ripon, CA, 95366

16. 2447 Remy Cantos Dr
Tracy, CA, 95376

Purchase Loan and Refinance

Call Sukhveer (Sukhi) Gill Ph: 510-207-9067

DHMS, Loan Broker

CA BRE Lic.#01180969
NMLS# 352095